วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

ISSN 3057-0425 (Online)

Academic Journal of the Northern Rajabhat University Graduate Network

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2568

Vol. 15 No. 1 January - April 2025

GNRU

Academic Journal of the Northern Rajabhat University Graduate Network

ISSN 3057-0425 (Online)

วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568

Volume 15 No. 1 January – April 2025

เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับเดือนมกราคม – เมษายน กำหนดเผยแพร่ เดือนเมษายน
ฉบับเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม กำหนดเผยแพร่ เดือนสิงหาคม
ฉบับเดือนกันยายน – ธันวาคม กำหนดเผยแพร่ เดือนธันวาคม

- บทความวิจัย 5 บทความ
- บทความวิชาการ 2 บทความ

วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities

วัตถุประสงค์(Aims)

เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของนักศึกษา คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอบเขต(Scope)

ผลงานที่ตีพิมพ์ อาจอยู่ในรูปแบบต่อไปนี้ บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ กรณีศึกษา บทวิจารณ์หนังสือ บทความปริทัศน์ ในสาขาที่เกี่ยวกับศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ การจัดการ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิเทศศาสตร์ สื่อสารมวลชน สังคมวิทยา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรดา วงษ์นายะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.คงศักดิ์ ศรีแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ขันผนึก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี เนรมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณี จันทร์ตา	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันวิสา พวงมาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา จันทร์ตรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อาจารย์ ดร.จินดา ศิริตา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความประจำฉบับ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เชาวกีรติพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.ปาจรีย์ ผลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรดา วงษ์นายะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ลี้ตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายทิตย์ ยะฟู	หาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ	มหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรดา วงษ์นายะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ กึกก้อง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลอยพรรณ สอนสุวิทย์

นายทวิทัต ริ้วมงคล

สำนักงานกองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

69 หมู่ 1 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

โทรศัพท์ 055 706 555 ต่อ 1770

ขั้นตอนการดำเนินการ

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้จะได้รับการพิจารณาและการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review Process) ในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ในลักษณะ Double-blind Peer Review โดยวารสารมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กองบรรณาธิการ ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องทางวิชาการของบทความต้นฉบับเบื้องต้น

2. จัดส่งต้นฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบทความวิจัยและบทความวิชาการ เป็นผู้พิจารณาประเมินคุณภาพของบทความ จำนวน 3 คน

3. จัดส่งผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เจ้าของบทความปรับปรุงแก้ไข หรืออธิบายหรือชี้แจงข้อสงสัยผ่านบรรณาธิการ

4. กองบรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของบทความหลังปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และพิจารณาความถูกต้อง สมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่

5. จัดทำต้นฉบับรูปเล่มวารสารฉบับสมบูรณ์

6. กองบรรณาธิการดำเนินการเผยแพร่วารสาร

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ถือเป็นผลงานทางวิชาการของผู้ประพันธ์เอง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ผู้ประพันธ์ต้องรับผิดชอบต่อบทความของตน

<u>บทบรรณาธิการ</u>

วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ เป็นวารสารในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) ให้เป็นวารสารวิชาการในฐาน TCI กลุ่ม 2 ซึ่งก้าวเข้าสู่ปีที่ 15 ในการทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย สำหรับวารสารฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน พ.ศ.2568 เป็นบทความวิจัย หลากหลายสาขาทั้งด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ที่นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถสืบค้นข้อมูลบทความวิจัย และบทความวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วเพื่อนำไปสู่การอ้างอิงและการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยต่อไป หากท่านใดสนใจส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ สามารถเข้าถึงได้ฐานระบบข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (Thai Journals Online : ThaiJO) หรือ https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JGNRU

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน (Reviewers) อย่างเข้มแข็ง ในการพิจารณากลั่นกรองและตรวจสอบคุณภาพของบทความวิจัยให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง กองบรรณาธิการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและรักษาคุณภาพวารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ให้เป็นแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและและผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ พัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาการและการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศและท้องถิ่น ตามปรัชญาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรดา วงษ์นายะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

ที่ **หน้า**

บทความวิจัย

1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
A CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF ANTI-CORRUPTION AMONG STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
ประสาร ศรีพงษ์เพลิด..... 1-13

2 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
INNOVATIVE LEARNING MANAGEMENT TO PROMOTE SKILLS IN THE 21st CENTURY BASED ON THE CONSTRUCTIONISM AND THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY
แขก บุญมาทัน..... 14-30

3 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS OF FACTORS INFLUENCING SELF-REGULATED LEARNING COMPETENCIES IN THE DIGITAL WORLD OF GRADE 9 STUDENTS
ธีระวัฒน์ ทิพย์ปัญญา, ณัฐกานต์ ประจันบาน..... 31-48

4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
LIFELONG LEARNING SKILL-ORIENTED INSTRUCTION IN PILOT SCHOOLS WITHIN THE EDUCATIONAL INNOVATION AREA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2
พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล, ศิริรัตน์ สุภาพทรง , อาทิตยา ปัญญา..... 49-67

5 ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยในจังหวัดเพชรบูรณ์
FACTORS OF SUCCESS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESS ENTREPRENEURS IN THE GROCERY STORE BUSINESS SECTOR IN PHETCHABUN PROVINCE
ฐากูร อนุสรณ์พาณิชกุล..... 68-81

สารบัญ (ต่อ)

ที่ **หน้า**

บทความวิชาการ

6 นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมอง สู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน
INNOVATION OF LEARNING THROUGH DIGITAL TECHNOLOGY TO PROMOTE BRAIN SKILLS TOWARDS CULTIVATING MORALITY AND ETHICS FOR CHILDREN AND YOUTH
เยาวเรศ ภักดีจิตร, วไลพร เมฆไตรรัตน์..... 82–98

7 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศแบบมีส่วนร่วม: มุมมองเปรียบเทียบในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน
CREATING A SUPPORTIVE AND ENGAGED ENVIRONMENT FOR FOREIGN LANGUAGE LEARNING: A COMPARATIVE PERSPECTIVE ON LEARNING ENGLISH, THAI, AND CHINESE
กิตติยา เกิดปลั่ง , ธิดารัตน์ งามนิกร, ยุพดี หวลอารมณ์..... 99–112

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*

A CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF ANTI-CORRUPTION AMONG STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*

ประสาร ศรีพงษ์เพลิด**

(วันที่รับบทความ: 2 ธันวาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 10 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 17 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีที่ 1-4 จำนวน 5 แห่ง ปีการศึกษา 2567 ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1,041 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.21 – 0.67 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 การวิเคราะห์องค์ประกอบในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา พบ 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม 2) การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต 3) การมีจิตพอเพียงต้านทุจริต มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมี ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1.89 df=1, p=.17, ค่า GFI=1.00 ค่า AGFI=0.99, ค่า RMSEA=0.03, ค่า SRMR=0.02 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.51-0.66 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า โมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตสามารถวัดองค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาได้

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, การต่อต้านการทุจริต, นักศึกษา

* บทความนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2567

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล์: samsri146@gmail.com

A CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF ANTI-CORRUPTION AMONG STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*

PRASARN SRIPONGPLERD**

(*Received: December 2, 2024; Revised: April 10, 2025; Accepted: April 17, 2025)*

ABSTRACT

This research aimed to analyze the confirmatory factors of anti-corruption among students in higher education institutions. The sample consisted of 1,041 undergraduate students in their first to fourth years at five higher education institutions in the academic year 2024, obtained using a multi-stage random sampling. The instrument used in this research was the anti-corruption questionnaire for students in higher education institutions. It was a 5-level rating scale with 25 items. The discrimination power of each item was between 0.21 and 0.67, and the reliability was 0.82. This factor analysis used confirmatory factor analysis. The research results revealed that the factor analysis of students' anti-corruption found 3 factors: 1) distinguishing personal and public interests, 2) shame and intolerance of corruption, and 3) sufficient mindset to resist corruption, which was consistent with the empirical data, with a Chi-square value of 1.89, df=1, p=.17, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMSEA = 0.03, SRMR = 0.02, with standardized factor loadings between 0.51 and 0.66, and all factors were statistically significant at the .05 level, indicating that the anti-corruption measurement model can measure the factors of students' anti-corruption.

Keywords: Confirmatory Factor Analysis, Anti-Corruption, University Student

* This project is funded by National Research Council of Thailand (NRCT)**

** Assistant Professor of Social Studies, Faculty of Education and Human Development, Roi-et Rajabhat University.
e-mail: sarnsri146@gmail.com

บทนำ

ปัญหาการคอร์รัปชันหรือการทุจริต และความประพฤติที่มิชอบในประเทศไทยนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ หากแต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีมาทุกยุค ทุกสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นเสมือนโรคระบาดที่เป็นปัญหาในบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนา และเป็นปัญหาสำคัญที่ แก้ไขได้ยากประการหนึ่งของประเทศ เหตุการณ์เหล่านี้ได้นำความเสียหายมาสู่ประเทศไทย อย่างรุนแรง นานาประเทศขาดความไว้วางใจ และการทุจริตขยายเป็นวงกว้างขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง รวมทั้งมีความซับซ้อนจนยากแก่การแก้ไข ปัญหาให้หมดไปจากสังคมไทยจากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) จัดทำโดยองค์กรโปร่งใสนานาชาติ (TI) ผลการจัดอันดับพบว่า พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้คะแนน 35 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ในระดับโลก อันดับที่ 108 จากทั้งหมด 180 ประเทศ และอยู่อันดับที่ 4 ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (The National Anti-Corruption Commission., 2024) และจากผลสำรวจของศูนย์คุณธรรม พบว่า ในปี 2565 คุณธรรมของวัย 25-40 ปี ในไทยมีแนวโน้มลดลง คนไทยส่วนใหญ่มีคุณธรรมในระดับพอใช้ 65.3% ของกลุ่มตัวอย่างมีความพอเพียงในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และ 51.1% มีคุณธรรมในด้านความสุจริตน้อยและควรปรับปรุง (Office of the National Economics and Social Development Council., 2024)

ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอื่นๆได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมาโดยตลอด โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นองค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ขับเคลื่อนขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมและกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งภายในและภายนอก ควบคู่ไปกับการปลูกและปลุกจิตสานึกวัฒนธรรมสุจริตให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกระดับ ทุกช่วงวัย ส่งเสริม สนับสนุนบทบาทของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้แต่งคณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education ซึ่งเนื้อหาสาระในแต่หลักสูตรประกอบด้วย 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม 2) ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต 3) จิตพอเพียงต้านทุจริต 4) พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนเพื่อปลูกฝังและป้องกันการทุจริตไม่ให้เกิดขึ้น โดยเริ่มปลูกฝังผู้เรียนตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนถึงชั้นอุดมศึกษา (The National Anti-Corruption Commission., 2018)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เนื้อหาสาระทั้ง 4 ข้อดังกล่าวในหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ถือว่าเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่จะช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่คนในสังคมไทย จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะการต่อต้านการทุจริตที่ปรากฏในหลักสูตรต่อต้านการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม 2) ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต 3) จิตพอเพียงต้านทุจริต (The National Anti-Corruption Commission., 2018) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบ เพราะเห็นว่าองค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตทั้ง 3 ข้อนั้นเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่จะช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่คนในสังคมไทยควรได้รับการพัฒนาผ่านรูปแบบที่หลากหลายทั้งกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรม เป็นต้น เพราะคุณธรรมไม่ใช้เรื่องที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ โดยเฉพาะการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต และจิตพอเพียงต้านทุจริต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เยาวชนควรได้รับการพัฒนา และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตน้อยมาก และยังไม่มีแบบวัดการต่อต้านการทุจริตที่ชัดเจน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้องค์ประกอบพฤติกรรมต่อต้านการทุจิตที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่อาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาและหน่วยงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตลอดจนหน่วยงานอื่นๆในการนำไปประเมินพฤติกรรมการต่อต้านการทุจริตและสามารถนำไปประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

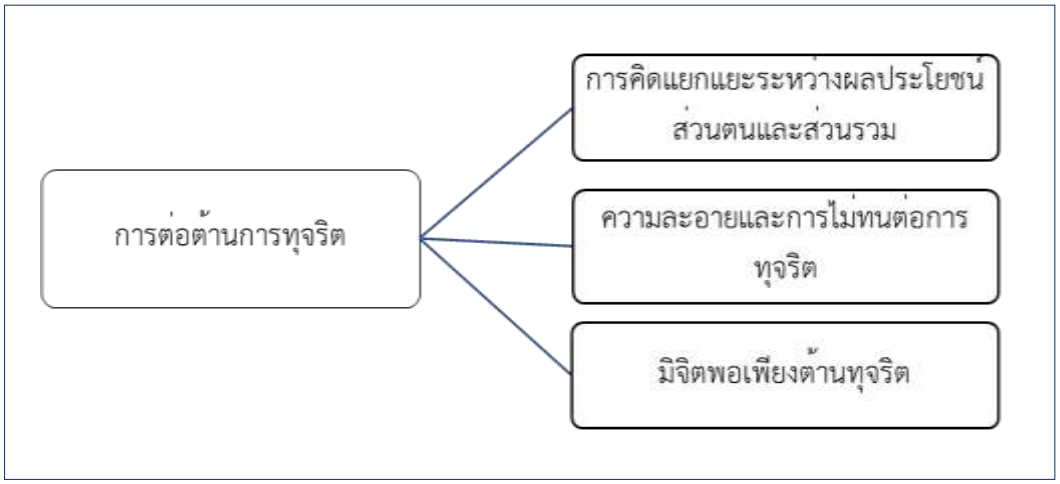
1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา

2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต ผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะการต่อต้านการทุจริตที่ปรากฏในหลักสูตรต่อต้านการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม 2) ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต 3) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต (The National Anti-Corruption Commission., 2018) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบ

และได้ปรับปรุงตัวบ่งชี้จากงานวิจัยของ อัชฌา ชื่นบุญ, ชุติมา แสงดารารัตน์ และชญารัตน์ บุญพุฒิกร (Chuenboon, A., Saengdararat, C., and Bunputhikorn, C., 2018) และ วนัสนันท์ ใจมณีและศิริเดช สุชีวะ (Jaimanee, W. & Sujiva, S., 2023) มาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาในปัจจุบัน และบางข้อคำถามผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่เพื่อให้ครอบคลุมกับนิยามปฏิบัติการ มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปร เพราะเห็นว่าองค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตทั้ง 3 ข้อนั้นเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่จะช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่คนในสังคมไทยควรได้รับการพัฒนาผ่านรูปแบบที่หลากหลายทั้งกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรม เป็นต้น และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตน้อยมาก และยังไม่มีแบบวัดการต่อต้านการทุจริตที่ชัดเจนดัง ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดองค์ประกอบการต่อต้านการทุจริต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตรวจสอบโครงสร้างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2567 ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งหมด 155 สถาบัน (Office of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2024)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2567 ชั้นปีละ 240 คน ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่ง จำนวน 1,200 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

(Multi-stage Sampling) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของคอมรี่และลี (Comrey & Lee, 2013) ที่ได้เสนอแนะว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,000 หรือมากกว่า 1,000 ราย ถือว่า ยอดเยี่ยม (Excellent)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ตั้งแต่มากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด จำนวน 25 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.21 – 0.67 และมีความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ 0.82 ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งลิงก์ Google Form ไปยังกลุ่มตัวอย่าง เลือกเฉพาะแบบวัดที่มีความสมบูรณ์จำนวน 1,041 ชุด ซึ่งมีจำนวนมากกว่าที่กำหนดไว้ และได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามระเบียบวิธีสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาตามกรอบแนวคิดกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองให้ดำเนินการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เอกสารรับรองเลขที่ 046/2567 เมื่อเดือนมิถุนายน 2567

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลโครงสร้างของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา พบว่า การต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.14–0.75 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการละอายและการไม่ทนต่อการทุจริตกับการมีจิตพอเพียงต้านทุจริต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.75 ส่วนการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมกับการละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.14

ส่วนผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาพบว่า องค์ประกอบไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ แสดงว่า องค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test: χ^2 =1003.01 df=3 p=.00) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบมีค่าไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO) เท่ากับ 0.70 และความเพียงพอของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (Measure of Sampling Adequacy: MSA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.69-0.71 แสดงว่า องค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไปได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา (n=1,041)

องค์ประกอบ	**การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม**	**การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต**	**การมีจิตพอเพียงต้านทุจริต**
การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	1.00		
การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต	0.14*	1.00	
การมีจิตพอเพียงต้านทุจริต	0.31*	0.75*	1.00

Bartlett's Test: χ^2 =1003.01 df=3 p=.00 KMO=0.70

Measure of Sampling Adequacy (MSA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.69-0.71

*p<.05

การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามาทำการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : ค่าดัชนีความความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา (n=1,041)

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือสัดส่วน χ^2 / df ไม่เกิน 2.00	χ^2 =1.89 df=1 p=.17 1.89/1=1.89
GFI	มากกว่า 0.90	1.00
AGFI	มากกว่า 0.90	0.99
CFI	มากกว่า 0.95	1.00
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.03
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.02

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ในดัชนีกลุ่มสัมบูรณ์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1.89 df=1, p=.17, ค่า GFI=1.00 ค่า AGFI=0.99, ค่า RMSEA=0.03, ค่า SRMR=0.02 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่า CFI=1.00 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ตามสอดคล้อง พบว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดัชนีอื่น ๆ ยังชี้ให้เห็นโมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งการต่อต้านการทุจริต มี 3 องค์ประกอบได้แก่ การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต และการมีจิตพอเพียงต้านทุจริตดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : ค่าความสอดคล้องของโมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา (n=1,041)

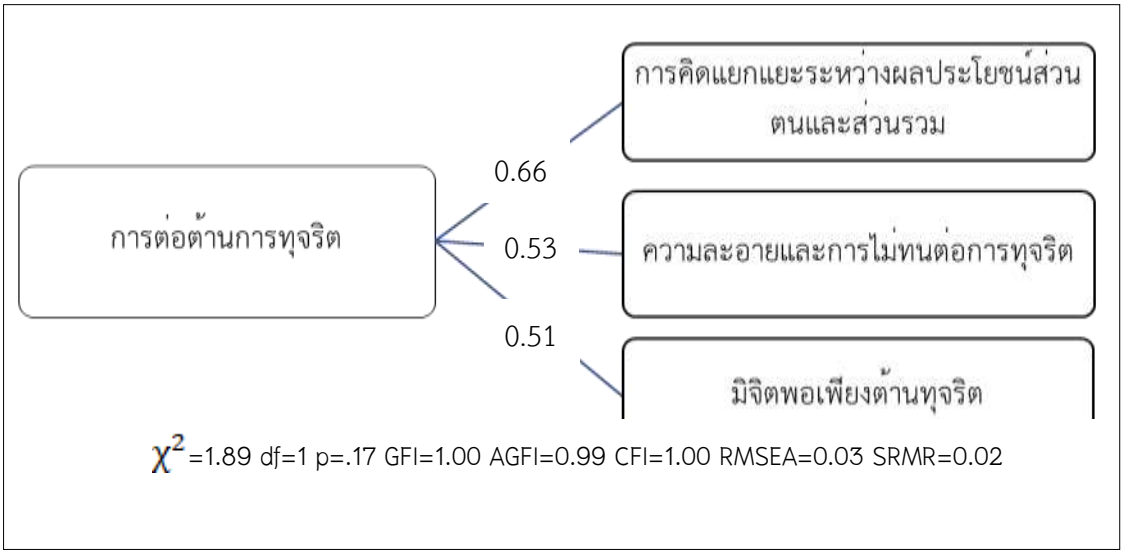
การต่อต้านการทุจริต	SC	SE	t	CR
การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	0.66	0.03	20.11*	0.43
การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต	0.53	0.04	13.95*	0.28
การมีจิตพอเพียงต้านทุจริต	0.51	0.04	13.68*	0.26

χ^2 =1.89 df=1 p=.17 GFI=1.00 AGFI=0.99 CFI=1.00 RMSEA=0.03 SRMR=0.02

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.51-0.66 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.66 มีความแปรผันร่วมกับการต่อต้านการทุจริตระดับปานกลาง (ร้อยละ 43) รองลงมาคือการละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.53 มีความแปรผัน

ร่วมกับการต่อต้านการทุจริตระดับต่ำ (ร้อยละ 28) ส่วนการมีจิตพอเพียงต้านทุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.51 มีความแปรผันร่วมกับการต่อต้านทุจริตระดับต่ำ (ร้อยละ 26) ตามลำดับ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลการวัดการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการตรวจสอบโครงสร้างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า องค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีองค์ประกอบการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษา 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม 2) การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต และ3) การมีจิตพอเพียงต้านทุจริต โดยองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาโมเดลแบบวัดการต้านทุจริตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาของวนัสนันท์ ใจมณีและศิริเดช สุชีวะ (Jaimanee, W. & Sujiva, S., 2023) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.51–0.66 ทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่เป็นบวกและเกินกว่า 0.03 จากเกณฑ์การพิจารณาของล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (Saiyot, L. & Saiyot, A., 2017) และควรพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามให้ค่าน้ำหนักที่มีค่าใกล้เคียงกันเพราะข้อคำถามเหล่านั้นจะเป็นตัวบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นว่าข้อคำถามชุดนั้นวัดสิ่งเดียวกันหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับอัลเลนและเยน (Allen & Yen, 2002) ได้อธิบายแนวคิดของการวิเคราะห์องค์ปรกอบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัวจะแสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ถ้าค่าน้ำหนักในองค์ประกอบใดของแบบวัดมีค่าใกล้เคียงกันมากแสงดว่าแบบวัดชุดนั้นวัดสิ่งเดียวกันร่วมกันและสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ (Kanchanawasi. et al., 2016) ที่อธิบายว่าปัจจัยที่ส่งผล

ต่อความเที่ยงตรงของแบบวัดมาจากแหล่งที่สำคัญ 4 แหล่งด้วยกันคือ ปัจจัยจากแบบวัด ปัจจัยจากการตรวจให้คะแนน ปัจจัยจากผู้สอบ และปัจจัยจากเกณฑ์ที่ใช้อ้างอิง ในการศึกษารายองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลแต่ละองค์ประกอบเรียงตามลำดับคะแนนค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อยดังนี้

องค์ประกอบด้านการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.66 มีความแปรผันร่วมกับการต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 43) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ที่ผ่านมาภาครัฐได้มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยได้กำหนดมาตรการในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ มาตรการด้านการปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตผ่านการจัดการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษาแก่ผู้เรียนทุกระดับ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2561) (Office of The National Anti-Corruption Commission, 2018) ได้จัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตให้สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตนสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอาย และเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริต และไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบผ่านสถาบันการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งอาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษา ตามอัธยาศัย และสถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องได้จัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาขึ้น ดังนั้นเมื่อนักศึกษาได้รับการปลูกผังการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนร่วมผ่านเหลักสูตรต้านทุจริตศึกษามาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและเกิดจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริต มีวิธีคิดที่ถูกต้องเมื่อพบเจอสถานการณ์ทุจริตต่างๆ โดยสามารถแยกแยะระหว่างการทำที่เป็นผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนร่วมได้ สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ โชควรกุล (Chokwarakul, K., 2018) ศึกษากลยุทธ์การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของกลุ่มนักศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการต่อต้านการทุจริต คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการทุจริตมากขึ้นและพร้อมที่จะร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตในสังคมไทยและสอดคล้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(The National Anti-Corruption Commission and Office of the Basic Education Commission., 2018) ที่ได้ศึกษาพบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต 2) การมีจิตพอเพียง 3) การละอายต่อการทุจริต และ4) การไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากนี้ การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประส่วนรวม มีความหมายที่คล้องกับคำว่าจิตสาธารณะ ที่แปลว่าการมีจิตยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ที่สถาบันการศึกษาทุกระดับได้มุ่งปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนมาอย่างต่อเนื่องดังเช่นงานวิจัยของกาญจนา ดำจุติ (Damjutti, G., 2023) ที่ศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนภายใต้แนวคิด “โตไปไม่โกง” พบว่า ด้านการมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบด้านการละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.53 มีความแปรผันร่วมกับการต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 28) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักศึกษามีจิตสำนึกเกิดการตื่นตัวต่อการที่ไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เพราะการที่บุคคลจะมีความไม่ทนต่อการทุจริตมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึก ของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงกริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแส การร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุด เนื่องจากมีการรวมตัว ของคนจำนวนมาก และสร้างความเสียหายอย่างมากเช่นกัน ดังนั้น การที่บุคคลจะเกิดความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริตได้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดความตระหนักและรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริตในทุกรูปแบบ ทุกระดับ ซึ่งหากสังคมเป็นสังคมที่มีความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว จะทำให้เกิดสังคมที่น่าอยู่ และมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน (Office of The National Anti-Corruption Commission, 2018) สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ โชควรกุล (Chokwarakul. K., 2018) กลยุทธ์การต่อต้าน การทุจริตประการหนึ่ง คือ การให้เกิดการละอายต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ดีและสอดคล้องกับวันชัย เมธาอภินันท์ (Methaabhinan, W., 2020) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องการทุจริตในพระพุทธศาสนา พบว่า หิริโอตตัปปะ (ความละอายเกรงกลัว) จะช่วยป้องกันการทุจริต

องค์ประกอบด้านการมีจิตพอเพียงต้านทุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.51 มีความแปรผันร่วมกับการต่อต้านทุจริตอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 26) ที่เป็นเช่นนี้ บ่อเกิดของการทุจริตคอร์รัปชันส่วนมากมาจากความโลภของบุคคล นั้นคือเป็นเพราะคนขาดความพอเพียงนั้นเอง เพราะความโลภเข้าครอบงำจิตใจ ความต้องการยากได้มากเกินความจำเป็น จึงนำไปสู่พฤติกรรมการแสวงหาทรัพย์สินในทางที่ไม่ถูกต้อง หากบุคคลตระหนักถึงความพอเพียง ความโลภก็จะไม่เกิดขึ้น จะช่วยลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางดำเนินชีวิตทางสายกลาง การพึ่งตนเอง รู้จักประมาณตนอย่างมีเหตุผล อยู่บนพื้นฐานความรู้และคุณธรรมในการพิจารณา หากเรามีความพอเพียง เราจะไม่ทุจริต คดโกง ไม่ลักขโมยของ เบียดเบียนผู้อื่น ก็จะส่งผลให้ผู้อื่นไม่เดือดร้อน สังคมก็อยู่ได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับกับปิยะธิดา อภัยภักดิ์ (Apaipak, P., 2018) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการทุจริต คือ การบังคับใช้ มาตรการทางกฎหมาย การมีคุณธรรมของคนในสังคม เช่น การดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงภายใต้บริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และจะ ช่วยให้ความโลภไม่สามารถเข้ามาครอบงำจิตใจของคนในสังคมได้ ดังนั้นจิตพอเพียงต้านทุจริตจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการต่อต้านทุจริต

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการต่อต้านการทุจริตที่พบว่า องค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม 2) การละอายและการไม่ทนต่อการทุจริต และ3) การมีจิตพอเพียงต้านทุจริตและพบความสอดคล้องของโมเดล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงนักศึกษาที่มีการต่อต้านการทุจริต ดังนั้นสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งไปออกแบบกิจกรรมหรือจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการต่อต้านการทุจริตให้ผู้เรียนได้

2. สถานการณ์การทุจริตในสังคมไทยยังมีความรุนแรงปรากฏให้เห็นตามสื่อต่างๆ เป็นระยะและสร้างความเสียหายให้กับประเทศอย่างมาก ดังนั้นสถาบันการศึกษาทุกระดับควรเร่งส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคคลทุกช่วงวัย เพื่อให้เกิดจิตสำนึกตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตตลอดจนเกิดความตื่นตัวพร้อมที่จะลุกขึ้นมาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรมที่จะไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในรูปแบบของการวิจัย เชิงทดลองโดยการพัฒนารูปแบบหรือโปรแกรมที่ส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ว่ามี ผลอย่างไรและมีความแตกต่างกันหรือไม่ในแต่ละสังกัด

References

Allen, M. J., & Wendy, M. (2002). *Introduction to Measurement Theory*. Waveland Press, Long Grove .

Apaipak, P. (2018). The Guidelines for Prevention and Suppression of the Corruption in the Government Agencies. *Chandrakasem Rajabhat University Journal of Graduate School, 13* (1), 1–12

Chokwarakul, K. (2018). The Strategy of Anti-Corruption with Creating the Values of the Groups of Students in Chaiyaphum Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University, 20*(2) , 248–264

Comrey, A.L. and Lee, H.B. (2013). *A First Course in Factor Analysis.* (2nd Edition). Psychology Press, Hove.

Chuenboon, A., Saengdararat, C., & Bunputhikorn, C. (2018). The comparison of intolerance and shame of corruption of students in Saint Louis College and Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. *Journal of Health and Health Management, 4*(1–2), 76–85

Damjutti, K. (2023). Enhancing Honest Culture and Anti-Corruption to Youth under the Concept "No Cheating". *The Journal of Sirindhornparidhat, 24*(1), 63-75

Jaimanee, W., & Sujiva, S. (2023). Development of Anti-Corruption Scale for Primary Students References. *Journal of Education Measurement, 40*(107), 27-39

Kanchanawasi, S., et al (2016). *Selection of appropriate statistics for research*. (7rd ed). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Methaabhinan, W. (2020). An Analysis Study of Misconduct in Buddhism. *Journal of Social Science Panyapat, 2*(2), 29-40.

Office of The National Anti-Corruption Commission. (2018). *Youngster with Good Heart Curriculum.* Office Anti-Corruption Commission.

Office Anti-Corruption Commission. (2024). *Corruption Perceptions Index (CPI).* Available on https://www.nacc.go.th/categorydetail/2018083118464105/20240130143633/ (retrieved 27 September 2024)

Office of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2024). *Student numbers (bachelor's degree level) in the academic year 2024*. Available on http://www.info.mua.go.th/information/show_all_statdata_table.php?data_show=2/ (retrieved 24 September 2024)

Office of the National Economics and Social Development Council. (2024). *Moral Situation Report 2021.* Available on https://www.tcijthai.com/news/2023/19/scoop/12999/ (retrieved 29 September 2024)

The National Anti-Corruption Commission and Office of the Basic Education Commission. (2018). *Lesson Plan, additional subject: Anti-corruption" for Grade 6 primary school students.* The Office of the National Anti-Corruption Commission.

The National Anti-Corruption Commission and Office of the Basic Education Commission. (2018). office of the National *Anti-Corruption Education Curriculum*. Ministry of Education.

The National Anti-Corruption Commission. (2017). *National Anti-Corruption Strategy Phase 3 (2017 – 2021). Available on* http://www.anticorruption.m-society.go.th/?page_id=1315. (retrieved 5 September 2024)

Saiyot, L. & Saiyot, A., (2017). *Educational research techniques.* Bangkok: Suwiriyasan.

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

INNOVATIVE LEARNING MANAGEMENT TO PROMOTE SKILLS IN THE 21st CENTURY BASED ON THE CONSTRUCTIONISM AND THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY*

แขก บุญมาทัน**

(วันที่รับบทความ: 21 มีนาคม 2568; วันแก้ไขบทความ: 22 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 28 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น 2) สร้างนวัตกรรม 3) ทดลองใช้นวัตกรรม 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ นักศึกษา 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t–test Dependent ผลการศึกษา พบว่า

1) ความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 11 ส่วน คือ (1) ความเป็นมาและความสำคัญ (2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน (3) หลักการ (4) วัตถุประสงค์ (5) เนื้อหา 3 ส่วน 9 หน่วยการเรียน (6) การจัดการเรียนรู้ (NINAKSC) 7 ขั้นตอน (7) บทบาทผู้สอน (8) บทบาทผู้เรียน (9) การวัดและประเมินผล (10) เวลาเรียนและสื่อ/แหล่งเรียนรู้ (11) การนำไปใช้ 3 ระยะ (BBA) 3) ทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังใช้นวัตกรรมสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้, ทักษะในศตวรรษที่ 21, การสร้างความรู้ด้วยตนเอง, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

*บทความวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**อาจารย์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อีเมล; Khak.boon@pcru.ac.th

INNOVATIVE LEARNING MANAGEMENT TO PROMOTE SKILLS IN THE 21st CENTURY BASED ON THE CONSTRUCTIONISM AND THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY*

Khak Boonmatun**

(*Received: March 21, 2025; Revised: April 22, 2025; Accepted: April 28, 2025*)

ABSTRACT

This study aimed to 1) assess the needs, 2) develop an innovation, 3) implement the innovation, and 4) study students' satisfaction with the learning management innovation to enhance 21st-century skills using research and development. The samples consisted of 181 undergraduate students. Research instruments included a questionnaire and an assessment form. Data were collected through an experimental implementation with 30 students. The data were analyzed using process and outcome efficiency (E_1/E_2), mean, standard deviation, and dependent t-test. The results revealed that: 1) the overall need for developing learning management innovation based on constructivist theory and the Sufficiency Economy Philosophy (SEP) was at a high level; 2) the developed innovation consisted of 11 components: (1) rationale and significance, (2) theoretical foundation, (3) principles, (4) objectives, (5) content (3 parts and 9 learning units), (6) learning process (7 steps based on the NINAKSC model), (7) teacher roles, (8) learner roles, (9) assessment and evaluation, (10) learning time and resources, and (11) a three-phase implementation plan (BBA); 3) students' 21st-century skills after using the innovation were significantly higher than before at the 0.01 level; and 4) students' satisfaction with the innovation was at a high level.

Keywords: Learning Management Innovation, 21st-Century Skills, Constructivist Theory, Sufficiency Economy Philosophy

*Research Article, Phetchabun Rajabhat University

**Lecturer, Faculty of Education. Phetchabun Rajabhat University e-mail; Khak.boon@pcru.ac.th

บทนำ

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์กับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้ สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และช่วยให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมในหลากหลายด้านเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) โดยผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจะออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (Jitchayawanit, K., 2019; Hough & Duncan, 1970; Office of the Education Reform, 2000, p. 21) ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการสร้างความรู้ มีความสามารถในการสกัดและคัดกรองข้อมูล ผู้สอนจึงมุ่งสอนเกี่ยวกับกระบวนการแสวงหาความรู้ การคิดขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่าย และการใช้ไอซีทีซึ่งเป็นเครื่องมือในการช่วยแสวงหาความรู้ (Wechayaluck, N., 2018, p. 58) กระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนรู้จึงมุ่งให้คนมีปัญญา และส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงต้องปรับกระบวนทัศน์เดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนรู้นี้สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดย ศาสตราจารย์ซีเมอร์ เพเพอร์ต (Professor Seymour Papert) แห่ง M.I.T. (Massachusettes Institute of Technology) (Vygotsky, 1978, cite in Khammanee, T., 2013, p. 90) เป็นทฤษฎีที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีพื้นฐาน 2 กระบวนการคือ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีหลักการคือ 1) ผู้เรียนลงมือประกอบกิจกรรม 2) ครูจัดบรรยากาศการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและมีทางเลือกที่หลากหลายเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก 3. การเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม 4) การที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้

ปัจจุบันมีความรู้ทั้งเนื้อหาและแหล่งข้อมูลหลากหลายช่องทางประกอบกับหลักสูตรล้าสมัยไม่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนเน้นการท่องจำมากกว่าทักษะการคิดขั้นสูงและการนำไปใช้ในชีวิตจริง ขาดการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลได้เต็มที่ ครูขาดการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและแนวทางการสอนสมัยใหม่ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน เนื่องจากรูปแบบการสอนไม่ดึงดูดและไม่น่าสนใจ (Ministry of Education, 2021; Office of the Education Council, 2022) เพื่อแก้ปัญหาข้างต้นผู้เรียนจึงต้องมีกรอบแนวคิดในการเลือกรับความรู้ที่เป็นประโยชน์และพอเพียงต่อความต้องการใช้ สิ่งที่สำคัญที่ผู้เรียนควรมีคือ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการปฏิบัติตนโดยยึดหลักทางสายกลาง และความพอเพียง บนหลักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน (The Chaipattana Foundation, 2019; Office of the National Economic and Social Development Council, 1999)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยงานในการจัดการเรียนรู้ให้กับคนที่จะเป็นครูและเป็นบัณฑิตในอนาคต ดังนั้น ครูและบัณฑิตในอนาคตจึงต้องมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน ตลอดจนสามารถถ่ายทอดแนวคิดนี้ไปสู่ผู้เรียนและบุคคลรอบข้างเพื่อปลูกฝังให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 อันส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า รักการอ่าน และสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหลากหลายแหล่งข้อมูล พร้อมกับมีเหตุผลในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าว จากสภาพและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้นักศึกษาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการรู้วิธีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

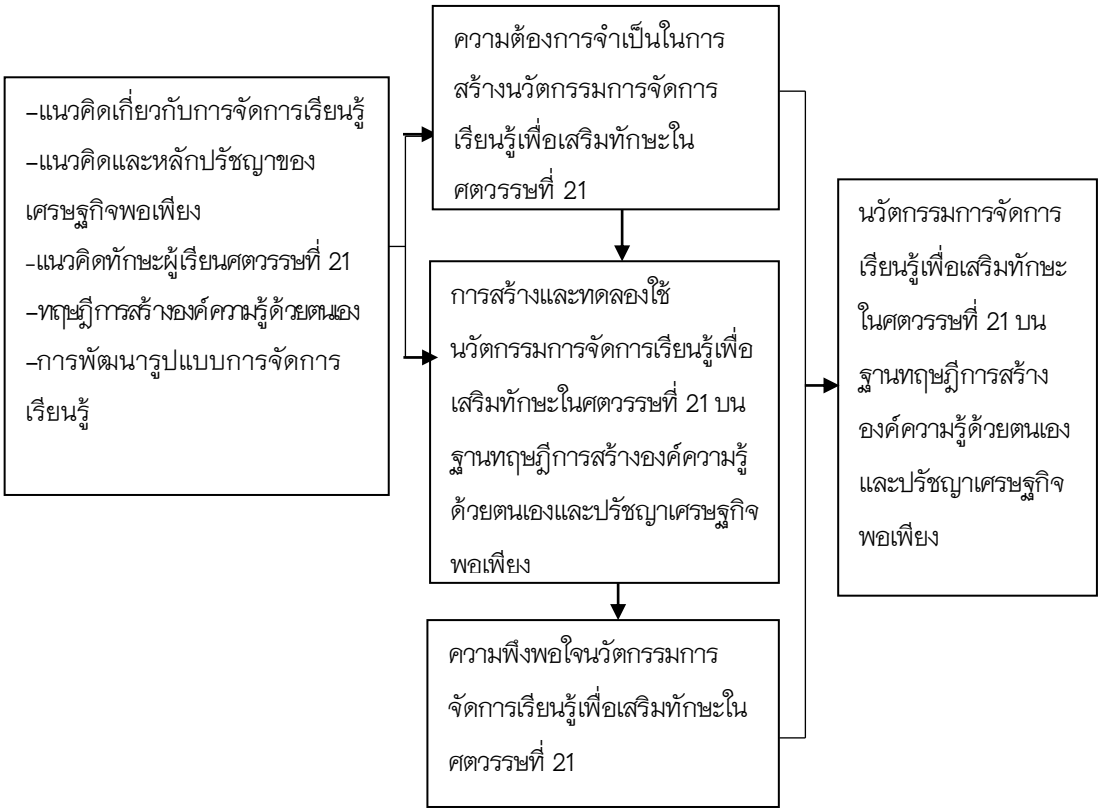
สมมติฐานการวิจัย

ทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของ กุลิสรา จิตรชญาวณิช (Jitchayawanit, K., 2019, p. 2) ฮัฟ และดันแคน (Hough, J. B., & Duncan, K., 1970, p. 144) และ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (Office of the Education

Reform, 2000, p. 21) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิชัยพัฒนา (The Chaipattana Foundation, 2019). ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของ วิจารณ์ พานิช (Panich, V., 2017, pp. 16–21) สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (Tangkitvanich, S., Junvith, P., Lathapipat, D., Siripraparnukul, P., Thongliamnak, P., & Wongkitrungruang, W., 2013, pp. 11–28) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของ วีกอตสกี้ (Vygotsky, 1978, cite in Khammanee, T., 2013, p. 90) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ ครูเซ่ (Kruse, K., 2008, pp. 1–20) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research& Development: R&D) 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (Research: R_1)

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 12 หมู่เรียน มีนักศึกษา จำนวน 327 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 7 หมู่เรียน มีนักศึกษาจำนวน 181 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เคียร์ซี และมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W., 1970) ใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงรายข้อ โดยหาค่า IOC. (Index of item objective – congruence) และข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 หมู่เรียน นักศึกษา 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับจากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.92

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทางออนไลน์ และได้รับคืน จำนวน 181 ฉบับ คิดเป็น 100%

วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ระยะนี้เป็นการพัฒนา (Development: D_1) ดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1. สร้าง (ร่าง) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในเนื้อหาแต่ละด้านจากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จากนั้นจึงทำการสังเคราะห์เนื้อหาและจัดเป็นองค์ประกอบตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ความเป็นมาและความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา 9 หน่วยการเรียน การจัดการเรียนรู้ บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน การวัดและประเมินผล เวลาเรียน สื่อ/แหล่งเรียนรู้

2. ประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมในการนำไปใช้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

ผู้ให้ข้อมูล สำหรับ ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การวัดและประเมินผล และการวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอน การจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนและการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาแนะแนว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ

สอนและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอน การจัดการเรียนรู้กฎหมาย และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนและการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และวิชาชีพครู ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกีฬา การสอน การจัดการเรียนรู้พลศึกษา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิชาชีพครู เลือกแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมในการนำไปใช้เกี่ยวกับ (ร่าง) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 หมู่เรียน นักศึกษา 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับจากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.85

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยการทำเครื่องหมายลงในช่องของแบบประเมิน ได้รับข้อมูลกลับ จำนวน 10 ฉบับ คิดเป็น 100%

วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (Research: R_2)

กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 2/2567 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 3 หมู่เรียน นักศึกษา 30 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน โดยใช้หมู่เรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ 1) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบนวัตกรรม ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 (Brahmawong, C, 2013) จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้ 1) การทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 3 คน พบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ E1/E2 = 71.30/74.63 2) การทดลองใช้นักศึกษาที่ชั้นปีที่ 1, 2,3 ภาคเรียนที่ 2/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 9 คน พบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ E1/E2 = 71.67/76.05 และ3) การทดลองใช้ครั้งที่ 3 กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1/2567 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 3 หมู่เรียน 30 คน พบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ E1/E2 = 71.06/75.06 และ 2) แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบประเมินทักษะการปฏิบัติชิ้นงานตามสภาพจริงโดยใช้ Rubric Score 4 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน มีค่าความตรงรายข้อ โดยหาค่า IOC. (Index of item objective – congruence) และข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 2/2566 คณะครุศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 หมู่เรียน นักศึกษา 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับจากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.70

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการทดลองตามแบบแผนแบบอนุกรมเวลา 1 กลุ่ม วัดหลังเรียน ดังนี้ (Khuenkaew, P., 2024)

เมื่อ

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
O_{1-10}	หมายถึง	การประเมินก่อน-หลังพัฒนาหน่วยที่ 1–10
T_{1-9}	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้ตามหน่วยที่ 1–9

วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ ในทศวรรษที่ 21 ระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองด้วยค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

ระยะที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ระยะนี้เป็นการพัฒนา (Development: D_2)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองในระยะที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ทุกข้อ เท่ากับ 1.00 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2,3 ในภาคเรียนที่ 1/2566 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 หมู่เรียน นักศึกษา 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับจากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.90

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลเขียนตอบลงในแบบสอบถามที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองและส่งข้อมูลกลับที่ผู้วิจัยทางออนไลน์ ได้รับข้อมูลกลับ จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็น 100%

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (N=181)

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้	**4.18**	**0.26**	**มาก**
1. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ควรเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.36	0.67	มาก
2. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ควรเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้	4.10	0.86	มาก
3. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ควรเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้	4.00	0.64	มาก
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	4.41	0.67	มาก
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Passive Learning	4.08	0.77	มาก
6. บทบาทผู้สอนเป็นโค้ช (Mentor and Coach)	4.33	0.73	มาก
7. บทบาทผู้สอนเป็นครูผู้สอน/ให้ความรู้	3.98	0.66	มาก
ด้านทักษะในศตวรรษที่ 21	**4.33**	**0.21**	**มาก**
8. ทักษะ Ethical Person คือผู้มีคุณธรรม จริยธรรม	3.98	0.70	มาก
9. Literacy (การรู้หนังสือ)	4.28	0.69	มาก
10. Numeracy (การรู้เรื่องจำนวน)	4.33	0.68	มาก
11. Reasoning (การใช้เหตุผล)	4.34	0.67	มาก
12. Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา)	4.47	0.65	มาก
13. Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)	4.48	0.64	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
15. Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงาน เป็นทีม และภาวะผู้นำ)	4.17	0.67	มาก
16. Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)	4.35	0.68	มาก
17. Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร)	4.38	0.73	มาก
18. Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)	4.36	0.67	มาก
ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	**4.23**	**0.32**	**มาก**
19. หลักการที่ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.44	0.66	มาก
20. หลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้	4.25	0.69	มาก
21. หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม	4.15	0.72	มาก
22. หลักการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.08	0.73	มาก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	**4.17**	**0.30**	**มาก**
23. ความพอประมาณ	4.09	0.70	มาก
24. ความมีเหตุผล	4.06	0.72	มาก
25. การมีภูมิคุ้มกัน	4.48	0.69	มาก
26. ความรู้	4.09	0.74	มาก
27. คุณธรรม	4.11	0.73	มาก
ด้านวิธีการในการพัฒนา	**4.23**	**0.26**	**มาก**
28. บรรยายในห้องเรียน	4.25	0.73	มาก
29. จัดการอบรม	4.14	0.74	มาก
30. ให้แนวทางการฝึกปฏิบัติในห้องเรียน	4.12	0.81	มาก
31. มีการส่งงานและตรวจงานทันทีโดยใช้สื่อออนไลน์	4.23	0.73	มาก
32. การประเมินระหว่างเรียนด้วยการประเมินตามสภาพจริง	4.39	0.68	มาก
33. ใช้การประเมินเพื่อตัดสินเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้	4.19	0.76	มาก
34. บรรยายองค์ความรู้ทางออนไลน์	4.15	0.74	มาก
35. การมอบหมายงานให้ปฏิบัติและประเมินชิ้นงาน	4.39	0.68	มาก
รวมทั้งสิ้น	**4.24**	**0.12**	**มาก**

จากตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24)

2. ผลการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า เป็นนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 11 ส่วน ดังนี้ 1) ความเป็นมาและความสำคัญคือ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 11 ข้อ 3) หลักการ 3 ข้อ ดังนี้ 3.1) ความเสมอภาค 3.2) การให้ความเคารพและให้เกียรติซึ่งกัน 3.3 ความสมดุล 4) วัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือเพื่อ 4.1) เสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 4.2) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4.3) นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) เนื้อหา 3 ส่วนคือ 5.1) คำอธิบายรายวิชา 5.2) ทักษะในศตวรรษที่ 21 จำนวน 11 ด้าน 5.3) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 9 หน่วย คือ 1) การตั้งเป้าหมายของชีวิต 2) การเห็นคุณค่าของตัวเอง 3) การให้โอกาสตัวเอง 4) การสร้างความรู้ใหม่เพื่อความปลอดภัยแห่งชีวิต 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 6) คุณค่าของการพัฒนาตน 7) ความเด็ดเดี่ยวในการพัฒนาตน 8) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 9) ความภาคภูมิใจ 6) การจัดการเรียนรู้ โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) การค้นคว้า การสังเกต แก้ไขปัญหา การสื่อสาร และการสร้างองค์ความรู้ด้วยผังความคิด (Mind Mapping) ด้วยการจัดการเรียนรู้ (NINAKSC) 7 ขั้นตอน ดังนี้ 6.1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างแรงจูงใจ (Nice to Meet you and Motivation) 6.2) เชิญชวน (Invite) 6.3) เครือข่ายแห่งความรู้ (Network of knowledge) 6.4) ตั้งเป้าหมาย (Aim) 6.5) สร้างองค์ความรู้ (knowledge) 6.6) สรุปและนำไปใช้ (Summarize and Take Action) 6.7) สร้างสรรค์แฟ้มสะสมงาน (Create Portfolio) 7) บทบาทผู้สอน เป็นโค้ช (Coach) 8) บทบาทของผู้เรียนคือ แสวงหาความรู้ รับผิดชอบงาน และประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 9) การวัดและการประเมินผล 3 ส่วน คือ 9.1) การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 9.2) การวัดและประเมินผลผู้เรียน 9.3) วิธีการวัดและประเมินผล 10) เวลาเรียน จำนวน 9 ครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง เป็นทฤษฎี 1 ชั่วโมง ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง และสะท้อนคิด 1 ชั่วโมง 10) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 11) การนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ มี 3 ระยะ (BBA) คือ 11.1) ระยะก่อนสอน (Before teaching) 11.2) ระยะระหว่างสอน (Between teaching) 11.3) 3. ระยะหลังสอน (After teaching) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีความถูกต้องและความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, $\overline{X}$ = 4.34) มีประสิทธิภาพ = 71.06/75.06

3. ผลการทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ก่อน–หลังใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลสัมฤทธิ์	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	20	3.03	1.13	50.41	0.00**
หลังเรียน	30	20	17.27	1.08		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ในระดับมาก ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (N=30)

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. องค์ประกอบของนวัตกรรม	4.50	0.57	มากที่สุด
2. หลักการของนวัตกรรม	4.60	0.62	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม	4.43	0.63	มาก
4. เนื้อหาของนวัตกรรม	4.43	0.63	มาก
5. การจัดกิจกรรม	4.37	0.72	มาก
6. บทบาทครู	4.50	0.68	มากที่สุด
7. บทบาทผู้เรียน	4.23	0.50	มาก
8. การวัดและประเมินผลของนวัตกรรม	4.57	0.68	มากที่สุด
9. ความรู้ที่ได้รับ	4.43	0.50	มาก
10. ทักษะในศตวรรษที่ 21	4.57	0.63	มากที่สุด
11. ความภาคภูมิใจในผลการเรียนรู้ของตนเอง	3.90	0.80	มาก
12. การประยุกต์ใช้กับงานที่รับผิดชอบ	4.43	0.68	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
13. การประยุกต์ใช้กับการเรียนรายวิชาอื่น	4.47	0.63	มาก
14. การประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน	3.93	0.83	มาก
15. ความมั่นใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอพียงมาประยุกต์ใช้	4.27	0.52	มาก
ภาพรวม	4.38	0.23	มาก

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 1. องค์ประกอบของนวัตกรรม ข้อ 2. หลักการของนวัตกรรม ข้อ 6. บทบาทครู ข้อ 8. การวัดและประเมินผลของนวัตกรรม และข้อ 10. ทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นสิ่งที่นักศึกษาต้องการคือ การมีโค้ชหรือพี่เลี้ยงที่คอยแนะนำเกี่ยวกับแหล่งสืบค้นที่เชื่อถือได้ วิธีการตรวจสอบแหล่งข้อมูล แนวคิดเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล และการสรุปความรู้เป็นต้น ซึ่งเป็นคำถามที่พบจากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 และรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้สามารถแก้ปัญหาจากคำถามนี้ได้ ดังนั้นความต้องการจำเป็นที่ค้นพบจึงมีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมน อมรวิวัฒน์ (2545, cite in Jaithiang, A,. 2010, p. 12) ที่กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจารณ์ ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อมดีกว่าวิธีสอน โดยบอกความรู้ให้ หรือกระทำให้ดูแต่เพียงอย่างเดียว การให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันย่อมเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน เคมป์ (Kemp, 1985, p. 11) ที่กล่าวว่า ควรพิจารณาความจำเป็นในการเรียนรู้เพื่อนำมากำหนดเป้าหมาย และ ดิ๊กและแครี่ (Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O., 2005, pp. 2–7) ที่กล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า ต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีองค์ประกอบ 11 ส่วน ที่พัฒนามาจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียนร่วมในการให้ข้อมูลความ

ต้องการประกอบกับการสังเคราะห์แนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่าน ดังเช่น สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (Office of Academic Promotion and Registration, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, 2014, pp. 9–10) ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน กุลิสรา จิตรชญาวณิช (Jitchayawanit, K., 2019, pp. 6–7) ที่ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม สื่อ การวัดและประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียน เป็นต้น ส่วนเนื้อหาที่ใช้เป็นเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชาโดยเพิ่มทักษะในศตวรรษที่ 21 และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการคิด และสรุปองค์ความรู้เป็น Mind Map ของตนเองและกลุ่ม มีการนำเสนอผลการสร้างความรู้ และนำไปปรับปรุง Mind Map ของตนเอง จากนั้น ครูประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินทักษะ เฉลยคำตอบ และให้ผู้เรียนประเมินตนเอง รวมทั้งเขียนแนวทางการพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นไปตามการจัดการเรียนรู้ (NINAKSC) 7 ขั้นตอน นอกจากนั้นผู้เรียนสามารถจำสาระสำคัญจากหน่วยการเรียนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ด้วยการกำหนดเป็นชื่อตัวละครในตัวอย่างกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนจดจำและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นธรรมชาติ เช่น หน่วยที่ 3 การให้โอกาสตัวเอง มีชื่อตัวละครในเนื้อหาว่า ติ๋ว ผู้เรียนจะนำมาใช้เมื่อเกิดข้อผิดพลาดและต้องการโอกาสในการแก้ไข และมักพูดว่า ขี้ปะติ๋ว หรือติ๋ว เป็นต้น องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกับ ศัสยมน สังเว, เรขา อรัญวงศ์ และพิทักษ์ นิลนพคุณ (Sangway, S., Arunwong, R., & Nilnopkoon, P, 2021) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์เฉพาะตามรูปแบบ เนื้อหาสาระที่ใช้สอนตามรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ซึ่งมี 9 ขั้นตอน การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ บทบาทผู้สอน และบทบาทผู้เรียน โดยก าหนดผลที่เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการจัดการเรียนรู้ และ เฉลิมชัย โสสุทธิ์ (Sosutha, C., 2021, p. A) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาชีพครู ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) ปรัชญาพื้นฐาน 3) แนวทางการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 4) วัตถุประสงค์ 5) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ และ 6) เงื่อนไข

3. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลังใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกทักษะในศตวรรษที่ 21 และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบในกรอบของเนื้อหาที่แตกต่างกัน และกิจกรรมมีความหลากหลาย ตัวอย่างที่เน้นการแก้ปัญหา การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และปรัชญาเศรษกิจพอเพียง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ใน 1–3 หน่วยแรกจะพบว่า ผู้เรียนมีทักษะนี้ยังไม่ถึงเกณฑ์ 70 เนื่องจากผู้เรียนยังไม่ทราบและยังสับสนกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใหม่ (ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นโค้ช) ซึ่งมีผู้เรียนในกลุ่มอ่อน 2 คน และปานกลาง 1 คน ในการทดลองครั้ง 2 สะท้อนคิดว่า “ครูจะให้ทำอะไร ทำไม ไม่บอก ให้คิดเอง พอทำไม่ถูกใจก็ให้แก้ ทีหลังบอกว่าจะให้ทำ

อะไร จะได้ทำให้ถูกใจ” ซึ่งประเด็นนี้ผู้สอนต้องทำความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รู้ผิด รู้ถูก และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่พร้อมพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีกว่า หลังจากนั้นผู้เรียนสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ส่งผลให้ทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น ข้อค้นพบนี้เป็นไปในทิศทาง อรุชา พึ่งอินทร์ (Pung-in, A , 2021, pp. C-D) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) ที่พบว่าครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีสมรรถนะด้านคุณลักษณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่าครูที่ ไม่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไมเคิล (Michael, M. B., 2018, pp. 89-101) ได้ศึกษาผลการใช้การเรียนรู้แบบการสร้างความรู้ด้วยตนเองกับนักศึกษาเคมีระดับปริญญาตรีจำนวน 270 คน โดยจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตัวเองแล้วมีการประเมินผลสามครั้ง พบว่า การประเมินหลังการเรียนรู้ของนักศึกษาเคมีมีผลการเรียนรู้สูงขึ้นเนื่องจากนักศึกษาได้โต้ตอบกับเพื่อน และผู้สอน มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ อานี (Ani, M, 2020, pp. 111-132) ได้ศึกษาบทบาทของนักเรียนอินโดนีเซียต่อการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเองในการเรียนคณิตศาสตร์ขั้นสูง พบว่า ผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและมีครูเป็นพี่เลี้ยง/โค้ชที่ผู้เรียนสามารถปรึกษาข้อสงสัยได้ตลอดเวลา และการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การมีส่วนร่วมทุกหน่วยการเรียนโดยให้ผู้เรียนร่วมคิด ชี้ประโยชน์ข้อดี ข้อด้อยของกิจกรรมอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ จากการสะท้อนคิด พบว่าผู้เรียนชอบวิธีการจัดการเรียนรู้ตามนวัตกรรมนี้ทั้งที่ต้องทำชิ้นงานจำนวนมาก แต่เป็นชิ้นงานที่เป็นประโยชน์กับวิชาชีพครู ทำให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงานในรายวิชาที่เรียน และการวัดผลตามสภาพจริงโดยใช้ชิ้นงานที่สร้างความผ่อนคลายได้มากกว่าการวัดความรู้ด้วยแบบทดสอบ จึงทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อองค์ประกอบ หลักการ บทบาทครู การวัดและประเมินผลและทักษะในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (Panich, V., 2017, pp. C-D) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีเจตคติต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏควรทำความเข้าใจกับบุคลากร คณะกรรมการประจำคณะ ผู้ปกครองนักศึกษาและนักศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ต้องประยุกต์เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง โดยอาจแบ่งเวลา 100 ส่วน แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 25 ส่วน ภาคปฏิบัติ 50 ส่วน และสะท้อนคิด 25 ส่วน เป็นต้น

3. การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ผู้สอนควรเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน อย่างแท้จริง เพื่อสร้างความไว้ใจ และมั่นใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมกับผู้สอนและผู้ปกครอง

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาโท

3. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) ให้กับผู้เรียน

References

Ani, M. (2020). The role of constructivism-based learning in improving mathematical high order thinking skills of Indonesian students. *STKIP Siliwangi Bandung Journals, 9(1), 111-132.*

Brahmawong, C,. (2013). Developmental Testing of Media and Instructional Package. *Journal of Silpakorn Educational Research Volume 5, Issue 1 (January – June 2013)*

Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O. (2005). *The systematic design of instruction.* Boston,. Pearson/Allyn and Bacon.

Hough, J. B., & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis.* Addison-West.

Jaitiang, A. (2010). *Principles of Teaching* (5th ed.). Bangkok: O.S. Printing House.

Jitchayawanit, K. (2019). *Learning Management*. Bangkok: Chulalongkorn University.

Khammanee, T. (2013). *Science of Teaching: Knowledge for Effective Learning Process Management*. Chulalongkorn University Press.

Khuenkaew, P. (2024). *Experimental research.* https://nartslife.wordpress.com/wp-content/uploads/2010/09/experimental_research.pdf.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, Vol.30, pp. 607-610.*

Kruse, K. (2008). *Instructional design.* Retrieved March 14, 2008, from http://www.cognitivedesign solutions.com/ Instruction/LearningTheory.htm.

Michael, M. B. (2018). Constructivism and personal epistemology development in undergraduate chemistry students. *Learning and Individual Differences, 63, 89–101.*

Ministry of Education. (2021). *Report on the situation of Thai education 2021.* Office of Educational Research and Development.

Office of Academic Promotion and Registration, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. (2014). *Handbook on Learner–Centered Instructional System Management* (2nd ed.). Bangkok: Learning Center for Digital Printing Production and Business Management, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage.

Office of the Education Council. (2022). *Directions for Digital Era Education in Thailand.* Bangkok: OEC.

Office of the Education Reform. (2000). *Learning Reform: The Learner Comes First.* Bangkok: Office of the National Education Commission.

Office of the National Economic and Social Development Council. (1999). *The Philosophy of Sufficiency Economy: Concepts and Practices.* Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.

Panich, V. (2017). *The Learning Approach for Students in the 21st Century.* Bangkok: Sodsri–Sridhiwong Foundation.

Pung–in, A. (2021). *The development of a learning management model to promote students' code of ethics in the faculty of education by applying a professional learning community approach (PLC).* [Doctoral dissertation]. Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Burapha University.

Sangway, S., Arunwong, R., & Nilnopkoon, P., (2021). The Development of Problem–Based Learning Instructional Model Focus on Study Skills to Promote Problem Solving Skills and Learning Management Skills for Undergraduate Student Teachers. *Journal of Curriculum and Instruction Sakon Nakhon Rajabhat University,13*(36), 101–108.

Sosutha, C. (2021). *Development of learning model focus on flexible learning for undergraduate students in pre–service teachers.* [Doctoral dissertation]. Curriculum and Instruction Program, Graduate School, Khon Kaen University.

Tangkitvanich, S., Junvith, P., Lathapipat, D., Siriprapanukul, P., Thongliamnak, P., & Wongkitrungruang, W. (2013). *Developing a Strategy for Basic Education Reform with Accountability.* Bangkok: Thailand Development Research Institute.

The Chaipattana Foundation. (2019). *The Sufficiency Economy Philosophy and Thailand's Economic Development.* Bangkok: Chaipattana Foundation.

Wechayaluck, N. (2018). *Principles of Learning Management.* Bangkok: Chulalongkorn University.

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*

STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS OF FACTORS INFLUENCING SELF-REGULATED LEARNING COMPETENCIES IN THE DIGITAL WORLD OF GRADE 9 STUDENTS*

ธีระวัฒน์ ทิพย์ปัญญา**

ณัฐกานต์ ประจันบาน***

(วันที่รับบทความ: 20 ธันวาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 9 มีนาคม 2568; วันตอบรับบทความ: 24 มีนาคม 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 225 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 98 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.402 – 0.807 และมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.904 – 0.959 วิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรภายในโมเดลมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 325 ค่า โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.249 ถึง 0.725 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำถึงสูง 2) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 (269, N = 225) = 307.040, χ^2/df = 1.141, p = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031) และ 3) ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี และการยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลรวมต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบคุมตนเองในโลกดิจิทัล โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต และการยอมรับเทคโนโลยี ขณะที่ การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบ และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: โมเดลสมการโครงสร้าง, การเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง, การเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

---

* บทความวิจัย หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2567

** นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Email; theerawat3343@hotmail.com

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Email; Nattakanp@nu.ac.th

STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS OF FACTORS INFLUENCING SELF-REGULATED LEARNING COMPETENCIES IN THE DIGITAL WORLD OF GRADE 9 STUDENTS*

THEERAWAT TIPPANYA**

NATTAKAN PRACHANBAN***

(*Received: December 20, 2024; Revised: March 9, 2025; Accepted: March 24, 2025)*

ABSTRACT

This research aimed to develop and examine a structural equation model (SEM) of factors influencing self-regulated learning competencies in the digital world among ninth-grade students. The sample consisted of 225 ninth-grade students selected through multi-stage random sampling. The data collection instrument was a 98-item questionnaire using a five-point Likert scale, with discrimination indices ranging from 0.402 to 0.807 and reliability coefficients between 0.904 and 0.959. Structural equation modeling was analyzed using statistical software.

The research findings revealed that: 1) the variables within the model had a statistically significant positive relationship at the .01 level with 325 values, with a correlation coefficient between 0.249 and 0.725, indicating low to high levels. 2) The model demonstrated a good fit with empirical data ($\chi^2(269, N = 225) = 307.040$, $\chi^2/df = 1.141$, $p = 0.0551$, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031). 3) Learning adaptability, perceived ease of use of technology, and technology acceptance collectively influenced self-regulated learning competencies in the digital world. Factors that positively influenced self-regulated learning competencies in the digital world were learning adaptability, perceived internet self-efficacy, and technology acceptance, while perceived ease of use of technology had a negative direct influence and perceived internet self-efficacy had a negative indirect influence on self-regulated learning competencies in the digital world with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Structural Equation Model, Self-Regulated Learning, Learning in the Digital World

---

* Research Article, Master of Education Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan University, 2024

** Student in Master of Education Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan University, Email; theerawat3343@hotmail.com

*** Assistant Professor Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan University, Email; Nattakanp@nu.ac.th

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงโฉมการศึกษาอย่างสิ้นเชิง เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้การเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีมาใช้ก็มีความท้าทายเช่นกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้การจัดการข้อมูลจำนวนมาก พัฒนาทักษะการควบคุมตนเองเพื่อไม่ให้ถูกเบี่ยงเบนจากสิ่งรบกวน และต้องเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (self-regulated learning : SRL) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในยุคดิจิทัลนี้ (Sheninger, 2021) จากการประเมิน PISA 2022 เตรียมพร้อมก้าวสู่การประเมินการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลของ PISA 2025 มุ่งเน้นการวัดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ได้แก่ การเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง และการฝึกแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ ซึ่งวัดความสามารถของผู้เรียนในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยข้อมูลจากการประเมิน PISA 2025 นี้จะสะท้อนความสามารถในการผสมผสานความรู้และเทคโนโลยีในสถานการณ์ที่ซับซ้อน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพสูงสุด (OECD, 2023) อย่างไรก็ตาม แม้หลายประเทศลงทุนในเทคโนโลยีการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ยังขาดหลักฐานที่ชัดเจนว่าสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จริง โดยข้อมูลจาก PISA ระบุว่าผู้เรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์บ่อยกลับมีผลการเรียนต่ำกว่า (OECD, 2019) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและครูสามารถปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในบริบทประเทศไทย นโยบายการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะดิจิทัล เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมดิจิทัล ให้ผู้เรียนสามารถจัดการข้อมูล สร้างนวัตกรรม และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมส่งเสริมความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาในทุกมิติ (NESDC, 2023) สมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (SRL) ถือเป็นหัวใจสำคัญในยุคดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการเวลา กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ได้ อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบออนไลน์ที่ขาดปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนอาจทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ลดลง ผู้เรียนจึงต้องพัฒนาทักษะการควบคุมตนเองเพื่อรักษาความจดจ่อและสมาธิในการเรียนรู้ (Zimmerman, 2002; Yang et al., 2021)

SRL เป็นกระบวนการที่มีพลวัตและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมอธิบายว่า การควบคุมตนเองเกี่ยวข้องกับการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการควบคุมความคิด พฤติกรรม และอารมณ์ของตนเอง โดยมีแรงจูงใจและการกระทำเป็นปัจจัยขับเคลื่อน (Schunk & Zimmerman, 1994) ปัจจัยสามประการที่ส่งผลต่อ SRL ได้แก่ บุคคล สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลซึ่งกันและกัน (Zimmerman, 1989) ดังนั้น การส่งเสริม SRL ในผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในยุคที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาทักษะ SRL จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมและกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิดการ

พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการปรับตัวกับโลกดิจิทัลอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การขาดทักษะ SRL จะส่งผลให้เกิดปัญหาทางวิชาการและพฤติกรรมการเรียนรู้ (Chianchana et al., 2010) ดังนั้น การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองจึงเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่โลกอนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ยั่งยืนต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในบริบทดิจิทัลยังมีจำนวนไม่มาก โดยเฉพาะการใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) ในการศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือวัดคุณลักษณะต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เหมาะสม รวมถึงการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล หลายงานวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (SRL) ตัวอย่างเช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (Internet Self-Efficacy: ISE) กับ SRL ซึ่งพบว่า ISE มีอิทธิพลต่อ SRL (Pan, 2020; Anuntachai & Niramon, 2021; Zhang et al., 2023; Kumyoung et al., 2024; Supriyono et al., 2024) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (Perceived Ease of Use of Technology: PEUT) และพบว่า PEUT ก็มีอิทธิพลต่อ SRL เช่นเดียวกัน (Yavuzalp & Bahcivan, 2021; She et al., 2023; Sui et al., 2023; Supriyono et al., 2024) อีกทั้งการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance: TAC) ก็พบว่ามีอิทธิพลต่อ SRL (Pan, 2020; Dong et al., 2024; Supriyono et al., 2024) และการศึกษาความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (Learning Adaptability: LAD) แสดงให้เห็นว่า LAD มีอิทธิพลต่อ SRL ด้วย (Pan, 2020; Yavuzalp & Bahcivan, 2021; She et al., 2023; Dong et al., 2024; Kumyoung et al., 2024) การศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนที่มีระดับ ISE, PEUT, TAC และ LAD สูงจะมีสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลในระดับที่สูงเช่นกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนอายุ 15 ปี สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของการประเมิน PISA 2025 การศึกษานี้คาดหวังว่าจะนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล โดยช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและครูผู้สอนปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการและความท้าทายในสังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังมุ่งหวังที่จะสนับสนุนและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น โดยเฉพาะสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมินการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลของ PISA 2025 ในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้อย่างอิสระและใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบโจทย์ความท้าทายในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

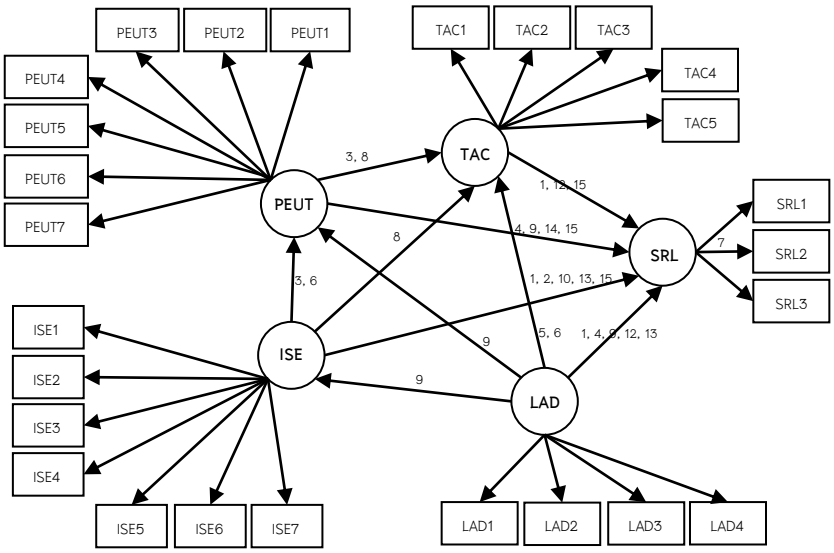
เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามสมมติฐาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

หมายเหตุ : 1 (Pan, 2020); 2 (Anuntachai & Niramon, 2021); 3 (Soetanto et al., 2021); 4 (Yavuzalp & Bahcivan, 2021); 5 (Hang and Liaw, 2023); 6 (Navarro et al., 2023); 7 (OECD, 2023); 8 (Peng et al., 2023); 9 (She et al., 2023); 10 (Zhang et al., 2023); 11 (An et al., 2024); 12 (Dong et al., 2024); 13 (Kumyoung et al., 2024); 14 (Sui et al., 2023); 15 (Supriyono et al., 2024)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน จำนวน 3,767 คน จาก 3 เขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน จำนวน 2,881 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 416 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 470 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ A-priori sample size calculator for structural equation models จากเว็บไซต์ danielsoper.com (Soper, 2024) โดยกำหนดค่า anticipated effect size เท่ากับ 0.3 ค่า desired statistical power level เท่ากับ 0.8 จำนวนตัวแปรแฝง (latent variables) 5 ตัว จำนวนตัวแปรสังเกตได้ (observed variables) 26 ตัว และค่าความคลาดเคลื่อน เท่ากับ .05 ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำเท่ากับ 150 คน เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์เพื่อป้องกันความผิดพลาดและลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล รวมถึงเพื่อเพิ่มความแกร่งของผลการวิจัย (robustness) ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติม 50% ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 225 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) มีรายละเอียดของการสุ่มตัวอย่างดังนี้ ขั้นที่ 1 การสุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนในแต่ละสังกัดมา 4 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จะได้ 12 โรงเรียน และขั้นที่ 2 การสุ่มนักเรียน ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นคำนวณโดยใช้สัดส่วน ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด สพม. น่าน จำนวน 188 คน สพป.น่าน เขต 1 จำนวน 18 คน และสพป. น่าน เขต 2 จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัด ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล 2) แบบวัดความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ 3) แบบวัดการยอมรับเทคโนโลยี 4) แบบวัดการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี และ 5) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัย จากนั้นจึงกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และนำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพร้อมทั้งขอคำแนะนำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบวัด ซึ่งแบบวัดที่ได้มาประกอบไปด้วย

1.1 แบบวัดสมรรถนะการเรียนรู้แบบคุมตนเองในโลกดิจิทัล (SRL) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ การติดตามความคืบหน้าและปรับตัว (SRL1) การประเมินประสิทธิภาพ (SRL2) และการรักษาแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในงาน (SRL3)

1.2 แบบวัดความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (LAD) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ ความใส่ใจในการเรียนรู้ (LAD1) ทักษะการเรียนรู้ (LAD2) ประสิทธิผลในการเรียนรู้ (LAD3) และปัญหาในการเรียนรู้ (LAD4)

1.3 แบบวัดการยอมรับเทคโนโลยี (TAC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยี (TAC1) การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน (TAC2) ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานเทคโนโลยี (TAC3) พฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะใช้เทคโนโลยี (TAC4) และการใช้งานเทคโนโลยีจริง (TAC5)

1.4 แบบวัดการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (PEUT) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัว คือ ความง่ายต่อการเรียนรู้ (PEUT1) ความสามารถในการควบคุม (PEUT2) ความชัดเจน (PEUT3) ความเข้าใจได้ (PEUT4) ความยืดหยุ่น (PEUT5) ความง่ายในการพัฒนาทักษะ (PEUT6) และความง่ายในการใช้งาน (PEUT7)

1.5 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (ISE) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัว คือ การใช้งาน (ISE1) การแบ่งปัน (ISE2) การสื่อสาร (ISE3) การตรวจสอบ (ISE4) การรู้ความคิด (ISE5) การประยุกต์ใช้งาน (ISE6) และการเรียนรู้ (ISE7)

2) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในยุคดิจิทัลและด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผลจากการวิเคราะห์มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

3) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try – out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 100 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการหาคุณภาพของเครื่องมือ และนำแบบวัดมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์

4) นำผลของแบบวัดมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก แบบ item total correlation และหาคุณภาพเครื่องมือในด้านความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) แบบวัดสมรรถนะการเรียนรู้แบบคุมตนเองในโลกดิจิทัล จำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.419 – 0.668 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.904 2) แบบวัดความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ จำนวน 17 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง

0.441 – 0.730 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.914 3) แบบวัดการยอมรับเทคโนโลยี จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.402 – 0.776 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.947 4) แบบวัดการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.616 – 0.807 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.957 และ 5) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.556 – 0.793 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.959

5) นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์แบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม google form เพื่อนำไปไว้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ติดต่อประสานงานกับโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือเกี่ยวกับการตอบแบบวัดผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม google form เพื่อดำเนินการส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยนำข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ทั้งสิ้น 225 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรที่สังเกตได้ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน และวิเคราะห์เส้นทางโดยใช้รูปแบบตามกรอบแนวคิดงานวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน

จากการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 33.78) และเพศทางเลือก LGBTQ+ (ร้อยละ 6.22) โดยนักเรียนส่วนใหญ่สังกัด สพม. น่าน (ร้อยละ 83.56) ตามด้วย สพป. น่าน เขต 1 (ร้อยละ 8.89) และ สพป. น่าน เขต 2 (ร้อยละ 7.55) ในด้านผลการเรียนสะสม นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนสะสมในช่วง 3.01 –

3.50 (ร้อยละ 36.44) รองลงมาเป็นช่วง 3.51 – 4.00 (ร้อยละ 35.11) ตามด้วยช่วง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 16.44), 2.01 – 2.50 (ร้อยละ 6.67), และต่ำกว่า 2.00 (ร้อยละ 5.33)

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) ซึ่งสะท้อนถึงความไม่สมมาตรของการแจกแจง พบว่าตัวแปรทั้งหมดมีความเบ้ทางลบ แสดงให้เห็นว่า คะแนนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่สูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยค่าความเบ้อยู่ระหว่าง -0.769 ถึง 0.250 นอกจากนี้ การวิเคราะห์ค่าความโด่ง (kurtosis) ซึ่งแสดงถึงความสูงหรือความแบนของการแจกแจง พบว่า ค่าความโด่งของตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าค่อนข้างต่ำและใกล้เคียงกับศูนย์ โดยค่าความโด่งอยู่ระหว่าง -0.845 ถึง 0.859 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงที่ใกล้เคียงกับโค้งปกติ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรสังเกตได้ 26 ตัวแปร รวมความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 325 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.249 ถึง 0.725 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ แสดงว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกหรือความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าสูงสุดคือ 0.725 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความง่ายในการพัฒนาทักษะ (PEUT6) กับ ความง่ายในการใช้งาน (PEUT7) รองลงมาคือ 0.715 เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง การประยุกต์ใช้งาน (ISE6) กับ การเรียนรู้ (ISE7) และ 0.710 เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง ความเข้าใจได้ (PEUT4) กับ ความง่ายในการใช้งาน (PEUT7) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าต่ำสุดคือ 0.249 เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะใช้เทคโนโลยี (TAC4) กับ ปัญหาในการเรียนรู้ (LAD4)

3. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้าง

ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	β	S.E.	t	R^2
ตัวแปรแฝงที่ 1 สมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล (SRL)				
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 1.1 การติดตามความคืบหน้าและปรับตัว	0.765	0.032	24.197*	0.586
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 1.2 การประเมินประสิทธิภาพ	0.792	0.030	26.841*	0.628
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 1.3 การรักษาแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในงาน	0.783	0.030	25.668*	0.613
ตัวแปรแฝงที่ 2 ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (LAD)				
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 2.1 ความใส่ใจในการเรียนรู้	0.841	0.025	35.180*	0.708
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 2.2 ทักษะการเรียนรู้	0.786	0.029	26.963*	0.617
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 2.3 ประสิทธิผลในการเรียนรู้	0.795	0.028	28.332*	0.633
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 2.4 ปัญหาในการเรียนรู้	0.639	0.044	14.556*	0.409

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	β	S.E.	t	R^2
ตัวแปรแฝงที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยี (TAC)				
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3.1 การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยี	0.729	0.034	21.335*	0.532
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3.2 การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน	0.880	0.021	41.015*	0.744
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3.2 การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน	0.880	0.021	41.015*	0.744
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3.4 พฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะใช้เทคโนโลยี	0.631	0.043	14.724*	0.398
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3.5 การใช้งานเทคโนโลยีจริง	0.725	0.037	19.559*	0.526
ตัวแปรแฝงที่ 4 การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (PEUT)				
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.1 ความง่ายต่อการเรียนรู้	0.755	0.030	25.282*	0.570
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.2 ความสามารถในการควบคุม	0.793	0.027	28.870*	0.629
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.3 ความชัดเจน	0.759	0.030	25.680*	0.577
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.4 ความเข้าใจได้	0.859	0.021	41.697*	0.732
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.5 ความยืดหยุ่น	0.791	0.026	30.101*	0.626
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.6 ความง่ายในการพัฒนาทักษะ	0.847	0.021	40.193*	0.718
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4.7 ความง่ายในการใช้งาน	0.836	0.022	38.024*	0.700
ตัวแปรแฝงที่ 5 การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (ISE)				
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.1 การใช้งาน	0.779	0.028	27.577*	0.606
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.2 การแบ่งปัน	0.802	0.026	31.158*	0.644
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.3 การสื่อสาร	0.777	0.028	27.456*	0.603
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.4 การตรวจสอบ	0.853	0.031	24.125*	0.567
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.5 การรู้ความคิด	0.787	0.028	28.490*	0.620
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.6 การประยุกต์ใช้งาน	0.871	0.018	47.574*	0.759
ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5.7 การเรียนรู้	0.813	0.025	32.965*	0.661
χ^2 (269, N = 225) = 307.040, χ^2 /df = 1.141, p = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัด ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงทั้งหมด 5 ตัว พบว่าโมเดลการวัดทุกโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาจากค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดล มีค่า Chi-square = 307.040, df = 269, p-value = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031 สำหรับโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝง มีรายละเอียดดังนี้ โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ 1 SRL ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 3 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

ระหว่าง 0.765 ถึง 0.792 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ระหว่าง 0.586 ถึง 0.628 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ 2 LAD ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 4 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.639 ถึง 0.841 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ระหว่าง 0.409 ถึง 0.708 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ 3 TAC ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.631 ถึง 0.880 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ระหว่าง 0.398 ถึง 0.744 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ 4 PEUT ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 7 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.755 ถึง 0.859 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ระหว่าง 0.570 ถึง 0.732 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ 5 ISE ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 7 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.777 ถึง 0.871 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ระหว่าง 0.567 ถึง 0.759 ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์

ตัวแปร	TAC			PEUT			ISE			SRL		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
LAD	0.437*	0.410*	0.847*	0.788*	–	0.788*	0.214*	0.587*	0.801*	0.865*	0.072	0.936*
TAC	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0.321*	-	0.321*
PEUT	0.422*	–	0.422*	–	–	–	–	–	–	-0.592*	0.135	-0.457*
ISE	0.092	0.314*	0.407*	–	–	–	0.745*	–	0.745*	0.347*	-0.311*	0.037

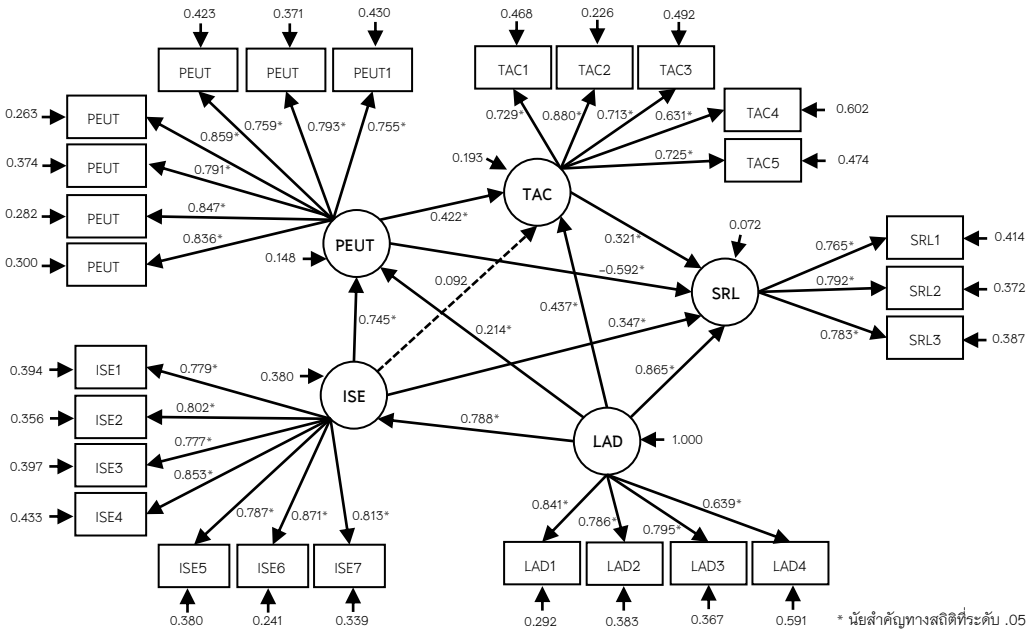
* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

χ^2 (269, N = 225) = 307.040, χ^2 /df = 1.141, p = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031

จากตารางที่ 2 พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจาก Chi-square = 307.040, df = 269, p-value = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031 ซึ่งค่า p-value = 0.0551 มีค่ามากกว่า .05 ค่า CFI, TLI มีค่าใกล้ 1 และค่า RMSEA, SRMR มีค่าเข้าใกล้ 0

ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (0.936) และการยอมรับเทคโนโลยี (0.321) ในทางกลับกัน การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (-0.457) มีอิทธิพลรวมเชิงลบต่อสมรรถนะดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (0.037) ไม่พบว่ามีอิทธิพลรวมต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล ในส่วนของอิทธิพลทางตรง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (0.865) การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (0.347) และการยอมรับเทคโนโลยี (0.321) ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล ส่วนการรับรู้ถึงความ

สะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (–0.592) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล สำหรับอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (–0.311) ทั้งนี้ ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (0.072) และการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (0.135) ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล

χ^2 (269, N = 225) = 307.040, χ^2 /df = 1.141, p = 0.0551, CFI = 0.991, TLI =0.989, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.031

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ (LAD) มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.936 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถดังกล่าวมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลในระดับสูงต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ในส่วนของอิทธิพลทางตรง มีค่าเท่ากับ 0.865 บ่งชี้ว่าความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนในการควบคุมการเรียนรู้ตนเองในโลกดิจิทัลได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้สูงจะสามารถจัดการและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมที่สำคัญ เนื่องจากค่าอิทธิพลทางอ้อมมีค่าเพียง 0.072 ซึ่งหมายความว่าผลกระทบ

ของความสามารถในการปรับตัวเกิดขึ้นโดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านตัวแปรกลางอื่น ๆ ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัลได้จากการปรับตัวในการเรียนรู้ของตนเองเป็นหลัก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของแพน (Pan, 2020) ซึ่งเน้นย้ำถึงบทบาทของความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงการรับรู้สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีกับทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังสนับสนุนผลการศึกษาของ เฉ และคณะ (She et al., 2023) ซึ่งพบว่าความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้มีผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการศึกษา และส่งเสริมการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของ ดง และคณะ (Dong et al., 2024) ซึ่งศึกษาจากบทความ 31 เรื่อง ยังยืนยันว่าความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ การศึกษาดังกล่าวสนับสนุนทฤษฎีค่าควบคุมที่อธิบายถึงปัจจัยสำคัญในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ซึ่งตอกย้ำว่าความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล

การยอมรับเทคโนโลยี (TAC) มีอิทธิพลรวมต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล โดยมีค่าเท่ากับ 0.321 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อสมรรถนะดังกล่าว แม้จะมีอิทธิพลต่ำกว่าความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ อิทธิพลทางตรงที่มีค่าเท่ากับ 0.321 บ่งชี้ว่า การยอมรับเทคโนโลยีส่งผลโดยตรงต่อการควบคุมการเรียนรู้ ผู้เรียนที่ยอมรับเทคโนโลยีมากขึ้นจะสามารถจัดการและควบคุมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลได้ดีขึ้น ทั้งนี้ เมื่ออิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมมีค่าเท่ากัน หมายความว่าไม่มีอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยอื่นใด การยอมรับเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สุปริโยโน และคณะ (Supriyono et al., 2024) ซึ่งระบุว่าการยอมรับเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง โดยเฉพาะในผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ อัน และคณะ (An et al., (2024) ยังชี้ให้เห็นว่าการยอมรับเทคโนโลยีช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพในการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองอย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน ดง และคณะ (Dong et al., 2024) จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของบทความ 31 เรื่อง ยืนยันว่าการยอมรับเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนรู้ออนไลน์ ผลการศึกษาเหล่านี้เน้นย้ำว่าการยอมรับเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการควบคุมการเรียนรู้ของผู้เรียนในโลกดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี (PEUT) มีอิทธิพลรวมเชิงลบต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล โดยมีค่าเท่ากับ −0.457 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่รู้สึกว่าเทคโนโลยีใช้งานง่ายและสะดวก อาจมีสมรรถนะในการควบคุมการเรียนรู้ลดลง อิทธิพลทางตรงมีค่าเท่ากับ −0.592 บ่งชี้ว่าเมื่อเทคโนโลยีใช้งานง่าย ผู้เรียนอาจขาดการฝึกฝนหรือพัฒนาทักษะการเรียนรู้

แบบควบคุมตนเอง เนื่องจากไม่รู้สึกถึงความท้าทายในการใช้เทคโนโลยี ในขณะเดียวกัน การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยีไม่พบอิทธิพลทางอ้อมที่มีนัยสำคัญ โดยมีค่าเท่ากับ 0.135 ซึ่งแสดงว่าผลกระทบดังกล่าวไม่ได้ถูกส่งผ่านตัวแปรอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยีอาจลดทอนแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะควบคุมตนเองของผู้เรียน ครูผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ แม้ในสภาพแวดล้อมที่เทคโนโลยีใช้งานง่าย นอกจากนี้ งานวิจัยของ ซุย และคณะ (Sui et al., 2023) ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมของการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยีต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ในทำนองเดียวกัน การศึกษาของ สุปริโยโน และคณะ (Supriyono et al., 2024) พบว่า PEUT มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง อีกทั้งยังระบุว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ทั้งนี้ยังเน้นย้ำว่าการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยีเป็นตัวแปรที่ควรถูกพิจารณาเป็นปัจจัยทำนายสำคัญของสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในบริบทการศึกษาครูและผู้เรียน

และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต (ISE) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในโลกดิจิทัล โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.347 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตจะสามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พบว่า ISE มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อสมรรถนะดังกล่าว โดยมีค่าเท่ากับ –0.311 ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้เรียนบางกลุ่มที่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง อาจขาดความพยายามหรือความท้าทายในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพิ่มเติม เพราะคิดว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอแล้ว นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ตไม่พบอิทธิพลรวมต่อสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาลดทอนผลกระทบดังกล่าว ทั้งนี้ ISE แม้จะส่งผลทางตรงในเชิงบวก แต่ก็สะท้อนถึงความซับซ้อนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ร่วมด้วยในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาง และคณะ (Zhang et al., 2023) ระบุว่าการรับรู้ความสามารถในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ ซุย และคณะ (Sui et al., 2023) พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบทางอ้อมต่อการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ผ่านการรับรู้การใช้เทคโนโลยี มากกว่าผลกระทบทางตรง ในทำนองเดียวกัน คัมยอง และคณะ (Kumyoung et al., 2024) พบว่าการรับรู้ความสามารถในตนเองส่งผลต่อการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง และชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถในตนเองเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวในการเรียนรู้ สถานศึกษาและครูควรออกแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการปรับตัวของผู้เรียน เช่น การแก้ปัญหาเชิงสถานการณ์ การใช้

เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ และการเผชิญความท้าทายในสถานการณ์เสมือนจริง เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล

2. การสนับสนุนการยอมรับเทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัย ใช้งานง่าย และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยี ผ่านกิจกรรมการอบรม การให้ความรู้ และการนำเสนอความสำเร็จจากการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ของตนเอง

3. การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองทางอินเทอร์เน็ต ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่งเสริมการสร้างบทเรียนออนไลน์ และการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจของผู้เรียนในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานเทคโนโลยี แม้จะมีอิทธิพลเชิงลบในบางกรณี แต่ควรออกแบบกิจกรรมที่สร้างสมดุลระหว่างความสะดวกและความท้าทาย โดยส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ การค้นคว้าข้อมูลเชิงลึก และการแก้ปัญหา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณจึงเสนอให้การวิจัยครั้งต่อไปขยายขอบเขตไปสู่การพัฒนาและประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองในบริบทที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะดังกล่าว โดยเฉพาะกิจกรรมที่สามารถดำเนินการในโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน นอกจากนี้ควรจัดให้มีกระบวนการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ และความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

References

An, F., Xi, L., & Yu, J. (2024). The relationship between technology acceptance and self-regulated learning: The mediation roles of intrinsic motivation and learning engagement. *Education and Information Technologies, 29*(3), 2605-2623.

Anuntachai, N. & Niramon, P. (2021). Factors affecting Self-Regulated Learning of Generation Z (GEN Z)students of Mahanakorn University of Technology. *MUT Journal of Business Administration, 18*(1), 1-28.

Chianchana, C., Wattananonsakul, S., & Aieamyeesoon, P. (2010). Development of Indicators of Student's Self-regulation: An Application of the Second-order Confirmatory Factor Analysis Model. *Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North*

Bangkok, 1(2), 1–10. Available on http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/jote/article/view/2836/2166

Dong, X., Yuan, H., Xue, H., Li, Y., Jia, L., Chen, J., Shi, Y., & Zhang, X. (2024). Factors influencing college students' self–regulated learning in online learning environments: A systematic review. *Nurse Education Today, 133*, 106071. Available on https://doi.org/10.1016/j.nedt.2023.106071

Huang, Y. M., & Liaw, S. S. (2023). Exploring the relationship between adaptability in learning and technology acceptance in digital education. *Computers & Education, 203*, 104332. Available on https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104332

Kumyoung, A., Kessung, P., Pinasa, C., Srijumnong, J., & Inyai, C. (2024). Development of a causal model of self–regulated learning by students at Loei Rajabhat University [Original Research]. *Frontiers in Education, 9*. Available on https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1334995

Navarro, R., Vega, V., Bayona, H., Bernal, V., & Garcia, A. (2023). Relationship between technology acceptance model, self–regulation strategies, and academic self–efficacy with academic performance and perceived learning among college students during remote education [Original Research]. *Frontiers in Psychology, 14*. Available on https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1227956

OECD. (2019). *PISA 2018 assessment and analytical framework*. Available on https://doi.org/10.1787/b25efab8–en

_____ (2023). *PISA 2025 learning in the digital world assessment framework (Second Draft)*. OECD Publishing. Available on https://www.oecd.org/PISA2025–Learning–in–the–Digital–World–Assessment–Framework–Second–Draft.pdf

Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The 13th National Economic and Social Development Plan (2023–2027)*. Prime Minister's Office.

Pan, X. (2020). Technology acceptance, technological self–efficacy, and attitude toward technology–based self–directed learning: Learning motivation as a mediator [Original Research]. *Frontiers in Psychology, 11*. Available on https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.564294

Peng, M., Xu, Y., & Xu, C. (2023). Enhancing students' English language learning via M-learning: Integrating technology acceptance model and S-O-R model. *Heliyon, 9*(2). Available on https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e13302

Schunk, D. H., & Zimmerman, B. J. (1994). *Self-regulation in education: Retrospect and prospect*. In *Self-Regulation of Learning and Performance: Theory, Research, and Practice*. Erlbaum.

She, C., Liang, Q., Jiang, W., & Xing, Q. (2023). Learning adaptability facilitates self-regulated learning at school: The chain mediating roles of academic motivation and self-management. *Frontiers in Psychology, 14*. Available on https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1162072

Sheninger, E. (2021). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*. Corwin.

Soetanto, T. V., Proboyo, A., & Putri, P. A. (2020). The indirect effect of computer self-efficacy of e-commerce users on intention to use. *Petra International Journal of Business Studies, 3*(2), 78-85. Available on https://doi.org/10.9744/ijbs.3.2.75-85

Soper, D. S. (2024). *A-priori sample size calculator for structural equation models [Software].* Available on https://www.danielsoper.com/statcalc/

Sui, C.-J., Yen, M.-H., & Chang, C.-Y. (2024). Investigating effects of perceived technology-enhanced environment on self-regulated learning. *Education and Information Technologies, 29*(1), 161-183. Available on https://doi.org/10.1007/s10639-023-12270-x

Supriyono, Y., Ivone, F. M., Heryadi, D., Beduya, L., & Valencia, L. L. E. A. (2024). Predicting EFL learners' self-regulated learning through technology acceptance model. *JEELS (Journal of English Education and Linguistics Studies), 11*(1), 347-376.

Yang, Y., Chen, M., & Li, Z. (2021). Investigating the role of self-regulated learning in enhancing student learning outcomes in digital learning environments. *Journal of Educational Computing Research, 59*(4), 865-887.

Yavuzalp, N., & Bahcivan, E. (2021). A structural equation modeling analysis of relationships among university students' readiness for e-learning, self-regulation skills, satisfaction, and academic achievement. *Research and Practice in Technology Enhanced Learning, 16*(1), 15.

Zhang, H., Xiong, H., Chung, L. Y. F., Wang, Y., Wang, P., Fang, L., Han, L., & Yang, Y. (2023). What affects self-regulated learning ability in undergraduate nursing students: A structural equation modelling approach. *Nursing Open, 10*(8), 5728-5740.

Zimmerman, B. J. (1989). A social cognitive view of self–regulated academic learning. *Journal of Educational Psychology, 81*(3), 329–339.

_____ (2002). Becoming a self–regulated learner: An overview. *Theory Into Practice, 41*(2), 64–70.

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*

LIFELONG LEARNING SKILL-ORIENTED INSTRUCTION IN PILOT SCHOOLS WITHIN THE EDUCATIONAL INNOVATION AREA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2*

พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกุล**
ศิริรัตน์ สุภาพทรง***
อาทิตยา ปัญญา****

(วันที่รับบทความ: 15 มกราคม 2568; วันแก้ไขบทความ: 8 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 9 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) เพื่อประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 3) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ครู จำนวน 7 คน และผู้เรียน จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่ม และแบบประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มแบบเผชิญหน้าและการส่งผลการประเมินผ่านช่องทางอีเมล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1) แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา (2) ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล (3) ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ (4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม (5) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน และ (6) ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ 2) ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน แสดงถึงพัฒนาการที่ชัดเจนในการคิดวิเคราะห์ การค้นคว้าข้อมูล การวางแผนการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการสะท้อนคิด ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต, พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

* บทความวิจัย

** ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, Email; polpipat97@gmail.com (Corresponding Author)
*** ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, Email; saraban@obecmail.obec.go.th.
**** ผู้อำนวยการศูนย์บริหารงานการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEMC), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, Email; smart@obecmail.obec.go.th

LIFELONG LEARNING SKILL-ORIENTED INSTRUCTION IN PILOT SCHOOLS WITHIN THE EDUCATIONAL INNOVATION AREA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2*

POLPIPAT WATTANASETTANUKUL**

SIRIRAT SUPUBSONG***

ATITAYA PUNYA***

(*Received: January 15, 2025; Revised: April 8, 2025; Accepted: April 9, 2025)*

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the guidelines for lifelong learning skill-oriented instruction in pilot schools within the Educational Innovation Area under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2; 2) to evaluate the guidelines for lifelong learning skill-oriented instruction; and 3) to study the learning outcomes that emphasize lifelong learning skills of learners. The data providers were 7 experts, 7 teachers, and 255 students. The research instruments consisted of a focus group discussion form and an assessment form for the lifelong learning skill-oriented instructional approach. Data were collected through face-to-face focus group discussions and via email submission of assessment results. Qualitative data were analyzed using content analysis, while quantitative data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) The lifelong learning skill-oriented instructional approach consists of six steps: (1) defining situations and problems, (2) studying and gathering information, (3) designing learning pathways, (4) engaging in group activities, (5) presenting and evaluating work, and (6) reflecting on lessons and experiences; 2) The overall evaluation results were at the highest level; and 3) The learning outcomes that emphasize lifelong learning skills of learners showed clear development in critical thinking, information research, learning planning, teamwork, communication, and reflection, which promoted continuous learning and practical application.

Keywords: Instruction, Lifelong Learning Skills, Educational Innovation Area

** Senior Specialist in Educational Supervision, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, Email: polpipat97@gmail.com (Corresponding Author)

*** Educational Quality Research and Assessment Specialist, Office of the Basic Education Commission (OBEC), Email: saraban@obecmail.obec.go.th.

**** Director, Human Capacity Excellence Management Center (HCEMC), Office of the Basic Education Commission (OBEC), Email: smart@obecmail.obec.go.th.

บทนำ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นกระบวนการที่บุคคลมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2015) หลักการนี้ได้รับการสนับสนุนในระดับนโยบายทั้งในประเทศและสากล โดย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต (Royal Gazette, 2017) ขณะที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Royal Gazette, 1999) นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (Office of the Education Council, 2017) ในระดับสากล เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG 4: Quality Education) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2015) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ซึ่งแนวคิดนี้เป็นรากฐานสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แม้ว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในระดับสากล หลายประเทศได้กำหนดนโยบายที่ส่งเสริมทักษะนี้ในระบบการศึกษา เช่น องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2021) ระบุว่าประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมักบูรณาการการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการประเมินผลที่สะท้อนศักยภาพของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทย โดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าผู้เรียนยังขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้สามารถค้นหาและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หากไม่ได้รับการพัฒนาในด้านนี้ ผู้เรียนอาจขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปรับตัวต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งส่งผลต่อโอกาสการเรียนต่อและความพร้อมในการทำงาน ทำให้ขาดศักยภาพในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนให้พร้อมสำหรับอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถพัฒนาได้ ผ่านการผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ดรูเวอรี และคณะ (Drewery et al.,2020, pp. 456–472) ระบุว่าการเรียนรู้แบบใช้การทำงานเป็นฐาน (Work-based Learning) พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานผ่านประสบการณ์จริง ขณะที่ กาวิแฟค (Ghavifekr, 2020, pp. 567–590) พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ช่วยเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร นอกจากนี้ โพเกต์ และ เดอ ลาต์ (Poquet & De Laat, 2021, pp. 104–143) ชี้ว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) ช่วยผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้จากหลายสาขา ส่วน เซรอฟนิก และ แนนคอฟสกา เซอร์เบค (Zerovnik & Nancovska Serbec, 2021, pp. 32–48) และ อัลต์ และ ไรเชล (Alt

& Raichel, 2022, pp. 250–267) เน้นว่าการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project–Based Learning) และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem–Based Learning) เสริมทักษะการคิดขั้นสูง รวมถึง มาลิคฮิน และคณะ (Malykhin et al., 2022, pp. 345–365) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น แนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (Royal Gazette, 2019) ที่มุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานพัฒนาสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงได้ศึกษาแนวทางเหล่านี้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาครูและผู้เรียนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นแบบอย่างให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

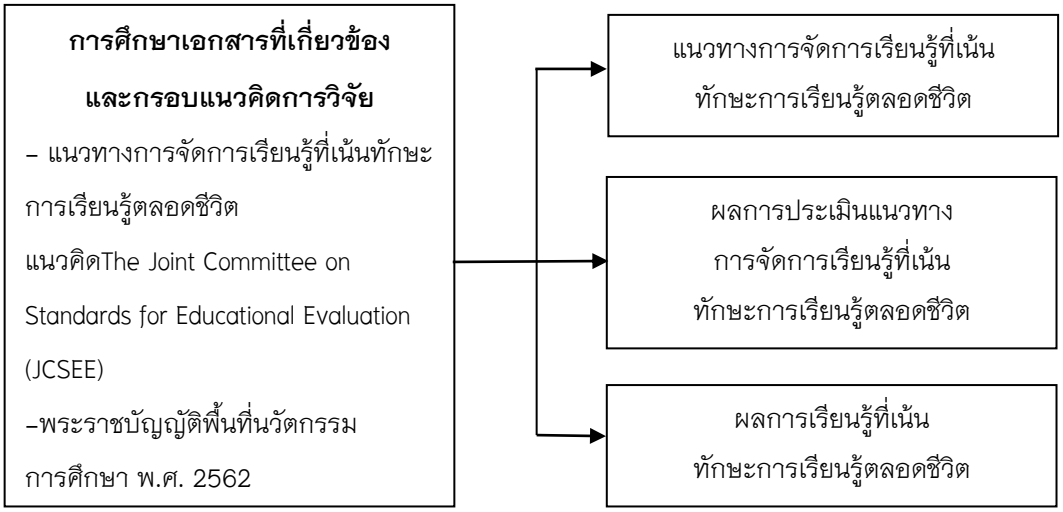
กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นการผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ดรูเวอรี และคณะ (Drewery et al.,2020, pp. 456–472) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบใช้การทำงานเป็นฐาน (Work–based Learning) ช่วยพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานผ่านประสบการณ์จริง กาวิแฟค (Ghavifekr, 2020, pp. 567–590) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร โพเกต์ และ เดอ ลาต์ (Poquet & De Laat, 2021, pp. 104–143) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) ช่วยผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้จากหลายสาขา เซรอฟนิก และ แนนคอฟสกา เซอร์เบค (Zerovnik & Nancovska

Serbec, 2021, pp. 32–48) และ อัลต์ และ ไรเชล (Alt & Raichel, 2022, pp. 250–267) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project–Based Learning) และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem–Based Learning) ช่วยเสริมทักษะการคิดขั้นสูง และ มาลิคฮิน และคณะ (Malykhin et al., 2022, pp. 345–365) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ซึ่งแนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางดังกล่าวจะได้รับการประเมินผ่านมาตรฐาน 4 ด้าน ได้แก่ การใช้ประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation, 2011) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวได้อย่างรอบด้านและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

นอกจากนี้ ผลการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (Royal Gazette, 2019) ซึ่งส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการเรียนรู้ อันเป็นหัวใจสำคัญของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Design) โดยมุ่งเน้นศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในการบูรณาการรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Selection) มาสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ 1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการสอน เทคโนโลยีการศึกษา หรือ สาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษากรุงเทพมหานคร 2) มีประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี 3) มีบทบาทและสนับสนุนแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ และ 4) มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีเครือข่ายทางวิชาการที่กว้างขวางทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับในแวดวงการศึกษา

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสนทนากลุ่ม ซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแนวทาง โดยพิจารณาถึง ความชัดเจนของแต่ละขั้นตอน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานำร่อง

ผู้วิจัยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ 1) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 คน 2) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจำนวน 1 คน 3) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาจำนวน 1 คน 4) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจำนวน 1 คน และ 5) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 1 คน เพื่อทดสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item–objective congruence: IOC) ซึ่งแต่ละข้อจะต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย 0.50 – 1.00 ซึ่งผลการทดสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item–objective congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ (Pasunon, 2015)

1.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยร่างแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ล่วงหน้า ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา 2) ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล 3) ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ 4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 5) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน และ 6) ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ โดยสังเคราะห์มาจากการผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายดังที่กล่าวมาแล้วในกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้น ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ไม่เกิน 90 นาที แล้วจึงถอดความให้อยู่ในรูปแบบของข้อความ ตรวจทานความถูกต้อง ครบถ้วน ดำเนินการปรับปรุงแนวทาง และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินผ่านมาตรฐาน 4 ด้าน ได้แก่ การใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation, 2011) โดยใช้มาตรประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert, 1932, pp. 1–15) 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ผู้วิจัยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1 ซึ่งผลการทดสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item–objective congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ (Pasunon, 2015)

2.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านช่องทางอีเมล พร้อมกำหนดระยะเวลาการตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3.1 ผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเลือกครูแบบเจาะจง จำนวน 7 คน มาทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 และสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ เป็นครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยเป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดกลางที่สอนในรายวิชาธุรกิจเบื้องต้น จำนวน 1 คน เป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สอนในรายวิชาธุรกิจเบื้องต้น จำนวน 1 คน เป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สอนในรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) จำนวน 1 คน เป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สอนในรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ จำนวน 1 คน เป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) จำนวน 1 คน เป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ จำนวน 1 คน และเป็นตัวแทนครูมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในรายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี จำนวน 1 คน

กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เรียนที่ถูกเลือกจากครูแบบเจาะจง จำนวน 255 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ 1) ครูเป็นผู้คัดเลือกผู้เรียนที่เหมาะสมจากห้องเรียนของตนเอง 2) มีความสนใจในการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) เรียนในรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ ธุรกิจเบื้องต้น การออกแบบและเทคโนโลยี การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และ 4) สมัครใจให้ผู้วิจัยทดลองใช้จริง โดยให้ครูนำการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไปใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสนทนากลุ่ม ซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสดงออกจากการบูรณาการรายวิชาผู้ประกอบการสมัยใหม่ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา 2) ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล 3) ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ 4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 5) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน และ 6) ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ ตามแนวทางจากขั้นตอนที่ 1

3.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประชุมชี้แจงแนวทางและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู เพื่อช่วยให้ครูสามารถแปลงแนวทางที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ให้เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ครูนำแนวทางไปใช้ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยดำเนินการนิเทศติดตามจำนวน 6 ครั้ง ตลอดภาคเรียน หลังจากการนิเทศผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อเก็บข้อมูลจากครู

เป็นเวลาไม่เกิน 90 นาที จากนั้น ถอดความให้อยู่ในรูปแบบข้อความ ตรวจทานความถูกต้องและครบถ้วน ก่อนส่งให้ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้ง 6 ขั้นตอน มีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสถานการณ์และปัญหา เป็นการเริ่มต้นด้วยการระบุและทำความเข้าใจสถานการณ์หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการเรียนรู้ ก่อนที่ผู้เรียนจะเริ่มดำเนินการศึกษาและวางแผน ขั้นตอนนี้เป็นการตั้งโจทย์ที่ชัดเจนและเจาะจง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ในขั้นตอนนี้ครูมีบทบาทสำคัญในการออกแบบโจทย์หรือสถานการณ์ที่ท้าทาย และเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การอภิปรายปัญหาในกรณีศึกษา การสำรวจภาคสนาม การจัดประชุมกลุ่ม และการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ ครูยังมีบทบาทในการแนะนำวิธีการวิเคราะห์ปัญหา ชี้แนะเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล และสนับสนุนผู้เรียนในการระบุปัญหาที่สำคัญ โดยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ขณะเดียวกัน ผู้เรียนมีหน้าที่วิเคราะห์สถานการณ์หรือปัญหาที่ได้รับ ระบุปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข ร่วมกันระดมความคิดเพื่อค้นหาสาเหตุและข้อมูลพื้นฐาน รวมถึงทำงานเป็นกลุ่มในการกำหนดแนวทางการศึกษาและแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 2 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนแรก เพื่อทำความเข้าใจปัญหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเตรียมความพร้อมสำหรับการวางแผนหรือพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เช่น การค้นคว้าออนไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูลตลาด การสร้างฐานข้อมูล และการศึกษากรณีศึกษา โดยครูมีบทบาทสำคัญในการแนะนำและชี้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น เอกสารวิจัย บทความ ข้อมูลตลาด หรือกรณีศึกษา ตลอดจนสอนวิธีการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ การสัมภาษณ์และการสำรวจ นอกจากนี้ ครูยังให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับโจทย์ที่กำหนด พร้อมทั้งจัดระบบข้อมูลให้มีโครงสร้างที่ชัดเจนเพื่อรองรับการนำไปใช้ในขั้นตอนถัดไป ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องดำเนินการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ และบทความวิจัย รวมถึง การศึกษากรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำหนด จากนั้นผู้เรียนต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยสังเคราะห์แนวคิดหลัก และสรุปข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปพัฒนากลยุทธ์หรือแนวทางแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 3 ออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ เป็นการวางแผนและออกแบบวิธีการและขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดวิธีการสอน การจัด

กิจกรรม และการเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านที่ต้องการ กิจกรรมในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยการพัฒนาแผนการทำงาน การสร้างเส้นทางการเรียนรู้ การวางแผนกิจกรรมกลุ่ม การสร้างโปรโตไทป์ และการวางแผนการนำเสนอ โดยครูมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร เช่น การอภิปรายกลุ่ม การสร้างโปรเจ็กต์ หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ครูยังจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และลำดับกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและสนับสนุนในการเลือกแนวทางการเรียนรู้ที่ตรงกับความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องวางแผนและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสไตล์และความต้องการของตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และติดตามความก้าวหน้าของตนเอง โดยสามารถปรับปรุงแนวทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามผลลัพธ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติจริง

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่เรียนรู้มาก่อนหน้าในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยเน้นการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแก้ปัญหาแบบกลุ่ม ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยครูมีบทบาทสำคัญ ในการออกแบบและจัดกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการใช้ความรู้และทักษะของผู้เรียน เช่น การทำโครงงานร่วมกัน การจัดประชุมกลุ่ม การจำลองสถานการณ์ การทำเวิร์กช็อป และการเรียนรู้แบบกลุ่ม นอกจากนี้ ครูยังทำหน้าที่เป็น ผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรม ให้คำแนะนำและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม โดยให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาแนวคิดและปรับปรุงผลลัพธ์ของการทำงาน ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนมีหน้าที่ทำงานร่วมกันในกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยการมีส่วนร่วมในการอภิปราย แบ่งปันความคิดเห็น และประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ในขั้นตอนก่อนหน้า เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 5 นำเสนอและประเมินผลงาน เป็นการนำเสนอผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่มหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ และการประเมินผลลัพธ์นั้น เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพและความเหมาะสมของงานที่ทำ โดยมีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร และเปิดโอกาสให้รับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้น โดยครูมีบทบาทสำคัญในการออกแบบเกณฑ์การประเมิน เพื่อกำหนดว่าผลลัพธ์ของการนำเสนอควรมีลักษณะอย่างไร พร้อมทั้งจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการนำเสนอ เช่น การเตรียมอุปกรณ์ การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ และการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการแสดงผลงาน กิจกรรมในขั้นตอนนี้อาจรวมถึงการนำเสนอผลงาน การให้ข้อเสนอแนะแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Feedback) การจัดงานแสดงผล การประเมินผลร่วมกัน และการทำรายงานสรุป ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องเตรียมข้อมูลและนำเสนอผลลัพธ์ของกิจกรรมในรูปแบบที่ชัดเจนและน่าสนใจ ผ่านการแสดงผลลัพธ์จากงานกลุ่ม พร้อมตอบคำถามและรับข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อนร่วมกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้พวกเขาเรียนรู้จากมุมมองของผู้อื่น หลังจากได้รับ

ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้เรียนต้องนำมาปรับปรุงและพัฒนาผลงานของตนเอง เพื่อเพิ่มคุณภาพและความสมบูรณ์ของงาน

ขั้นที่ 6 ถอดบทเรียนและประสบการณ์ เป็นการสะท้อนคิดและประเมินผลลัพธ์จากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ รวมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยครูมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการสะท้อนคิดของผู้เรียนผ่านการตั้งคำถามกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้ เช่น การเขียนบันทึกสะท้อนคิด การอภิปรายสะท้อนผล และการจัดเวิร์กช็อปสะท้อนคิด นอกจากนี้ครูยังช่วยวิเคราะห์ผลลัพธ์ของกิจกรรม โดยชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของกระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านมา พร้อมเสนอแนวทางปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความเข้าใจได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องสะท้อนประสบการณ์ที่ได้รับผ่านการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการดำเนินกิจกรรม และสรุปบทเรียนที่ได้จากการทำงาน นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องเสนอแนวทางการปรับปรุงตนเอง และแนวทางในการพัฒนาการทำงานของตนเองในอนาคต โดยอาจใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การสร้างแผนการพัฒนา และการประเมินตนเอง เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และพัฒนาทักษะเพิ่มเติมได้

2. ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ผ่านมาตรฐาน 4 ด้าน ได้แก่ การใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ขั้นตอน	ด้านการใช้ประโยชน์			ด้านความเป็นไปได้			ด้านความเหมาะสม			ด้านความถูกต้อง		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ; (ต่อ)

ขั้นตอน	ด้านการใช้ประโยชน์			ด้านความเป็นไปได้			ด้านความเหมาะสม			ด้านความถูกต้อง		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 5 ขั้นนำเสนอและระเมินผลงาน	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 6 ขั้นถอดบทเรียนและระสบการณ์	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
รวม	**4.86**	**0.35**	**มากที่สุด**	**4.79**	**0.42**	**มากที่สุด**	**4.79**	**0.42**	**มากที่สุด**	**4.81**	**0.40**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 ด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 ส่วนด้านความเป็นไปได้และด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.42

3. ผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน หลังจากที่ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ปัญหา โดยผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนแยกแยะข้อมูลสำคัญ ระบุปัญหาหลักและปัญหารองได้อย่างชัดเจน รวมถึงคาดการณ์ผลกระทบในอนาคต ความสามารถเหล่านี้ช่วยเสริมศักยภาพในการคิดเชิงระบบและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการในบริบทธุรกิจ 2) การตั้งคำถามเชิงลึก โดยผู้เรียนตั้งคำถามที่มีเหตุผลและตรงประเด็น ช่วยระบุสาเหตุรากเหง้าของปัญหาและเชื่อมโยงกับแนวโน้มตลาด เช่น การวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้าและการคาดการณ์โอกาสในธุรกิจ การตั้งคำถามลักษณะนี้ยังส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจที่แม่นยำ และ 3) การทำงานร่วมกันในกลุ่ม โดยผู้เรียนสามารถแบ่งปันความคิดเห็นในทีมอย่างเปิดกว้าง จัดการบทบาทและ

ความรับผิดชอบในทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถนี้ช่วยให้การแก้ปัญหามีความรอบคอบและสร้างสรรค์ พร้อมพัฒนาทักษะการสื่อสารและการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การค้นหาข้อมูล โดยผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ เลือกใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและทันสมัย เช่น ฐานข้อมูลวิชาการและเครื่องมือค้นหาขั้นสูง ผู้เรียนสามารถประเมินคุณภาพของข้อมูลโดยพิจารณาความเกี่ยวข้อง ความน่าเชื่อถือ และความทันสมัย ทักษะนี้ช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจในข้อมูลที่นำมาใช้และวางรากฐานสำหรับการวิเคราะห์ในบริบทของธุรกิจ 2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยผู้เรียนมีทักษะในการแยกแยะข้อมูลที่สำคัญจากข้อมูลที่ไม่จำเป็น พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อสร้างความเข้าใจที่ครอบคลุม ความสามารถนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตีความข้อมูลอย่างมีเหตุผลและพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหา และ 3) การจัดการข้อมูล โดยผู้เรียนสามารถจัดระเบียบข้อมูลจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรวบรวมและจัดการข้อมูลในรูปแบบโครงร่างที่ชัดเจน ทำให้ข้อมูลพร้อมใช้งานและง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทใหม่

ผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผน โดยผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการส่วนตัว การตั้งเป้าหมายนี้ช่วยให้พวกเขามองเห็นทิศทางการพัฒนาตนเอง และวางแผนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงหรือการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ส่งเสริมความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการเรียนรู้ 2) การติดตามและปรับปรุงแผน โดยผู้เรียนมีความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ พวกเขาสามารถปรับแผนการเรียนรู้เมื่อผลลัพธ์ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งสะท้อนถึงความยืดหยุ่นและความสามารถในการค้นหาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด และ 3) การคิดเชิงกลยุทธ์ โดยผู้เรียนแสดงความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยสำคัญ การจัดการทรัพยากร และการพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจที่ตอบสนองความต้องการของตลาด การพัฒนาทักษะนี้ช่วยเตรียมความพร้อมในการเผชิญความท้าทายในอนาคต

ผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การทำงานร่วมกันในกลุ่ม โดยผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเรียนรู้การฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมกลุ่มอย่างเปิดใจ การแลกเปลี่ยนมุมมองหลากหลายช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่สร้างสรรค์ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการจัดการความขัดแย้งและการอภิปรายอย่างมีเหตุผล 2) การประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับกับการปฏิบัติในบริบทที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการวิเคราะห์เชิงลึก และ 3) ด้านการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์

โดยการทำกิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความสัมพันธ์และเครือข่ายที่มีคุณค่า ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสทางอาชีพและการทำงานร่วมกันในอนาคต

ผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 5 ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การนำเสนอผลงาน โดยผู้เรียนแสดงความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน ใช้การสื่อสารอย่างมีเหตุผล พร้อมถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์และกระบวนการทำงานกลุ่ม ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และจัดระเบียบข้อมูลให้น่าสนใจ รวมถึงเลือกสื่อการนำเสนอที่เหมาะสม เช่น สไลด์หรือวิดีโอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร ทักษะการพูดและการใช้ภาษากายช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ฟัง 2) การประเมินผลงาน โดยผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิจารณ์และการตัดสินใจ โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของผลงาน และรับฟังข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อนร่วมกลุ่ม เพื่อปรับปรุงการทำงาน และ 3) ด้านการเปิดใจรับฟังข้อเสนอแนะ โดยผู้เรียนแสดงทัศนคติที่ดีต่อคำแนะนำ มีความยืดหยุ่นและพร้อมปรับปรุงงาน การฟังอย่างตั้งใจช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 6 ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถโดดเด่นในสามด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การสะท้อนคิด โดยผู้เรียนพัฒนาทักษะการสะท้อนคิดได้ดี โดยสามารถวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ผ่านมา เช่น การทำงานกลุ่ม การนำเสนอ หรือการแก้ปัญหา เพื่อระบุสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง ผู้เรียนตั้งคำถามกับตนเอง เช่น “ฉันทำอะไรได้ดี?” หรือ “ฉันจะพัฒนาสิ่งใดในครั้งถัดไป?” ซึ่งช่วยเสริมการวิเคราะห์และปรับปรุงกลยุทธ์ในอนาคต 2) ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ โดยผู้เรียนแสดงความรับผิดชอบผ่านการวิเคราะห์และสรุปบทเรียน พร้อมเชื่อมโยงประสบการณ์กับเป้าหมายการพัฒนาทักษะตนเอง การตั้งเป้าหมายชัดเจนและวางแผนการเรียนรู้ช่วยสร้างความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง และ 3) การตั้งเป้าหมายและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เรียนกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ และวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ เมื่อบรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกระบวนการที่ไม่ได้แยกออกจากกันอย่างอิสระ แต่เชื่อมโยงกันเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสามารถสังเคราะห์ออกเป็น 6 ขั้นตอน โดยการเรียนรู้เริ่มจาก ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ จากนั้นเข้าสู่ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสืบค้นและประเมินแหล่งข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาความเข้าใจในหัวข้อที่ศึกษา ต่อมา ขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดแนวทางที่เหมาะสม และเตรียมตัวสู่การลงมือปฏิบัติจริง ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงานเป็นทีม ฝึกฝนการแก้ปัญหา และประยุกต์ใช้แนวคิดสู่สถานการณ์จริง ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ช่วยให้ผู้เรียนฝึก

ทักษะการสื่อสาร ถ่ายทอดแนวคิด และรับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง สุดท้าย ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ เป็นการสะท้อนคิดวิเคราะห์จุดแข็งและข้อควรปรับปรุงจากกิจกรรมที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกระบวนการเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโตทางการศึกษาและอาชีพในอนาคต แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักการของ ดรูเวอรี และคณะ (Drewery et al.,2020, pp. 456–472) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบใช้การทำงานเป็นฐาน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะผ่านสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับโลกแห่งการทำงาน ซึ่งสะท้อนอยู่ในขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ที่ผู้เรียนได้ทำงานเป็นทีมและฝึกแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กาวิแฟค (Ghavifekr, 2020, pp. 567–590) ยังเน้นว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร ซึ่งสะท้อนอยู่ใน ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้ง โพเกต์ และ เดอ ลาต์ (Poquet & De Laat, 2021, pp. 104–143) ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากหลายสาขาเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ซึ่งปรากฏใน ขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ ที่เน้นการสะท้อนคิดและการสังเคราะห์แนวทางการเรียนรู้ เซรอฟนิก และ แนนคอฟสกา เซอร์เบค (Zerovnik & Nancovska Serbec, 2021, pp. 32–48) และ อัลต์ และ ไรเชล (Alt & Raichel, 2022, pp. 250–267) ก็เสนอว่า การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน และการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งพบได้ใน ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหาและขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล ที่ผู้เรียนต้องพัฒนาโจทย์การเรียนรู้และศึกษาข้อมูลเพื่อหาทางออกของปัญหา นอกจากนี้ มาลิคฮิน และคณะ (Malykhin et al., 2022, pp. 345–365) ยังเน้นว่าการเรียนรู้แบบผสมผสาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสะท้อนอยู่ในขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายและแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง อีกทั้งยังสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอและเรียนรู้ ใน ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ซึ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสำหรับโลกยุคดิจิทัล

2. ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึง ประสิทธิภาพของแนวทางที่พัฒนาขึ้น โดยด้านการใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของครูและผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยครูสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเป็นระบบรองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ข้อมูลที่ใช้พัฒนาแนวทางมีคุณภาพ เชื่อถือได้ และสอดคล้องกับหลักการทางการศึกษา ส่วนด้านความเป็นไปได้ สะท้อนว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยไม่เป็นภาระต่อครู และด้านความเหมาะสม ชี้ให้เห็นว่าแนวทางนี้ตอบโจทย์บริบทของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และสามารถปรับใช้ได้ตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยเน้นการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้านซึ่งช่วยให้แนวทางที่พัฒนาขึ้น

มีความสมบูรณ์และนำไปใช้ได้อย่างยั่งยืน (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation, 2011)

3. ผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญในหลากหลายมิติที่ตอบสนองต่อความต้องการในโลกยุคปัจจุบัน ใน ขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา และ ขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ปัญหา ตั้งคำถามที่ลึกซึ้ง และแสวงหาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหา ผู้เรียนยังสามารถประมวลผลข้อมูล และเลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับบริบทของโจทย์ที่ได้รับ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และวางแผนการดำเนินการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้อย่างอิสระและการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในยุคที่มีข้อมูลจำนวนมากและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งบทบาทภายในกลุ่ม รับฟังความคิดเห็น และประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษาได้จริง สะท้อนถึงการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ และการแก้ปัญหาร่วมกัน ในขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนสามารถสื่อสารและนำเสนอข้อมูลได้อย่างชัดเจน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุนการนำเสนอ และสามารถรับข้อเสนอแนะจากเพื่อนและครูเพื่อนำไปพัฒนาต่อ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ และการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้อื่น สุดท้าย ในขั้นถอดบทเรียนและประสบการณ์ ผู้เรียนสามารถสะท้อนคิด วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการเรียนรู้ และกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองในอนาคต ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้พวกเขามีแนวทางในการปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผลการเรียนรู้นี้ สอดคล้องกับ บลาสเคอ (Blaschke, 2021, pp. 1–18) ที่เน้นว่าการคิดเชิงวิเคราะห์และการสร้างนวัตกรรมเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเห็นได้ชัดในขั้นกำหนดสถานการณ์และปัญหา และขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล ที่ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเชิงลึก วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และค้นหาข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือเพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไข อีกทั้งในแง่ของการทำงานร่วมกันและการพัฒนาทักษะทางสังคม ครอปลีย์ และ แนปเปอร์ (Cropley & Knapper, 2021) เน้นว่าทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมเป็นรากฐานสำคัญของความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสะท้อนอยู่ใน ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ที่ผู้เรียนต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม แก้ไขปัญหาร่วมกัน และพัฒนาภาวะผู้นำ นอกจากนี้ บลาสเคอ (Blaschke, 2021, pp. 1–18) ยังระบุว่าทักษะด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายอาชีพ วางแผนการดำเนินธุรกิจ และสร้างเครือข่ายในขั้นออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ และขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ซึ่งช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับความท้าทายในโลกการทำงาน สุดท้าย ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ตเว และ คัลแมน (Thwe & Kalman, 2024, pp. 22–39) ชี้ให้เห็นว่าทักษะดิจิทัลและ

การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสะท้อนอยู่ในหลายขั้นตอนของแนวทางที่พัฒนาขึ้น ทั้งในขั้นศึกษาและค้นคว้าข้อมูล และขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหาข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการทำงานในยุคปัจจุบัน รวมถึง ผู้เรียนยังสามารถสะท้อนคิด วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง และปรับเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในจังหวัดอื่นๆ

2. โรงเรียนควรจัดอบรมและพัฒนาครูเกี่ยวกับการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไปปรับใช้ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน

3. ผลการวิจัยชี้ว่าผู้เรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในขั้นตอนต่างๆ อย่างเด่นชัด ดังนั้น โรงเรียนสามารถออกแบบกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น โครงการพัฒนาอาชีพ การฝึกงานในสถานประกอบการ หรือ การจัดเวิร์กช็อปเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประกอบธุรกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในบริบทที่ท้าทายและซับซ้อนมากขึ้น

4. ครูสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาต่างๆ โดยบูรณาการแต่ละขั้นตอนเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ อาจให้ผู้เรียนตั้งปัญหาทางวิทยาศาสตร์และค้นคว้าหาข้อมูลเชิงทดลอง ในรายวิชาสังคมศึกษา อาจนำการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนแก้ปัญหาทางสังคม ทั้งนี้ ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของตนเองและสามารถนำไปใช้ในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มประชากรที่หลากหลาย เช่น ผู้เรียนในระดับการศึกษาต่างๆ เช่น โรงเรียนในชนบท โรงเรียนเอกชน หรือโรงเรียนนานาชาติ เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้และวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางดังกล่าวในบริบทที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการวิจัยติดตามผลกระทบระยะยาวของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงหรือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

References

Alt, D., & Raichel, N. (2022). Project-based and problem-based learning: Enhancing higher-order thinking skills in students. *Journal of Educational Research, 115*(3), 250-267.

Blaschke, L. M. (2021). The critical importance of lifelong learning in the digital age. *International Review of Research in Open and Distributed Learning, 22*(2), 1-18.

Cropley, A. J., & Knapper, C. K. (2021). Lifelong learning in higher education: A handbook for the 21st century. Routledge.

Drewery, D., Pretti, T. J., & Church, D. (2020). Work-based learning and employability: A review of the literature. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning, 10*(3), 456-472.

Ghavifekr, S. (2020). Cooperative learning and its impact on students' academic achievement: A meta-analysis study. *Educational Psychology Review, 32*(4), 567-590.

Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (2011). *The program evaluation standards: A guide for evaluators and evaluation users* (3rd ed.). SAGE Publications.

Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1–55.

Malykhin, O. V., Bakhmat, N. V., & Melnyk, I. S. (2022). Blended learning in higher education: Implementation and effectiveness analysis. *Education and Information Technologies, 27*(2), 345-365.

Office of the Education Council. (2017). *National education plan 2017–2036.* Bangkok, Thailand: Ministry of Education.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2021). *The future of education and skills: OECD learning compass 2030.* Paris, France: OECD Publishing.

Pasunon, P. (2015). Validity of questionnaires for social science research. *Journal of Social Sciences, Srinakharinwirot University, 18*(18), 375-396.

Poquet, O., & De Laat, M. (2021). Integrated learning and digital education: Bridging disciplines for better outcomes. *Computers & Education, 166*, 104-143.

Royal Gazette. (1999). *National Education Act B.E. 2542 (1999).* Bangkok, Thailand: Office of the Council of State. Availble on https://www.ratchakitcha.soc.go.th (retrieved 14 Jan 2025).

_____. (2017). *Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017).* Bangkok, Thailand: Office of the Council of State. Availble on https://www.ratchakitcha.soc.go.th (retrieved 14 Jan 2025).

_____. (2019). *Innovative Education Act B.E. 2562 (2019).* Bangkok, Thailand: Office of the Council of State. Availble on https://www.ratchakitcha.soc.go.th (retrieved 14 Jan 2025).

Thwe, M. M., & Kalman, M. E. (2024). The role of digital literacy in lifelong learning: An emerging perspective. *Journal of Digital Learning in Higher Education, 15*(1), 22–39.

UNESCO. (2015). *Rethinking education: Towards a global common good?* Paris, France: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development.* New York, NY: United Nations.

Zerovnik, T., & Nancovska Serbec, I. (2021). Problem–based learning in STEM education: A systematic review of effectiveness. *International Journal of STEM Education, 8*(1), 32–48.

ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยในจังหวัดเพชรบูรณ์*

FACTORS OF SUCCESS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESS ENTREPRENEURS IN THE GROCERY STORE BUSINESS SECTOR IN PHETCHABUN PROVINCE*

ฐากูร อนุสรณ์พาณิชกุล**

(วันที่รับบทความ: 2 ธันวาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 3 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 28 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาด และความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้ระดับมากเป็นลำดับแรก ความมั่นใจในตนเอง เงินลงทุน ความต้องการความสำเร็จ การยอมรับความเสี่ยง ความอดทน และความคิดเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านราคาระดับมากเป็นลำดับแรก การส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และผลิตภัณฑ์ตามลำดับ 2) คุณลักษณะผู้ประกอบการและส่วนประสมการตลาดส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้ประกอบการ, ส่วนประสมการตลาด, ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจ

* บทความวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**อาจารย์, สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, อีเมล; Thakurn.anu@pcru.ac.th

FACTORS OF SUCCESS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESS ENTREPRENEURS IN THE GROCERY STORE BUSINESS SECTOR IN PHETCHABUN PROVINCE*

THAKOON ANUSONPANICHAKUL**

(*Received: December 2, 2024; Revised: April 3, 2025; Accepted: April 28, 2025)*

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the factors of entrepreneurs' characteristics, marketing mix, and the success of small and medium-sized enterprises in the grocery store business sector in Phetchabun Province and 2) study the characteristics of entrepreneurs and marketing mix affecting the success of medium and small business entrepreneurs in the grocery store business sector in Phetchabun Province. The samples consisted of 400 small and medium-sized business entrepreneurs who were small entrepreneurs in the grocery store business sector in Phetchabun Province, using a multi-stage random sampling method. The instruments used for data collection were questionnaires. Data were analyzed by finding percentages, means, standard deviations, and multiple regression analysis. The research results found that:

1) The overall characteristics of entrepreneurs were at a high level. When considering each aspect, it was found that knowledge and desire to learn to learn had a higher average value than the other aspects, followed by self-confidence, investment, need for achievement, risk acceptance, patience, and innovative thinking, respectively. The overall marketing mix factors were at a high level. When considering each aspect, it was found that price had a higher average value than the other aspects, followed by promotion, distribution channels, and products, respectively. 2) The characteristics of entrepreneurs and marketing mix had a statistically significant effect on the success of medium and small business entrepreneurs in the grocery store business sector in Phetchabun Province at a level of 0.05.

Keywords: Entrepreneurs' Characteristics, Marketing Mix, Business Success Factors

* This research article received support from Uttaradit Rajabhat University.

** Bachelor of Business Administration (Management), Phetchabun Rajabhat University, Email; Thakurn.anu@pcru.ac.th

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างเสริมความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีบทบาทในการพัฒนาและสนับสนุนการเติบโตในมิติต่างๆ ที่สำคัญ กล่าวคือ บทบาทด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Research Center of Bank of Ayudhya, 2017) หากพิจารณาการจ้างงานจะ พบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีจำนวนมากถึงร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจโดยรวม และมีการจ้างงานมากถึงร้อยละ 71.7 ของการจ้างงานทั้งระบบ มีส่วนสนับสนุน GDP ถึง 5.38 ล้านล้านบาท ซึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์มีผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มาก โดยเฉพาะจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า ในปี 2564 มีทั้งหมดจำนวน 10,199 คน โดย 5 อันดับที่จดทะเบียน ดังนี้ อันดับ 1 ได้แก่ ร้านขายของชำ (โชห่วย) มีจำนวน 7,146 ราย อันดับ 2 ได้แก่ ร้านขายปลีกดอกไม้ต้นไม้และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 660 ราย อันดับ 3 ได้แก่ ร้านขายปลีกเสื้อผ้า มีจำนวน 629 ราย อันดับ 4 ได้แก่ ร้านขายสื่ออุปกรณ์โทรคมนาคม มีจำนวน 221 ราย อันดับ 5 ได้แก่ ร้านขายปลีกสินค้าทางเภสัชภัณฑ์และเวชภัณฑ์ มีจำนวน 200 ราย อย่างไรก็ตามแม้ว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะมีความสำคัญอย่างมากต่อภาพรวมความเจริญของเศรษฐกิจไทย แต่กลับปรากฏว่ากลุ่มธุรกิจดังกล่าวมีการเติบโตในลักษณะที่ขาดทิศทางชัดเจน และจากงานวิจัยถึงภาพรวมของกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ (Rattanapongpinyo, 2016) พบว่า มีผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการประกอบการเพียงไม่กี่ราย และจำนวนมากต้องยุติการดำเนินกิจการไป หรือไม่ก็เปลี่ยนไปทำธุรกิจประเภทอื่นๆ แทน จนมีการตั้งข้อสังเกตกันว่า อัตราการเลิกกิจการมีมากเท่าๆ กับอัตราการเกิดของกิจการใหม่ๆ ในกลุ่มเดียวกัน ทำให้สิ่งที่เรียกว่า ความอยู่รอดและเติบโต ซึ่งหมายถึง สถานการณ์ที่เมื่อธุรกิจเกิดขึ้นแล้วสามารถดำรงกิจการหรือมีการพัฒนาต่อไปในระยะยาว เป็นปรากฏการณ์ที่ท้าทายสำหรับผู้ประกอบการ จากสภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมค้าปลีกในปัจจุบัน ส่งผลให้รูปแบบการค้าขายของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก การขยายตัวที่รวดเร็วของห้างค้าปลีกสมัยใหม่หรือแม้แต่ร้านสะดวกซื้อที่มีจำนวนสาขามากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกๆ ปีทำให้กลุ่มลูกค้าผู้บริโภค มีช่องทางในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้นแต่กลับส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิม ซึ่งจากผลสำรวจโครงการ “เจาะใจ (SMEs) เจาะลึกศักยภาพการแข่งขัน” ธนาคารแห่งประเทศไทย พบปัญหาหนึ่งที่สำคัญของร้านโชห่วยไทย คือ พบปัญหาหนึ่งที่สำคัญของร้านโชห่วยไทย คือ ผู้ประกอบการขาดคุณลักษณะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Bank of Thailand, 2019) ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการค้าปลีกแบบดั้งเดิมสามารถดำรงอยู่ได้ตามสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินธุรกิจซึ่งเป็นการปรับตัวเพื่อสร้างความอยู่รอด อาทิการนำเสนอสินค้าและบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย การปรับปรุงรูปแบบการจัดเรียงสินค้าภายในร้านเพื่อให้สะดวกต่อการเลือกซื้อของผู้บริโภค ตลอดจน

การบริหารและควบคุมต้นทุนซึ่งต้องคำนึงถึงการจัดการสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการค้าปลีกควรให้ความใส่ใจเพิ่มมากขึ้นเพราะจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจค้าปลีกในสถานการณ์ของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป (Tabjura, 2015)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์” โดยมุ่งหาหนทางและเสนอแนวทางให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และผู้ที่สนใจในการค้นหาแนวทาง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจก่อนการดำเนินธุรกิจ โดยเมื่อผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจแล้ว ธุรกิจจะสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเพื่อสร้างความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาด และความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

2. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานการวิจัย

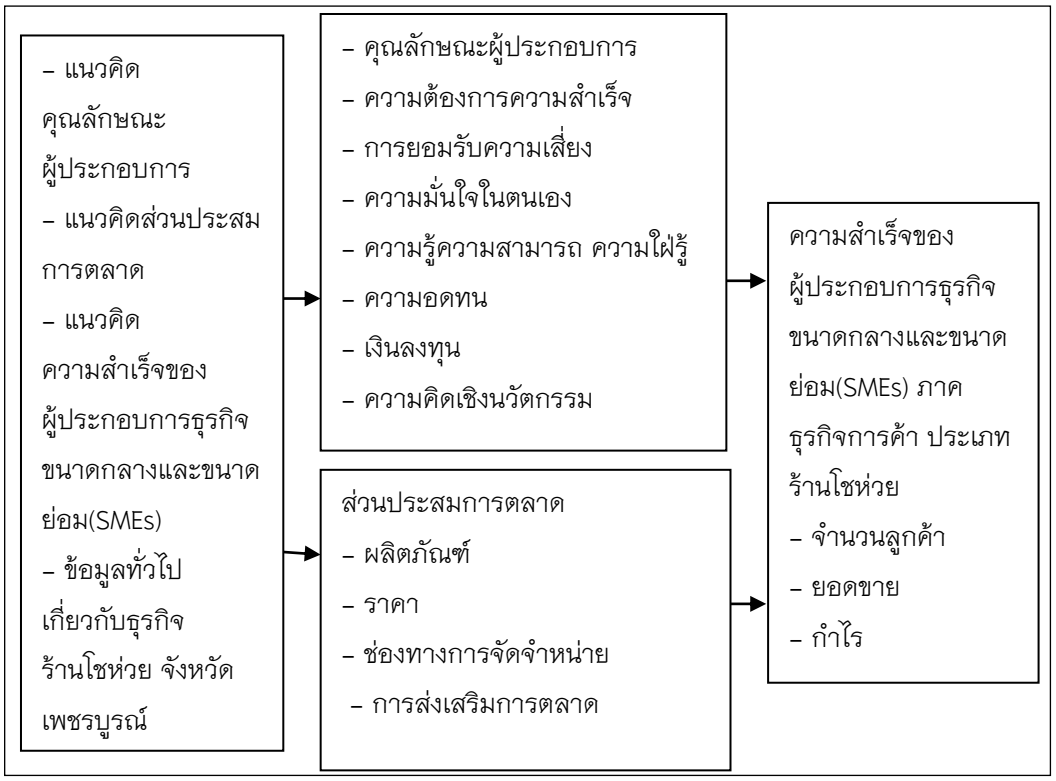
1. ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาด ส่งผลต่อต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกาวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการ (Characteristics Entrepreneurs) ของ สวลี วงศ์ไชยา (Wongchaiya, 2017) ประกอบด้วย ความต้องการความสำเร็จ การยอมรับความเสี่ยง ความมั่นใจในตนเอง ความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้ ความอดทน เงินลงทุน และความคิดเชิงนวัตกรรมแนวคิดส่วนประสมการตลาด (Marketing Mixed) ของฟิลิป คอลเลอร์ (Kotler Philip, 2014) ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Channel Distribution) และการส่งเสริมการตลาด

(Promotion) และแนวคิดความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ของ สวลี วงศ์ไชยา และ วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (Wongchaiya & Jadesadalug, 2015; Chokpromanan, W, & Jesadalak, W, 2014) ประกอบด้วย จำนวนลูกค้า ยอดขาย และกำไร ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ (SMEs) ประเภทร้านโชห่วย จังหวัดเพชรบูรณ์ (Office of Small and Medium Enterprise Promotion, 2023) ได้กรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยในจังหวัดเพชรบูรณ์ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวบรวมประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาบูรณาการและกำหนดประเด็นคำถามที่เหมาะสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้แล้วนำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจึงดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ภายหลังจากการเก็บ

รวบรวมข้อมูล จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวน 7,146 ราย (Office of Small and Medium Enterprise Promotion, 2023)

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 400 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มเป้าหมายคำนวณกำหนดขนาดของตัวอย่างด้วยวิธีของทาโรยามาเน (Yamane, 1967) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคาดเคลื่อน $\pm$ ร้อยละ 5 ต้องใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 379 คน เพื่อให้การเก็บรวมรวมข้อมูลของแบบสอบถามครอบคลุมสมบูรณ์ จึงเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน 11 อำเภอ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็นรายอำเภอ จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอชนแดน อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ อำเภอบึงสามพัน อำเภอหนองไผ่ อำเภอวังโป่ง อำเภอเขาค้อ และอำเภอน้ำหนาว หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างจากกรอบตัวอย่างทั้ง 11 อำเภอ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างที่เป็นสัดส่วน (Proportional to size) เท่าๆ กัน

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำแนกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวและเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่ง 5) ประสบการณ์ในการทำงาน 6) ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจจนถึงปัจจุบัน และ7) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale method : Likert scale questions) จำนวน 28 ข้อ มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาด โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale method : Likert scale questions) จำนวน 20 มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale method : Likert scale questions) จำนวน 12 ข้อ มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดที่ต้องการให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้อย่างอิสระ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจจำนวน 3 คน ได้ค่า Item–Objective Congruence (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (TryOut) กับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าครอนบัคแอลฟา (Cronbach's alpha) (Vanichbuncha, 2002) ดังนี้ คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (α) เท่ากับ 0.94 ส่วนประสมการตลาด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (α) เท่ากับ 0.91 ความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (α) เท่ากับ 0.84 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (α) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกกับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยในจังหวัดเพชรบูรณ์ ในช่วงเดือนมิถุนายน –กรกฎาคม 2567

2) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากผู้ประสานงานของแต่ละสถานประกอบการและขอความกรุณาติดตามทวงถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ในเดือนสิงหาคม 2567 จำนวน 400 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนดไว้และมีความเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อทำการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1.ผลการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาดและความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) เมื่อพิจารณารายข้อคำถามเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า 1) ความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้ ($\overline{X}$ = 4.44) 2) ความมั่นใจในตนเอง ($\overline{X}$ = 4.3) 3) เงินลงทุน ($\overline{X}$ =4.38)

4) ความต้องการความสำเร็จ ($\overline{X}$ = 4.34) 5) การยอมรับความเสี่ยง ($\overline{X}$ = 4.33) 6) ความอดทน ($\overline{X}$ = 4.33) และ 7) ความคิดเชิงนวัตกรรม ($\overline{X}$ = 4.08) ตามลำดับ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.22) เมื่อพิจารณารายข้อคำถามเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า 1) ราคา ($\overline{X}$ = 4.30) 2) การส่งเสริมการตลาด ($\overline{X}$ = 4.26) 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย ($\overline{X}$ = 4.17) และ 4)ผลิตภัณฑ์ ($\overline{X}$ = 4.13) ตามลำดับ ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31) เมื่อพิจารณารายข้อคำถามเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า 1) กำไร ($\overline{X}$ = 4.35) 2) ยอดขาย ($\overline{X}$ = 4.32) และ3) จำนวนลูกค้า ($\overline{X}$ = 4.25)

2. ผลการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ ส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ	B	Beta	T	Sig.
(Constant)	2.615	–	18.380	.000
ความต้องการความสำเร็จ	.030	.094	2.186	.029
การยอมรับความเสี่ยง	.077	.226	4.937	.000
ความมั่นใจในตนเอง	.041	.125	2.770	.006
ความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้	.059	.166	3.742	.000
ความอดทน	.038	.125	2.941	.003
เงินลงทุน	.069	.194	4.580	.000
ความคิดเชิงนวัตกรรม	.072	.352	8.090	.000
R = .558, R^2 = .312, Adj R^2 =.300, SEE = .089, F = 25.381 Sig = .000				

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ ส่งผลเชิงบวกความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05 โดยพิจารณาค่า Sig. อยู่ที่ต่ำกว่า 0.05 มีปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการอยู่ที่ 0.00

เมื่อพิจารณาน้ำหนักของผลกระทบของ ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ มากที่สุด คือ ด้านความคิดเชิงนวัตกรรม (Beta = .352) รองลงมาคือ ด้านการยอมรับความเสี่ยง (Beta = .226) ด้านเงินลงทุน (Beta = .194) ด้านความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้ (Beta = .166) ด้านความอดทนและความมั่นใจในตนเอง (Beta = .125) และด้านความต้องการความสำเร็จ (Beta = .094) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust R Square =.300) พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ 30% ส่วนที่เหลืออีก 70% มาจากปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านความต้องการความสำเร็จ t = 2.186 ด้านการยอมรับความเสี่ยง t = 4.937 ด้านความมั่นใจในตนเอง t = 2.770 ด้านความรู้ความสามารถและความใฝ่รู้ t = 3.742 ด้านความอดทน t = 2.941 ด้านเงินลงทุน t = 4.580 และ ด้านความคิดเชิงนวัตกรรม t = 8.090

การวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบ F = 25.381 ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงยอมรับสมมติฐานและสามารถเขียนสมการพหุคูณ (Multiple regression Analysis) ดังนี้

$$Y = .094\ (x_1) + .226(x_2) + .125(x_3) + .166(x_4) + .125(x_5) + .194(x_6) + .352\ (x_7)$$

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จเชิงบวกของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ปัจจัยส่วนประสมการตลาด	B	Beta	T	Sig.
(Constant)	2.392	–	26.728	.000
ผลิตภัณฑ์	.133	.407	11.792	.000
ราคา	.121	.353	10.247	.000
ช่องทางการจัดจำหน่าย	.069	.217	6.324	.000
การส่งเสริมการตลาด	.126	.421	12.253	.000
$R = .736$, $R^2 = .541$, Adj $R^2 = .537$, SEE = .072, F = 116.484 Sig = .000				

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05 โดยพิจารณาค่า Sig. อยู่ที่ต่ำกว่า 0.05 มีปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการอยู่ที่ 0.00

เมื่อพิจารณาน้ำหนักของผลกระทบของ ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้าน โชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ มากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด (Beta = .421) รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ (Beta = .407) ด้านราคา (Beta = .353) และช่องทางการจัดจำหน่าย (Beta = .217) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust R Square =.537) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ 53% ส่วนที่เหลืออีก 47% มาจากปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านผลิตภัณฑ์ t = 11.792 ด้านราคา t = 10.247 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย t = 6.324 และด้านการส่งเสริมการตลาด t = 12.253

การวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบ F = 25.381 ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงยอมรับสมมติฐานและสามารถเขียนสมการพหุคูณ (Multiple regression Analysis) ดังนี้

$Y = .407 (x_1) + .353(x_2) + .217(x_3) + .421(x_4)$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ด้านความต้องการความสำเร็จ ด้านการยอมรับความเสี่ยง ด้านความมั่นใจในตนเอง ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านเงินลงทุน และด้านความคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวลี วงศ์ไชยา (Wongchaiya, S, 2017) ที่ศึกษาอิทธิพลกลยุทธ์ธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า ความมั่นใจในตนเอง ความต้องการความสำเร็จ ความรู้และความใฝ่รู้ ความคิดเชิงนวัตกรรม การยอมรับความเสี่ยง ตัวแปรความอดทน และตัวแปรเงินลงทุน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณ์ ทัพจุฬา (Tabjura, K, 2015) ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของธุรกิจร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสำเร็จของธุรกิจร้านค้าปลีกแบบ

ดั้งเดิม จากอิทธิพลรวม (Total Effect) จะพบว่าเกิดจาก ความสามารถในการบริหาร การบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า การสร้างภาพลักษณ์ทางธุรกิจ สอดคล้องกับ วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (Chokpromanan, W, & Jesadalak, W 2014) ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดนาดอนหวาย จังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านความเป็นตัวของตัวเองและด้านความสม่ำเสมอและใฝ่ใจในการเรียนรู้ ของผู้ประกอบการร้านค้าที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่างกัน ผู้ประกอบการที่มีข้อมูลระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่แตกต่างกัน คุณลักษณะของผู้ประกอบการด้านความก้าวร้าวในการ แข่งขันและด้านความใส่ใจในความสำเร็จมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบการ สอดคล้องกับ วอล์กเกอร์ และบราวน์ (Walker, E., & Brown, A., 2004) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จที่มีความสำคัญต่อเจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก พบว่า ปัจจัยด้านการเงิน และรูปแบบการทำงาน ซึ่งไม่ใช่ปัจจัยทางการเงินเป็นปัจจัยที่เจ้าของหรือผู้จัดการ ใช้วัดความสำเร็จของธุรกิจ โดยมีปัจจัยที่ให้ความสำคัญ คือ ความพึงพอใจความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในงาน และความยืดหยุ่นในวิถีชีวิตมีความสำคัญต่อความสำเร็จมากกว่าความมั่งคั่งของธุรกิจ และปัจจัยด้านลักษณะของธุรกิจมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดเล็ก สอดคล้องกับ ลิม (Lim, S, 2009) ศึกษาเรื่อง ผู้ประกอบการ SMEs ประเภทร้านอาหารญี่ปุ่นในกรุงโซล (Seoul) พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ที่เป็นมิติของคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมีผลกระทบทางบวกต่อประสิทธิภาพของธุรกิจเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ เฟรส (Frese, M, 2000) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยของการประกอบการที่ประสบความสำเร็จในประเทศที่กำลังพัฒนา พบว่า ตัวแบบจำลองความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพผู้ประกอบการ ภูมิปัญญา ความชำนาญการ สภาพแวดล้อม และกลยุทธ์การดำเนินงานที่ส่งผลสำเร็จในการประกอบธุรกิจแต่กลยุทธ์จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ เป้าหมาย สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญา ความชำนาญและบุคลิกภาพของผู้ประกอบการ พบว่า บุคลิกภาพของผู้ประกอบการจะแสดงการจัดการกลยุทธ์ได้ด้วยตนเองอย่างเด่นชัด ได้แก่ 1) ความเป็นตัวของตัวเองเชื่อมั่นในตนเอง 2) มีนวัตกรรม 3) กล้าเสี่ยงแสดงความก้าวร้าวในการแข่งขัน 4) ใฝ่เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และ 5) มุ่งมั่นในความสำเร็จของผู้ประกอบการ

2. ผลการศึกษา ปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุต กลิ่นอาจ และศิริญญา วิรุณราช (Klinach, S, & Wirunrach, S, 2020) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาร้านโชห่วยในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีให้ทันกับยุค 4.0 พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค สอดคล้องกับ สิรภัทร พุฒติ (Phutti, S, 2019) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการร้านค้าปลีกสมัยใหม่ของประชาชน ในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ทั้งด้านประเภทสินค้าที่ต้องการซื้อ

เหตุผลในการซื้อสินค้า ความถี่ในการเข้าใช้บริการ และสถานที่ที่มักเลือกใช้บริการ สอดคล้องกับ อมรีค สิงห์ และวากิล ซิงห์ (Amreek & Vatik 2014) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อของคนชนบท พบว่า ปัจจัยทางด้านราคาและคุณภาพของสินค้ามีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคในชนบท ปัจจัยทางด้านโฆษณาและตราสินค้ามีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีรายได้สูงมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำ และปัจจัยด้านคำแนะนำของเพื่อนและสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้สูง ปัจจัยทางด้านบรรจุภัณฑ์มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้สูง สอดคล้องกับ กฤษณ์ ทัพจุฬ้า (Tabjura, K, 2015) ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของธุรกิจร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสำเร็จของธุรกิจร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม จากอิทธิพลรวม (Total Effect) จะพบว่าเกิดจากการจัดการส่วนประสมทางการตลาด สอดคล้องกับ ซาอีด นาจาฟี–ทาวานี, ฮอสเซน ชารีฟี, ซาเลห์ นาจาฟี–ทาวานี (Najafi–Tavani Sharifi, & Najafi–Tavani, 2016) ศึกษาเรื่อง การวางแนวทางการตลาด ความสามารถทางการตลาด และ ประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ใหม่: บทบาทการเพิ่มขีดความความสามารถ พบว่า ความสามารถทางการตลาดควรเพิ่มศักยภาพการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งภายนอกองค์กรเพื่อปรับปรุงการ ดำเนินงานธุรกิจตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) ภาคธุรกิจการค้า ควรมีการปรับตัวในด้านการบริหารจัดการด้านคุณลักษณะผู้ประกอบการ ต้องมีความต้องการความสำเร็จ กล้ายอมรับความเสี่ยง สร้างความมั่นใจในตนเอง หาความรู้ความ มีสามารถ มีความใฝ่รู้ ความอดทนสูง มีเงินลงทุนและหาแหล่งเงินทุน และมีความคิดเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนที่เน้นในเรื่องของเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม

2. ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) ภาคธุรกิจการค้า ควรพัฒนาศักยภาพภายธุรกิจด้านส่วนประสมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ควรมีสินค้าที่หลากหลาย ครบถ้วนตามความต้องการของลูกค้า และผู้ประกอบการควร ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าที่ สดใหม่ สะอาดและได้มาตรฐาน กำหนดราคาขายที่เหมาะสม เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายรูปแบบออนไลน์ และการส่งเสริมการตลาด มีการนำเสนอขายสินค้าทารวมถึงมีการการติดต่อแจ้งข่าวสารและรายการโปรโมชั่นผ่านช่องทางออนไลน์ โดยข้อมูลต้องเป็นปัจจุบันและมีการอัพเดทข้อมูลข่าวสารถึงผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้ความสำคัญกับลักษณะทางกายภาพของร้าน มีการตกแต่งร้านทันสมัย มีป้ายหน้าร้านควรเห็นเด่นชัด และควรมีการจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ สะอาดเรียบร้อยเพื่อดึงดูดให้ผู้บริโภคให้อยากเข้ามาซื้อสินค้ามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview)เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีมิติหรือมุมมองที่หลากหลายจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ระกอบการ เพื่อเข้าใจถึงเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปวิเคราะห์ สร้างธุรกิจหรือพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วย และต่อยอดองค์ความรู้ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจการค้า ประเภทร้านโชห่วยในประเทศไทยในอนาคต

References

Amreek & Vatik. (2014). Factors Affecting Buying Behaviour of Rural Consumers. *International Journal of Management and Social Sciences Research (IJMSSR), 3*(8), 8-12.

Bank of Thailand. (2019). *Project Survey Results "Penetrate (SMEs) to explore their competitive potential. Economic Structure Policy Monetary Policy Division Bank of Thailand.* [Online]. Available: https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/research/discussion-paper-and-policy-paper/SMEs_paper.pdf [2023, September 7].

Chokpromanan, W., & Jesadalak, W. (2014). The Affect Entrepreneur Characteristic on Business Success of Store Entrepreneur in Don wai Floating Market, Nakhon Pathom Province. *Journal of Humanities Social Sciences and Arts, 8*(2), 967-988.

Frese, M. (2000). *Success and failure of microbusiness owners in Africa: a Psychological approach.* U.S.A.: Greenwood Publishing Group.Prentice Hall.

Klinach, S., & Wirunrach, S. (2020). *Development of Retail Grocrry in Pattaya Chonburi Province in THAILAND.* The International and National Conference on Business Administration and Accountancy 2020. 172-178.

Kotler Philip. (2014). *Marketing management* (14th ed.). Pearson Education: Prentice Hall.

Lim, S. (2009). Entrepreneurial Orientation and The Performance of Service Business. *Service Business International Journal*, *3*(1), 1–13.

Najafi-Tavani, S., Sharifi, H., & Najafi-Tavani, Z. (2016). Market orientation, marketing capability, and new product performance: *The moderating role of absorptive capacitya. Journal of Business Research*, *69*(11), 5059-5064.

Office of Small and Medium Enterprise Promotion. (2023). *Number Rating Entrepreneur of (SMEs).* [Online]. Available: https://app.powerbi.com. [2023, August 25].

Phutti, S. (2019). *Factors Affecting the Behavior of Choosing to use the Modern Trade of People in Banpong District Ratchaburi Provice.* [Master of Business Administration]. Graduate School, Silpakorn University.

Rattanapongpinyo, T. (2016). Business Performance Success by Local Thai Firms Applying Innovation Management and Social Media. *University of the Thai of Commerce Journal, 36*(3), 115–127.

Research Center of Bank of Ayudhya. (2017). *Building Materials Industry Trends.* [Online]. Available: https://www.krungsri.com/bank/th/Other/research/industry.html. [2023, August 5].

Saelee, A. Jadesadalug, V. (2015). Effect of Business Management Potential and Entrepreneur's Personality on Cassava Entrepreneur's Success in Bo Phloi District, Kanchanaburi Province. *Lampang Rajabhat University Journal*, *4*(2), 1–12.

Tabjura, K. (2015). Local Convenience Stores Success in Bangkok Metropolis. *Academic Journal Bangkok Thonburi University*, *3*(2), 108–119.

Walker, E., & Brown, A. (2004). "What success factors are important to small businessowners", *International Small Business Journal*, *22*(1), 77–594.

Wongchaiya, S. (2017). *The Influence of Business Strategies and Entrepreneur Characteristics on the Business The Success of Small and Medium Enterprises (SMEs).* [Master of Business Administration]. Faculty of Management Sciences, Ubon Ratchathani University.

นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*

INNOVATION OF LEARNING THROUGH DIGITAL TECHNOLOGY TO PROMOTE BRAIN SKILLS TOWARDS CULTIVATING MORALITY AND ETHICS FOR CHILDREN AND YOUTH*

เยาวเรศ ภักดีจิตร**

วไลพร เมฆไตรรัตน์***

(วันที่รับบทความ: 21 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 10 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 17 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และศึกษาผลการใช้และความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 101 คน นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ 2) แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรม 3) แบบประเมินทักษะทางสมอง และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ได้พัฒนาเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความมีวินัย 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความตรงต่อเวลา และ 4) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และผลประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 79.85 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: นวัตกรรมการเรียนรู้, เทคโนโลยีดิจิทัล, ทักษะสมอง, คุณธรรมจริยธรรม, เด็กและเยาวชน

---

* บทความวิจัย, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

** รองศาสตราจารย์, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, อีเมล; maew747@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ , สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, อีเมล; walaypon2504@gmail.com

INNOVATION OF LEARNING THROUGH DIGITAL TECHNOLOGY TO PROMOTE BRAIN SKILLS TOWARDS CULTIVATING MORALITY AND ETHICS FOR CHILDREN AND YOUTH *

YAOWARES PADKEEJIT**

WALAIPORN MEKTRAIRAT***

(*Received: October 21, 2024; Revised: April 10, 2025; Accepted: April 17, 2025)*

ABSTRACT

This research aimed to develop a learning innovation through digital technology that promotes brain skills to cultivate morality and ethics in children and youth, and to study the results of use and satisfaction with the learning innovation. The samples consisted of administrators, teachers, and students from schools under the Nakhon Sawan Municipality, consisting of 101 school administrators and teachers, and 221 elementary, lower, and upper secondary students. The research instruments were 1) the learning innovation context questionnaire, 2) the innovation quality assessment form, 3) the brain skills assessment form, and 4) the satisfaction questionnaire. Data analysis was performed using percentages, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results showed that:

1. The learning innovation through digital technology that promotes brain skills to cultivate morality and ethics for children and youth was developed into four learning activity sets consisting of 1) a learning activity set on discipline, 2) a learning activity set on honesty and integrity, 3) a learning activity set on punctuality, and 4) a learning activity set on being a good role model. The overall quality assessment results were at a high level.

2. The results of using the learning innovation through digital technology that promotes brain skills to cultivate morality and ethics for children and youth, with an average score of 2.39, accounting for 79.85 percent, and students were satisfied with the learning innovation through digital technology that promotes brain skills to cultivate morality and ethics at a high level overall.

Keywords: Innovation of Learning, Digital Technology, Brain Skills, Morality and Ethics, Children and Youth

* Research Article, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

** Associate Professor, Curriculum and Instruction,Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Email; maew747@hotmail.co

*** Associate Professor, Early Childhood Education, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Email; walaypon2504@gmail.com

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของไทยให้มีความตระหนักรู้เท่าทันตอการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและครอบครัวต่อไปที่กำลังมาถึงพร้อมเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาประเทศตามนโยบายของ รัฐบาลเกี่ยวกับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลที่กำลังเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสังคมในอนาคต การเสนอแนวทางพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ควรมุ่งเน้นเกี่ยวกับการรู้หนังสือ การคิดคำนวณ การใช้เหตุผล กระบวนการแก้ปัญหา การเข้าใจวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและเศรษฐศาสตร์ โลกเสมือนจริง และเห็นความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และสังคมโลก มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การจัดการตนเองและแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและความเสี่ยงต่าง ๆ การคิดเชิงเหตุผล การสื่อสารกับผู้อื่นเป็นอย่างดี ทำงานเป็นทีม และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม ถ้าเด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีแล้ว จะสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง และเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะสามารถวางแผน สรุปความรู้ มีทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ใช้กระบวนการทางปัญญาในการดำรงชีวิต เหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ทำให้คนไทยเกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และยังเป็นการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมในการดำรงสถานะของสถาบันการศึกษาและดำเนินไปควบคู่กับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมถึงการตระหนักคิดเชิงปรัชญาที่เป็นฐานคติ ในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมโลกที่นับวันจะก้าวสู่สังคมดิจิทัลทุกขณะเพื่อให้ก้าวทันต่อการ เปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป จึงควรอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางในการจัดการศึกษาใหม่ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยการอาชีวศึกษา และรวมถึงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับ สังคมในยุคดิจิทัล แนวทางที่สำคัญในการขับเคลื่อนดังกล่าวคือ การนำ Digital Age Education เข้ามาเป็นแนวคิดเชิงปรัชญาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เจตติ สุนทร และกีรติจำเริญ (Kittisunthon, J., & Keeratijamroen, W., 2017)

การเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นเป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมต่อไป ซึ่งพัฒนาการด้านการคิดเหล่านี้ต้องอาศัยทักษะสำคัญที่เรียกว่าทักษะทางสมอง (Executive Functions, EF) เป็นพื้นฐานทั้งสิ้น เด็กที่มีการพัฒนาทักษะด้าน EF ดีตามวัยจะควบคุมอารมณ์ ความต้องการ ความอยากได้ สามารถยั้งใจได้กำกับตนเองให้มุ่งมั่นจดจ่อจนนำไปสู่ความสำเร็จได้ เมื่อเด็กโตขึ้นจนย่างเข้าสู่วัยเรียนและวัยรุ่น ทักษะด้าน EF จะยิ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น เพราะเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่มีสิ่งมาล่อใจมากมาย เด็กจึงต้องรู้จักบริหารจัดการตนเอง ในเกือบทุกเรื่องจึงจะประสบความสำเร็จได้ การฝึกทักษะด้าน EF ตั้งแต่วัยเด็ก

เล็ก จึงมีความสำคัญเพราะจะเป็นพื้นฐานในการคิดที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การตัดสินใจ (Decision Making) ความอดทน มานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค(Grit) และความสามารถในการฟื้นตัวได้ เปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาสได้ (Resilience) เพื่อกำกับตนเองไปสู่ความสำเร็จต่อไป ตลอดชวงวัยตั้งแต่เด็กไปจนโตจนมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและสมดุล ทั้งร่างกาย อารมณจิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดเป็นทักษะและคุณลักษณะที่ติดตัวไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ซึ่งปฐมวัยชวงเวลากอร่างสร้างฐานที่สำคัญของชีวิตมนุษย์หรือเป็นช่วงเวลาทองของการสงเสริมพัฒนาการทั้งพัฒนาการทุกด้านและทักษะ EF เพราะเป็นระยะที่พัฒนาการทุกด้านเปลี่ยนแปลงอยางรวดเร็วและมหาศาล ทั้งนี้ทักษะ EF เป็นการประมวลประสบการณเดิม และสถานการณปจจุบันเพื่อการตัดสินใจทำพฤติกรรมใหบรรลุเป้าหมาย แกปญหาได้เหมาะสมกับชวงวัย มีกระบวนการคิดเป็นขั้นตอนควบคุมอารมณได้เหมาะสมกับสถานการณ สร้างพฤติกรรมเชิงบวกและตัดสินใจในทางสร้างสรรคนำไปสู่ความสำเร็จ และทักษะศตวรรษที่ 21 เหลานี้เกิดขึ้นได้ด้วยการฝกฝนทักษะ EF มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปฐมวัย จน “ฝงชิป” เกิดเป็นรากฐานของทักษะที่จำเป็นในศตวรรษใหม่ (Thai Health Promotion Foundation and RLG Institute,2018) ทั้งนี้ ไดมอนด์ (Diamond, A., 2013) กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ หรือกิจวัตรประจำวันที่ทำให้เด็กได้สนุกกับการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะภาษาและทักษะสังคม ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีจิตอาสา มีความมั่นใจและภูมิใจในตนเองจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะ EF ทั้ง 3 ด้าน ในการสร้างทักษะ EF นั้นเด็กต้องมีสมาธิ จดจ่อในสิ่งที่ทำ มีวินัย สามารถจดจำและวางแผนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอนและปรับตัวได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมพัฒนาการสมวัยทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญา ทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนและประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาทักษะสมองของเด็กเป็นสิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองและครูควรให้ความสำคัญและพัฒนาตั้งแต่เกิด โดย ดอว์สัน และ กวาเร (Dawson, P., & Guare, R., 2014) เสนอหลักการพัฒนาทักษะ EF ของเด็ก หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นกฎที่ใช้ในการช่วยเหลือเด็กให้สามารถจัดการกับการทำงานได้สำเร็จด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมและฝึกฝนทักษะ EF ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ เบอร์โควิตซ์ และ กริช; ลูเรีย (Berkowitz, M. W., & Grych, J. H., 1998; Luria, A. R., 1966) เสนอหลักการพัฒนาทักษะ EF ควบคู่ไปกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถทั้งด้านการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมในสังคม ทักษะ EF ซึ่งรวมถึง ความจำเพื่อการทำงาน (Working Memory), การยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive Flexibility) และ การควบคุมตนเอง (Inhibitory Control) เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เด็กพัฒนาจิตสำนึกในคุณธรรม และความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ดังกล่าวจะส่งเสริมให้คนในชุมชน สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบัน ทั้งได้ สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถพัฒนา

ทักษะทางสมองสำหรับเด็กและเยาวชน ประยุกต์ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน เสริมสร้างทักษะทางสมอง ส่งเสริมทักษะการคิด ฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับคนอื่นเป็น และมีความสุขเป็น ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาความจำที่นำมาใช้งาน การยั้งคิด และควบคุมแรงปรารถนาของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การยืดหยุ่นความคิด สามารถปรับเปลี่ยนความคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป การใส่ใจจดจ่อมุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่อง การควบคุมอารมณ์ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ การรู้จักประเมินตนเอง การริเริ่มและลงมือทำงานตลอดจนเกิดความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมายในสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

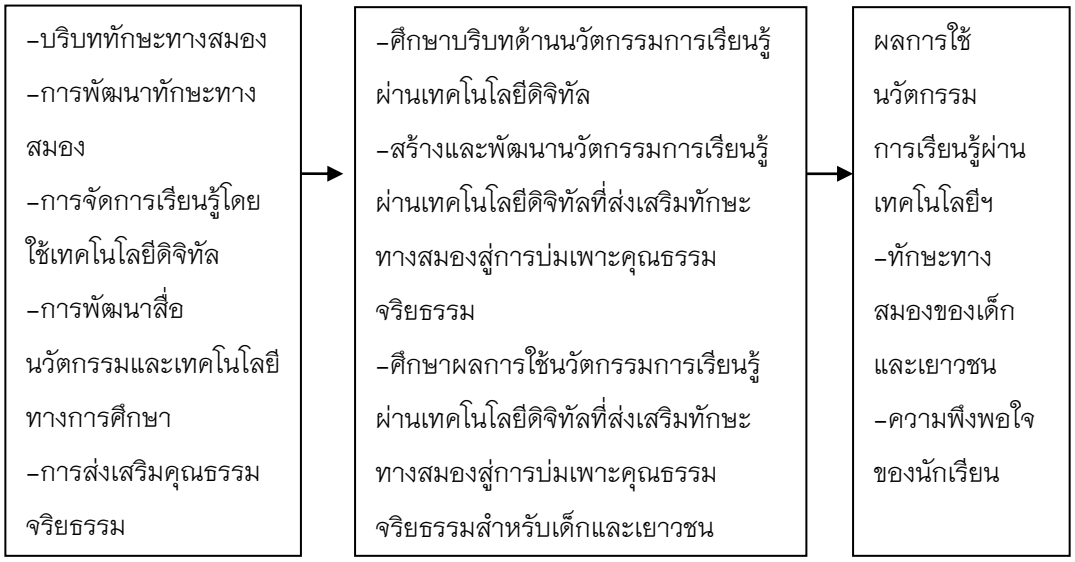
1.เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

2.เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

3.เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนรู้ (Stephenson, C., 2011; Licht, A. H., Tasiopoulou, E., & Wastiau, P., 2017; Ritcharoon, P., 2016) การจัดการเรียนการสอนในยุคโลกดิจิทัล (Marc, P., 2010; Panich, W., 2014; Yuhyun, P., 2016; Santrock, J. W., 2018; Uppinjai, S., & Yaviraj, P., 2019) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสมอง (Diamond, A., 2013; Dawson, P., & Guare, R., 2014; Thai Health Promotion Foundation and RLG Institute, 2018) และแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม (Phra Maha Suwat Kittimatee (Kongyuen), & Namsithan, S, 2022)

รูปที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 92 คน รวมทั้งสิ้น 101 คน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย โดยการศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะทางสมอง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการสร้างแบบสอบถามของเครื่องมือ รวบรวมเนื้อหาและข้อคำถาม และสร้างแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และคำถามปลายปิด นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ตรวจสอบความตรงเนื้อหาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ของข้อคำถามแต่ละข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขและสร้างแบบสอบถามให้สมบูรณ์

1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยประสานงานกับสถานศึกษา ประชุมชี้แจงกับผู้บริหาร ครูผู้สอนและตัวแทนชุมชน

1.3.2 นำแบบสอบถามบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตอบแบบสอบถาม

1.3.3 จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนสำหรับไปพัฒนาในขั้นตอนถัดไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลบริบทด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลมาเรียบเรียงเขียนเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

2.1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.2.1 สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการวัดและประเมินผล

2.2.2 ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินของเครื่องมือ รวบรวมเนื้อหา ข้อคำถาม สร้างแบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯ เป็นแบบมาตราจัดอันดับ 5 ระดับ และนำแบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ตรวจสอบหาคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯ ให้สมบูรณ์

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม

3.2.2 เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นก็นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเมินคุณภาพของนวัตกรรมนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมหลักสูตรท้องถิ่นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 221 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 120 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 71 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คนและทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองฯ และแบบประเมินระดับทักษะทางสมอง สำหรับการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินระดับทักษะทางสมองซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ประกอบด้วยการประเมินระดับทักษะทางสมอง 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการริเริ่มและลงมือทำ 2) การวางแผนและการจัดการ 3)ทักษะการยืดหยุ่นความคิด 4)ทักษะการใส่ใจจดจ่อ 5) ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน และ 6)ความเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยติดต่อ ประสานงาน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2 นำนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.3 นำแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้/แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับเด็กและเยาวชน โดยให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และตรวจประเมินผลการเรียนรู้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 221 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 120 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 71 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คนและทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองฯ ในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยโดยศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะทางสมองและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการสร้างแบบสอบถามของเครื่องมือ รวบรวมเนื้อหา ข้อคำถาม และสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราจัดอันดับ 5 ระดับ และนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่พัฒนาขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบหาความตรงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 แล้วนำเครื่องมือมาแก้ไขปรับปรุง และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ผู้วิจัยติดต่อ ประสานงาน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย

4.3.2 นำนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม ไปจัดกิจกรรมในช่วงเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2567

4.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ไปให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

1.ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม 4 ชุด โดยองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ประกอบด้วยก่ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับผลการประเมินคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯ ชุดกิจกรรมในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯ ชุดกิจกรรมในภาพรวม

นวัตกรรมการเรียนรู้/ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัย	4.20	0.46	มาก
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.03	0.17	มาก
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความตรงต่อเวลา	4.23	0.40	มาก
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.33	0.45	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.20**	**0.37**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ชุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความตรงต่อเวลา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ทุกชุดกิจกรรมผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมาก และคุณภาพของชุดงกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

นวัตกรรมการเรียนรู้	ทักษะ EF (Executive Functions)	ระดับทักษะทางสมอง	
		$\overline{X}$ (คะแนนเต็ม 3)	ร้อยละ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัย	การริเริ่มและลงมือทำ	2.69	89.59
	การวางแผนและการจัดการ	2.53	84.46
	ทักษะการยืดหยุ่นความคิด	2.27	75.71
	ทักษะการใส่ใจจดจ่อ	2.24	74.81
	ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน	2.39	79.63
	ความเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย	2.38	79.33
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	การริเริ่มและลงมือทำ	2.52	84.01
	การวางแผนและการจัดการ	2.36	78.73
	ทักษะการยืดหยุ่นความคิด	2.11	70.29
	ทักษะการใส่ใจจดจ่อ	2.10	70.13
	ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน	2.20	73.60
	ความเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย	2.21	73.75
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านความตรงต่อเวลา	การริเริ่มและลงมือทำ	2.73	90.95
	การวางแผนและการจัดการ	2.53	84.46
	ทักษะการยืดหยุ่นความคิด	2.25	74.96
	ทักษะการใส่ใจจดจ่อ	2.24	74.81
	ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน	2.38	79.49
	ความเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย	2.39	79.63
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	การริเริ่มและลงมือทำ	2.79	92.95
	การวางแผนและการจัดการ	2.61	87.18
	ทักษะการยืดหยุ่นความคิด	2.34	78.20
	ทักษะการใส่ใจจดจ่อ	2.32	77.56
	ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน	2.44	81.41
	ความเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย	2.42	80.77
รวม		**2.39**	**79.85**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 79.85

3.ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

ที่	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านเนื้อหาสาระ			
1	เนื้อหาสาระมีความน่าสนใจเหมาะสม มีความถูกต้อง ข้อมูลสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้เรียน	4.28	0.45	มาก
2	เนื้อหาสาระมีความน่าสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำความรู้จากเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.31	0.46	มาก
3	เนื้อหาสาระส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน	4.20	0.40	มาก
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและร่วมกันทำงานเป็นทีม	4.31	0.46	มาก
5	กิจกรรมการเรียนรู้น่าสนใจ หลากหลาย มุ่งเน้นลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.10	0.30	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ และมีความตั้งใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติและทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ	3.95	0.48	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้	4.01	0.46	มาก
8	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และมีความสุข	4.03	0.43	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

9	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและนำความรู้ไปส่งเสริมพัฒนาตนเอง เป็นการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม	4.09	0.29	มาก
10	การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงาน ทำให้ผู้เรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.89	0.49	มาก
	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้			
11	สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและสถานการณ์ปัจจุบัน	3.89	0.38	มาก
12	นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลเป็นสื่อที่ฝึกให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี	3.99	0.64	มาก
13	สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียน สังคมและชุมชน	3.97	0.53	มาก
	ด้านการวัดและประเมินผล			
14	ครูวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่เรียนและเนื้อหาที่เข้าร่วมกิจกรรม	3.73	0.48	มาก
15	ครูผู้สอนมีการประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	3.51	0.51	มาก
	รวมเฉลี่ยทุกด้าน	**4.02**	**0.45**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$ = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.26) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.62)

อภิปรายผลการวิจัย

1.ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ฯ ได้พัฒนาเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางสมองและคุณธรรมจริยธรรม มีองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ด้านความตรงต่อเวลา และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และผลประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯที่พัฒนาขึ้น ได้มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับวัยและเนื้อหาที่เรียน รวมทั้งกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติ และรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เป็นการสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ขึ้นมาจากความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนาทักษะทางสมองของผู้เรียน และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (Ritcharoon, P., 2016) กล่าวว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความสำคัญอย่างมากเพราะนวัตกรรมช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูทั้งในด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาวิชาและด้านสื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ มุ่งใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นที่ครูจะต้องแสวงหาหรือพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนรู้คือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์นารถ ยิ้มช้าง และสุชานาฏ ไชยวรรณะ (Yimchang, A., & Chaiyawanna, S., 2022) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1. สื่อและนวตักรรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย โดยรวม มีระดับความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ประสิทธิภาพของสื่อและนวตักรรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 87.56 /86.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 85/85

2. ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 79.85 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯ ที่นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้นั้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะทางสมอง และเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีทักษะการด้านสื่อ เทคโนโลยีและสารสนเทศ ทำงานกลุ่มร่วมกัน ได้ร่วมกันคิดร่วมกันวางแผน ได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ได้เรียนรู้จากสถานที่จริงได้รับประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ กิจกรรมการเรียนรู้นั้นเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ รักษี และคณะ (Raksee, N. et al., 2018) ได้วิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะสมองการรู้คิดเชิงบริหาร ผ่านกิจกรรมบูรณาการประสาทสัมผัสในเด็กปฐมวัย พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive Function) ของภาพรวมในระดับดีมากเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.70 เป็นร้อยละ 70.20 และ พบว่า พัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านความจำขณะทำงานเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 57.40 เป็นร้อยละ 76.60 ส่วนพัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการวางแผนจัดการเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 52.30 เป็นร้อยละ 68.10 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาพร ง้าวทอง และจันทิมา เคลือบสำราญ (Ngaotong, R., & Klubsumran, J., 2023) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2.) ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีคะแนนทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งเสริมทักษะทางสมองสู่การบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลฯที่พัฒนาขึ้น มีสาระเนื้อหาที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และนักเรียนมีส่วนร่วมในการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาพร ง้าวทอง และจันทิมา เคลือบสำราญ(Ngaotong, R., & Klubsumran, J., 2023) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นที่มีต่อทักษะ EF (Executive Functions) ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู เขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ พบว่าหลังการทดลองการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นพัฒนาทักษะ EF เด็กปฐมวัยมี ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 98.11) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรสุดา ยะบุญวัน (Yaboonwan, P., 2021) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนด้วยสื่ออินโฟกราฟิกที่ส่งผลต่อการรู้ดิจิทัล ของนักศึกษาวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม

การเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนด้วยสื่ออินโฟกราฟิก มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.ในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ฯ ควรจะจัดทำเป็นระดับชั้นที่ชัดเจนในระดับการศึกษาเดียวกัน เพราะเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ในระดับการศึกษาต่างกัน

2.หากจะจัดทำทุกระดับเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมก็ควรทำในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งต่อไป เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะทางสมองของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.ควรพัฒนาครูด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือการจัดเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานโดยบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหรือระดับชั้นเรียนแต่ละระดับต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

References

Dawson, P., & Guare, R. (2014). *Interventions to promote executive development in children and adolescents.* In Handbook of Executive Functioning, NY, Springer, NY, Springer.

Diamond, A. (2013). Activities and Programs That Improve Children's Executive Functions. *Current Directions in Psychological Science, 21*(5), 335–341.

Kanongdet, K. et al. (2020). *Results of Organizing Experiences Using Media and Toys on Skills EF (Executive Functions) of Early Childhood Children in Teachers' Professional Development Schools in the Area Southern Border Provinces.* Faculty of Education, Yala Rajabhat University.

Kittisunthon, J., & Keeratijamroen, W. (2017). Study of Learning Skills in the 21st Century, Students, Course on Curriculum Development According to the Big Five Learning Model. *Community Research Journal Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 11*(1), 103–112.

Licht, A. H., Tasiopoulou, E., & Wastiau, P. (2017). *Open Book of Educational Innovation.* Brussels: European Schoolnet.

Marc, P. (2010). *Educational Technology for School Leaders.* California, United States of America.

Ngaotong, R., & Klubsumran, J. (2023). Arrangement of Fun Experimental Activities with Science to Promote EF Brain Skills in Self-Regulation of Preschool Children. *Journal of Academic for Educational Administration Innovation, 2*(2), 18-36.

Panich, W. (2014). *How does learning happen?.* (2nd). Bangkok: Siam Commercial Bank Foundation.

Phra Maha Suwat Kittimatee (Kongyuen) & Namsithan, S. (2022). The role of teachers in creating a learning atmosphere for learners to be happy. *MCU Ubonparitharat Journal, 7*(3), 588-595.

Raksee, N. et al. (2018). *Development of a Program to Promote Brain Skills, Executive Cognition through Activities to Enhance the Senses in Primary School Children.* Available on https://op.mahidol.ac.th/ra/2018/08/15/cf_2561-06/ (Retrieved 2023, June 15).

Ritcharoon, P. (2016). *Research Techniques for Learning Development.* Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Santrock, J. W. (2018). *Educational Psychology.* (6thed.). New York: McGraw-Hill.

Stephenson, C. (2011). The True Meaning of Innovation. *Ivey Business Journal,* March/ April.

Thai Health Promotion Foundation and RLG Institute. (2018). *Skill Development Manual, Brain EF Executive Functions for Early Childhood Teachers.* Bangkok: RLG Institute.

Uppinjai, S., & Yaviraj, P. (2019). Classroom management in the digital age. *Journal of the Educational Administration Professional Development Association of Thailand, 1*(4), 51-65.

Yaboonwan, P. (2021). *The Development of Learning Activities the Use of Digital Technology for Teaching and Learning with Infographics that Affects Digital Literacy of Student Teachers Faculty of Education Silpakorn University.* [Master of Education]. Silpakorn University.

Yimchang, A., & Chaiyawanna, S. (2022). The Development of Media and Innovation for Parents in Enhancing Executive Function Brain Skills of Early Childhood in Child Development Center Under the Local Administrative Organizations of Krok Phra District,Nakhon Sawan Province. *Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities,12*(1), 85-100.

Yuhyun, P. (2016). *8 Digital Skills We Must Teach our Children.* Available on https://www.weforum.org/agenda/2016/06/8-digital-skills-we-mustteach-our-children/ (Retrieved 2023, June 15).

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศแบบมีส่วนร่วม: มุมมองเปรียบเทียบในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน*

CREATING A SUPPORTIVE AND ENGAGED ENVIRONMENT FOR FOREIGN LANGUAGE LEARNING: A COMPARATIVE PERSPECTIVE ON LEARNING ENGLISH, THAI, AND CHINESE*

กิตติยา เกิดปลั่ง **

ธิดารัตน์ งามนิกร ***

ยุพดี หวลอารมณ์ ****

(วันที่รับบทความ: 20 มกราคม 2568; วันแก้ไขบทความ: 8 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ: 17 เมษายน 2568)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เน้นการวิเคราะห์มิติทางวัฒนธรรม รูปแบบการสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ และการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อค้นหากลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจในระยะยาว และการพัฒนาทักษะภาษาการศึกษานี้ยังพิจารณาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาโดยมุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน การใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การบูรณาการวัฒนธรรมในบทเรียน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ล้วนช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก นอกจากนี้ บทความนี้ยังนำเสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนในการปรับใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า แนวทางการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Real–World Learning) และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยหลักที่ช่วยส่งเสริมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจของผู้เรียน การนำเสนอมุมมองเปรียบเทียบเชิงวัฒนธรรมในบทความนี้เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับครูผู้สอนและผู้กำหนดนโยบายในการออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่มีความต่อเนื่อง ครอบคลุม และตอบสนองต่อความหลากหลายในบริบทวัฒนธรรม

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตร, การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบมีส่วนร่วม, ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย, ภาษาจีน

*บทความวิชาการ

**อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, อีเมล; kitkoko27@gmail.com

***อาจารย์ประจำสำนักการศึกษาทั่วไป, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, อีเมล; tidaratnga@pim.ac.th

****อาจารย์ประจำสำนักการศึกษาทั่วไป, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, อีเมล; yupadeehua@pim.ac.th

CREATING A SUPPORTIVE AND ENGAGED ENVIRONMENT FOR FOREIGN LANGUAGE LEARNING: A COMPARATIVE PERSPECTIVE ON LEARNING ENGLISH, THAI, AND CHINESE*

KITTIYA KEADPLANG**

TIDARAT NGAMNIKORN***

YUPADEE HUANAROM****

(*Received: January 20, 2024; Revised: April 8, 2025; Accepted: April 17, 2025)*

ABSTRACT

The study focuses on analyzing cultural dimensions, instructional methods, pedagogical management strategies, and technology integration to identify strategies that enhance learner engagement, foster long-term motivation, and promote language skill development. Additionally, the study examines the social and cultural factors that influence language learning, with a focus on designing activities that cater to the diverse needs of learners. The use of collaborative learning techniques, cultural integration in lesson planning, and the application of digital technologies, such as online platforms and artificial intelligence (AI), contribute to creating a positive and interactive learning atmosphere. This article also offers practical recommendations for teachers to adopt flexible and contextualized approaches to improve the quality of language teaching in the 21st century. The findings indicate that a learner-centered approach, the incorporation of real-world learning activities, and the effective use of educational technologies are key factors that enhance both academic achievement and learner motivation. The comparative cultural perspective presented in this study provides valuable insights for educators and policymakers in designing curricula and instructional strategies that support comprehensive and inclusive foreign language education responsive to cultural diversity.

Keywords: Supportive Learning Environment, Engaged Foreign Language Learning, English Language, Thai Language, Chinese Language

*Academic Article

**Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Panyapiwat Institute of Management, Email; kitkoko27@gmail.com

***Lecturer, Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management, Email; tidaratnga@pim.ac.th

****Lecturer, Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management, Email; yupadeehua@pim.ac.th

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการเชื่อมโยงและการสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้คนทั่วโลกสามารถก้าวข้ามข้อจำกัดทางวัฒนธรรมและภูมิภาคได้ผ่านการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ทักษะนี้ไม่เพียงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทำงานหรือศึกษาต่อในต่างประเทศ แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเข้าถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนในโลกยุคปัจจุบัน (Tiranant et al., 2022) อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการเรียนภาษาต่างประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับความพยายามของผู้เรียนเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องอาศัยการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) ความยืดหยุ่นของหลักสูตรและเทคนิคการสอนที่รองรับความแตกต่างของผู้เรียน (2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมและเทคโนโลยี (3) การบูรณาการวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจและแรงจูงใจ และ (4) การสร้างบรรยากาศที่ลดความวิตกกังวลและสนับสนุนการเรียนรู้แบบองค์รวม การพัฒนาสภาพแวดล้อมไม่ใช่เพียงการจัดเตรียมห้องเรียนที่สะดวกสบายหรือใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการส่งเสริมความเข้าใจ ความเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการสนับสนุนผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง การใช้เทคโนโลยีและวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีบทบาทสำคัญในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ยุคใหม่ เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับเนื้อหา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และพัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ (Warschauer, 2013) นอกจากนี้ เทคโนโลยียังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน (Godwin-Jones, 2018)

เมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน พบว่ามีทั้งความเหมือนและความแตกต่าง ภาษาอังกฤษมักใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นและเทคโนโลยีเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Duolingo หรือ Kahoot เพื่อฝึกฝนทักษะภาษาในบริบทที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของภาษาอังกฤษเน้นที่ การผสมผสานเทคโนโลยี การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการฝึกฝนผ่านสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวทางการสอนแบบยืดหยุ่นและการใช้ AI ยังช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในระยะยาวช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาทักษะภาษาได้อย่างต่อเนื่องในบริบทที่หลากหลาย ขณะที่การเรียนภาษาไทยเน้นการเรียนรู้จากบริบทวัฒนธรรม เช่น การเล่าเรื่องหรือการฝึกสนทนาในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนต่างชาติสามารถเข้าใจโครงสร้างภาษาและวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างลึกซึ้งโดยเน้นไปที่ Project-Based Learning เช่น การให้ผู้เรียนสร้างวิดีโอแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเป็นภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาในบริบทจริง ส่วนการเรียนภาษาจีน มักใช้วิธีการที่มีโครงสร้างแน่นอน เช่น การเรียนผ่านการท่องจำอักษรจีน ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยี เช่น AI-

based tutors หรือ VR Simulation เพื่อฝึกฝนทักษะการออกเสียงและการเขียนอย่างแม่นยำตัวอย่างของสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสามารถเห็นได้ในหลักสูตรที่บูรณาการทั้ง เทคโนโลยีและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น การใช้ Flipped Classroom ในการสอนภาษาอังกฤษ ที่ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้าผ่านวิดีโอและใช้เวลาในชั้นเรียนสำหรับการอภิปรายและฝึกฝน โดยใช้ แนวทาง Task-Based Learning ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกสนทนากับเจ้าของภาษาในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น การสั่งอาหาร หรือการเดินทางในประเทศจีน เป็นอีกตัวอย่างของการออกแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

บทความนี้มุ่งศึกษาการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพรวมของกลยุทธ์การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละภาษา พร้อมทั้งสำรวจปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ บทความนี้จะนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่สามารถปรับใช้ได้ในบริบทที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะภาษาและส่งเสริมความต่อเนื่องในกระบวนการเรียนรู้

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตร

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างเต็มศักยภาพ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรช่วยส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ เสริมความมั่นใจและแรงจูงใจของผู้เรียนโดยเฉพาะในกรณีผู้ที่ยังไม่มีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาต่างประเทศ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ช่วยลดความวิตกกังวลและทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและเรียนรู้อย่างเต็มที่ (MacIntyre et al., 2019) เทคโนโลยีการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ เช่น วิดีโอ การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันและแพลตฟอร์มออนไลน์ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะภาษาในบริบทที่หลากหลายและใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีแบบโต้ตอบ เช่น การเรียนรู้ผ่าน VR (Virtual Reality) หรือ AI (Artificial Intelligence) ยังช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองใช้ภาษาในสถานการณ์สมมติ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และการโต้ตอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Wang, & Chen, 2021) ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน เช่น การทำงานกลุ่มหรือการเรียนรู้แบบเกมเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน การใช้กิจกรรมเชิงโต้ตอบ เช่น การอภิปรายและการจำลองสถานการณ์ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย กิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาในสถานการณ์จริง (Topping, 2019) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรควรเน้น การมีส่วนร่วมที่หลากหลาย และ การเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ในระยะยาว ความเข้าใจในความ

หลากหลายช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ในบริบทที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะภาษาอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเอื้ออำนวยในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกลยุทธ์ที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรมีหลากหลาย และสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเอื้ออำนวยถือเป็นหัวใจสำคัญในการสนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยเสริมสร้าง ความมั่นใจ ให้ผู้เรียน โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เรียนรู้สึกไม่คุ้นเคยหรือกลัวการใช้ภาษาใหม่ การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าทดลองใช้ภาษาโดยไม่กลัวการทำผิดพลาด มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะภาษาในระยะยาว ตัวอย่างเช่น การให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกและสนับสนุนเมื่อผู้เรียนทำผิดพลาด ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และเพิ่มความกล้าแสดงออก (Schmidt, 2012) การใช้ วิธีการสอนที่หลากหลาย ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นความกระตือรือร้นของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น การสอนโดยใช้เกมภาษา การจำลองสถานการณ์จริง (Role-Playing) หรือการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง (Task-based Learning) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีทางภาษาเข้ากับการใช้งานในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชันฝึกภาษา เกมดิจิทัล หรือแพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ ยังช่วยเพิ่มความสนุกสนานและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่โต้ตอบได้ ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของผู้เรียนในสถานการณ์ที่หลากหลาย (Ellis, 2019; Godwin-Jones, 2018) นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ ยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและเพิ่มโอกาสในการฝึกภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ การทำงานเป็นทีม เช่น การทำโปรเจกต์หรือการอภิปรายในกลุ่ม ช่วยกระตุ้นการใช้ภาษาและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้จากประสบการณ์ของกันและกัน ซึ่งช่วยเพิ่มความหลากหลายในมุมมองการเรียน (Dörnyei, 2019) อีกทั้ง การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม ก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น การเล่าเรื่องหรือเวิร์กช็อปด้านวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง พร้อมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในบริบทที่หลากหลาย (Byram, 2008) เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล การใช้แอปพลิเคชันหรือโปรแกรมที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับการเรียนภาษา เช่น การฝึกออกเสียงผ่าน AI หรือการจำลองสถานการณ์ใน VR ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยียังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ตามเวลาหรือความต้องการส่วนบุคคล ทำให้การเรียนภาษาไม่ใช่เพียงแค่กิจกรรมในห้องเรียน แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน (Godwin-Jones, 2018)

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและเอื้ออำนวยไม่เพียงช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียน แต่ยังสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาอย่างต่อเนื่อง การผสมผสานกลยุทธ์ เช่น การสร้างบรรยากาศปลอดภัย การสอนที่ยืดหยุ่น การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีนมีความท้าทายที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านโครงสร้างภาษา ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนคุ้นเคย การเข้าใจปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมและสนับสนุนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษาอังกฤษ แม้จะเป็นภาษาที่มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย แต่การสอนภาษาอังกฤษต้องคำนึงถึง ปัจจัยทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนจากภูมิหลังที่แตกต่างกันอาจมีแนวทางในการใช้ภาษาไม่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนจากบริบทที่เน้นความเป็นทางการอาจมีความกังวลเกี่ยวกับการใช้ภาษาพูดที่เป็นกันเองหรือสำนวนที่ไม่เป็นทางการ ขณะเดียวกัน ภาษาอังกฤษมีลักษณะเป็นภาษาสากลที่มีหลายสำเนียงและการใช้ภาษาตามบริบทที่แตกต่างกัน เช่น ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันและอังกฤษ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน ดังนั้น กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษต้องรวมถึงการบูรณาการวัฒนธรรม ผ่านเนื้อหา เช่น การใช้ตัวอย่างที่สะท้อนความหลากหลายทางภาษา การเรียนรู้ผ่านบริบทสากล และการสร้างกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้โต้ตอบกับเจ้าของภาษา หรือฝึกฝนการใช้ภาษาจากสื่อจริง เช่น บทสนทนาในภาพยนตร์หรือพอดแคสต์

ตัวอย่างกิจกรรม: การใช้ Role–Playing Activities ที่ให้นักเรียนจำลองสถานการณ์จริง เช่น การสัมภาษณ์งานในบริษัทข้ามชาติ หรือ การพูดในที่ประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาภายใต้บริบททางธุรกิจที่แตกต่างกัน ภาษาไทย มีความแตกต่างจากภาษาอังกฤษอย่างชัดเจนในด้าน ระดับภาษาและบริบททางสังคม การเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนต่างชาติจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับบริบทของการใช้ภาษา เช่น ระดับภาษาที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางการและไม่เป็นทางการ การเข้าใจคำศัพท์ที่มีระดับความสุภาพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ภาษาไทยยังมีโครงสร้างไวยากรณ์ที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ เช่น การละประธานของประโยค ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อผู้เรียนที่คุ้นเคยกับไวยากรณ์ที่มีกฎตายตัว การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องเน้นการเรียนรู้ผ่านบริบทจริง เช่น การจำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น การเรียนรู้ผ่านเทศกาลไทยหรือกิจกรรมแบบบูรณาการ เช่น การสั่งอาหารหรือการต่อรองราคาในตลาด *ตัวอย่างกิจกรรม:* การให้ผู้เรียน สร้างวิดีโอแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นภาษาไทย โดยให้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม อาหาร และขนบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง วิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการใช้ภาษาในบริบทจริงและพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาจีน มีความท้าทายด้านโครงสร้างไวยากรณ์และระบบอักษรที่ซับซ้อน โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาเชิงอักษรภาพมาก่อน ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจการถอดเสียงภาษาจีนด้วยระบบพินอิน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านและออกเสียงภาษาจีน

ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ปัจจัยทางวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการเรียนภาษาจีน เช่น การใช้คำสุภาพในบริบทธุรกิจหรือมารยาทในการพูดในสังคมจีน การเรียนรู้ภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพควรใช้เทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำอักษรได้ง่าย เช่น การใช้แอปพลิเคชันฝึกเขียนอักษรจีน การจำลองบทสนทนาที่เกิดขึ้นจริง และการบูรณาการเทคโนโลยี VR/AR เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมจริง *ตัวอย่างกิจกรรม:* การใช้ แอปพลิเคชันที่สอนการเขียนอักษรจีน โดยผู้เรียนต้องฝึกเขียนอักษรผ่านหน้าจอสัมผัส ซึ่งช่วยให้เข้าใจลำดับขีดที่ถูกต้อง และเสริมด้วย Virtual Reality (VR) ที่จำลองสถานการณ์การสนทนาในร้านอาหารจีน ให้ผู้เรียนฝึกสั่งอาหารและสนทนากับพนักงานในร้าน

การศึกษานี้มุ่งหวังที่จะเสนอแนวทางที่สามารถใช้ได้ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรในห้องเรียนของทั้งสามภาษา โดยเน้นการปรับใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1. การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบมีส่วนร่วม

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในห้องเรียนภาษาอังกฤษสามารถทำได้หลายวิธีการ โดยการผสมผสานวิธีการสอนแบบดั้งเดิมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น การใช้เกมการศึกษาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Kahoot หรือ Quizlet ที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีการโต้ตอบที่สูง (Anderson, 2020) การใช้เทคโนโลยีไม่เพียงแต่ช่วยในการเรียนรู้แบบทบทวนเนื้อหาหรือฝึกทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมกลุ่มหรือการเรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกันในรูปแบบออนไลน์ที่ยืดหยุ่น (Yuan, & Lee, 2020) ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนทำโปรเจกต์กลุ่มผ่านการใช้ Google Docs หรือ Google Slides เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการนำเสนอในภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มทักษะภาษา แต่ยังสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นทางการและไม่กดดัน นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจในผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาในระยะยาว การใช้วิธีการที่เน้นการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนสามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจเรียนรู้ เช่น การให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่สนใจในการทำการบ้านหรือการอภิปราย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเนื้อหามีความหมายและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (Dörnyei, 2019) การใช้เนื้อหาที่ทันสมัยและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ข่าวสารหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ ทั้งนี้ การผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้ยังสามารถช่วยให้การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในระยะยาวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการใช้แอปพลิเคชันฝึกพูดภาษาอังกฤษ เช่น Duolingo หรือ Rosetta Stone ที่สามารถช่วยผู้เรียนฝึกฝนทักษะการฟังและพูดได้ทุกที่ทุกเวลา (Munday, & Goodfellow, 2018) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาจำกัดหรือไม่สามารถเข้าร่วมการเรียนในห้องเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมก็มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในบริบทของผู้เรียนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Chao, 2020) การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการเรียน

การสอนสามารถช่วยลดอุปสรรคทางภาษาที่เกิดขึ้นได้ ผู้เรียนจากประเทศที่มีความแตกต่างทางภาษาหรือวัฒนธรรมอาจจะพบอุปสรรคในการแสดงออกหรือเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษ (Keadplang, 2024) ดังนั้น การปรับการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรมของผู้เรียน เช่น การใช้ตัวอย่างจากวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือการนำเสนอหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้เรียนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าภาษาอังกฤษไม่ใช่แค่เครื่องมือสื่อสารทางหนึ่ง แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงกับความเป็นตัวตนของผู้เรียนได้

2. การเรียนรู้ภาษาไทยแบบมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริงและเกิดการเรียนรู้มีหลากหลายวิธีที่สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมคู่หรือกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนจับคู่กันหรือทำงานกลุ่ม เช่น การพูดเล่าเรื่องประสบการณ์หรือเล่าเรื่องราวของตนเอง การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) หรือจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การซื้อของ การสั่งอาหาร การถามทาง โดยผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกพูดในบริบทที่สมจริง หรือแม้กระทั่งการใช้เกมและกิจกรรมกลุ่ม เช่น เกมคำศัพท์ เกมหาสมบัติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารภายในกลุ่ม การสร้างบรรยากาศให้น่าเรียนก็เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบมีส่วนร่วม โดยแสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใสเพื่อทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่น กล้าที่จะซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็น การสอนควรเป็นไปอย่างสนุกสนาน สอดแทรกกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมได้ ควรบูรณาการทักษะทั้ง 4 อย่างเหมาะสมและไม่เครียด อีกทั้งควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อการเรียนที่เป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (Lapyai, R., 2016, p. 45) อย่างไรก็ตาม การผสานเทคโนโลยีโดยการใช้สื่อดิจิทัลต่าง ๆ เช่น แอปพลิเคชันสำหรับเรียนภาษา วิดีโอหรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบได้ จะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้มากขึ้น ดังที่ วัชรพล วิบูลยศริน และคณะ (Wiboolyasarin, W., et al, 2018) กล่าวว่าสื่อสังคมสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาทักษะด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ และมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ โดยสร้างเป็นชุมชนที่เกื้อกูลซึ่งกันและกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในความสนใจ นอกจากนี้ สื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เช่น Facebook, Line, Instagram, YouTube, TikTok ทำให้ความนิยมในการเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นเนื่องจากความสะดวกของเทคโนโลยีที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกแห่งในโลก (Rutheerayuth, Y., 2017, p. 312) ซึ่งการผสานเทคโนโลยีโดยใช้สื่อออนไลน์แพลตฟอร์มต่าง ๆ ในการเรียนรู้นั้นก็เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการแบ่งปันข้อมูล รวมถึงได้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นอย่างทันท่วงที ทั้งนี้ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติ เนื่องจากภาษาไม่เพียงแค่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แต่ยังเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมและสังคมด้วย การทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นการสอดแทรกวัฒนธรรมไทยเข้าไปในบทเรียน ไม่ว่าจะเป็น การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับอาหารไทย การทำกิจกรรมเกี่ยวกับเทศกาลต่าง ๆ หรือการไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม เช่น วัด พระราชวัง เป็นต้น

ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้เข้ากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้ฝึกฝนการสื่อสารภาษาไทยพร้อมกับได้เรียนรู้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมประเพณีของคนไทยไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้การใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริง (Plaengsorn, R., 2018, p. 7)นอกจากนี้ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยก็มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษา กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความสนใจในวัฒนธรรมไทย เช่น อาหารไทย เพลงไทย หรือศิลปะไทย มักจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาไทยสูง หรือผู้เรียนที่เปิดใจรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ จะสามารถปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ภาษาไทยได้ง่ายกว่า ดังนั้น การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาษาและวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาไทยได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. การเรียนรู้ภาษาจีนแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในยุคปัจจุบันไม่ได้จำกัดเพียงการท่องจำคำศัพท์หรือไวยากรณ์ แต่ยังรวมถึงการเข้าใจวัฒนธรรมและวิธีคิดของเจ้าของภาษา สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความกังวล และสร้างความมั่นใจ โดยเฉพาะอุปสรรคทางจิตใจ เช่น ความกลัวการพูดผิดหรือขาดความมั่นใจในตนเอง ดังนั้น การสร้างบรรยากาศการเรียนที่ปลอดภัยและสนับสนุนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและฝึกฝนทักษะได้เต็มที่ (Yiamsawat, T., 2016, pp. 4–6) จากการศึกษาปัจจัยที่สำคัญของสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีอยู่หลายด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียนที่สะดวกสบาย มีอุปกรณ์การเรียนครบครัน ช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและจดจ่อกับบทเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมี ปัจจัยทางจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นใจในตนเอง แรงจูงใจ และการสนับสนุนจากผู้สอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนก้าวข้ามอุปสรรคในการใช้ภาษา ส่วน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนหรือเจ้าของภาษาจะช่วยเสริมทักษะการสื่อสารและความเข้าใจวัฒนธรรมที่หลากหลาย อีกทั้งการใช้ เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนเสมือนจริงบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ก็ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลและฝึกฝนทักษะนอกห้องเรียนได้อย่างสะดวก (Munsung, K., 2024, pp. 10–11) ในบริบทของการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ ขอเสนอกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ผ่าน ห้องเรียนเสมือนจริง โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งทำให้การเรียนออนไลน์กลายเป็นทางเลือกหลัก การจัดการเรียนรู้แบบนี้เริ่มต้นจากการเตรียมเนื้อหาล่วงหน้าเช่น การใช้สื่อที่น่าสนใจและส่งให้ผู้เรียนเตรียมตัวก่อนเรียน ผู้สอนควรเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น Zoom, Microsoft Teams หรือ Google Meet พร้อมตรวจสอบความพร้อมด้านอุปกรณ์ของผู้เรียน (Huanarom, Y., & Daman, A., 2022, pp. 151–152) นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การแนะนำตนเอง กิจกรรมกลุ่มในช่วงเริ่มต้นเพื่อช่วยลดความกังวลและสร้างความผ่อนคลายให้ผู้เรียน การออกแบบโครงสร้างการเรียนรู้ที่ชัดเจนก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพ โดยควรจัดแบ่งเวลาให้เหมาะสมสำหรับการบรรยาย การอภิปรายและการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและติดตามบทเรียนได้ง่ายขึ้น ผู้สอนยังควรประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์หลังการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะได้ต่อเนื่องรวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านระบบจัดการห้องเรียน เช่น

Moodle หรือ LMS (Learning Management System) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนตามความสะดวก (Boonyachai, Y., 2023, pp. 205–208) กล่าวโดยสรุปการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตร ทั้งในห้องเรียนปกติและห้องเรียนเสมือนจริงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนภาษาจีนและภาษาต่างประเทศพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มศักยภาพ (Huanarom, Y., 2018, pp. 310–311) การออกแบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อความมั่นใจ การสนับสนุนทางจิตใจ และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมจะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสนุกสนานมากยิ่งขึ้น

สรุป

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจของผู้เรียน แนวทางการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัย การผสมผสานแนวทางการสอนแบบดั้งเดิมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยคำนึงถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมและบริบทของภาษาแต่ละประเภท เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจน ตารางด้านล่างแสดงการเปรียบเทียบ รูปแบบ วิธีการ สื่อ และเครื่องมือ ที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาจีน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และ ภาษาจีน

องค์ประกอบ	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาจีน
แนวทางการสอน	เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีส่วนร่วมและการใช้ภาษาในชีวิตจริง	เรียนรู้ผ่านบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทย	ฝึกฝนผ่านโครงสร้างภาษาและระบบอักษรที่ซับซ้อน
กิจกรรมการเรียนรู้	Role-Playing, Debate, Business Simulation	การจำลองสถานการณ์, การเล่าเรื่อง, การแสดงบทบาทสมมติ	การฝึกเขียนอักษรจีน, Virtual Reality (VR) Speaking Practice
สื่อและเครื่องมือ	Kahoot, Google Classroom, Podcast, AR/VR	วิดีโอ, สื่อสังคมออนไลน์, Line Group Learning	แอปพลิเคชันฝึกเขียนอักษรจีน, AI-based pronunciation tools
การเชื่อมโยงกับชีวิตจริง	เรียนรู้ผ่านข่าวสาร เทรนด์ธุรกิจ บทสนทนาในภาพยนตร์	สร้างวิดีโอรีวิวสถานที่ท่องเที่ยวในไทย	การฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์การทำงานในบริบทต่าง ๆ
การประเมินผล	Project-Based Learning, Online Quiz, Peer Review	การให้ข้อเสนอแนะผ่าน Video Recording	AI-driven pronunciation assessment, Self-learning logs

แนวทางเหล่านี้สามารถช่วยให้ ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาอย่างเป็นระบบ เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษาสามารถช่วยเสริมสร้าง ความเข้าใจวัฒนธรรม การใช้ภาษา และความมั่นใจของผู้เรียน โดยอาศัยเทคนิคที่ส่งเสริม การเรียนรู้แบบไม่กดดันและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การเรียนภาษาต่างประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษานี้คือแนวทาง การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ประกอบทางการศึกษาที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ (1) การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (2) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (3) การเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง (4) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร (5) การส่งเสริมแนวทางในการเรียนรู้ และ (6) การบูรณาการวัฒนธรรมในบทเรียน โดยแนวคิดเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในหลากหลายบริบท

1. การบูรณาการแนวทางการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับการใช้เทคโนโลยี แนวคิด Learner-Centered Approach และ Technology Integration ทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น AI-powered learning platforms, AR/VR simulation, และ interactive applications ไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ แต่ยังสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษาในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนุกสนาน ผู้สอนสามารถใช้ Flipped Classroom Model ซึ่งให้ผู้เรียนศึกษาคอนเทนต์ล่วงหน้าผ่าน วิดีโอ บทเรียนออนไลน์ หรือ Podcast แล้วนำมาประยุกต์ใช้ผ่านการฝึกปฏิบัติในห้องเรียน นอกจากนี้ การใช้ gamification เช่น Kahoot หรือ Quizlet ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ แนวทางนี้ยังสนับสนุนการสร้างความมั่นใจและแรงจูงใจในระยะยาว ผ่านการเรียนรู้ที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง

2. การสร้างการเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริงและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร การเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริง เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมได้ลึกซึ้งมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนทำ Project-Based Learning ผ่านการจำลองสถานการณ์ เช่น การสั่งอาหารในร้านอาหารต่างชาติ การสัมภาษณ์งานในบริษัทข้ามชาติ หรือการเจรจาธุรกิจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของโลกปัจจุบัน ในขณะเดียวกัน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร เช่น การใช้ peer collaboration, cooperative learning และ positive feedback ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าใช้ภาษาโดยปราศจากความกังวลเกี่ยวกับความผิดพลาด การออกแบบกิจกรรมที่ลดความวิตกกังวล เช่น การทำ Role-Playing Games (RPG) ที่ส่งเสริมการโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์สามารถทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการวัฒนธรรม การเรียนรู้ หมายถึง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาว โดยที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

จริง การสนับสนุนให้ผู้เรียน ฝึกทักษะด้วยตนเอง ผ่านแพลตฟอร์ม Duolingo, Babbel หรือ E-learning courses เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องแม้อยู่นอกห้องเรียน นอกจากนี้ การบูรณาการวัฒนธรรมในบทเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทัศนคติและความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับบริบทของภาษา เช่น การสอนภาษาอังกฤษควรมีการแทรกความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น ความหลากหลายของสำเนียงและภาษาถิ่น ขณะที่การเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติอาจเน้นไปที่การเรียนรู้ ระดับภาษาและการใช้ภาษาสุภาพในบริบทต่างๆ ส่วนภาษาจีนอาจให้ความสำคัญกับ มารยาททางธุรกิจและค่านิยมทางสังคมของจีน

4. การประยุกต์ใช้แนวคิดในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการ ออกแบบหลักสูตร และ พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ยุคดิจิทัล การออกแบบหลักสูตรควรรวม การผสมผสานการเรียนรู้แบบออนไลน์และออฟไลน์ (Blended Learning), การใช้เทคโนโลยีเสริมการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงบทเรียนกับวัฒนธรรมและบริบทสังคม ตัวอย่างเช่น การใช้ VR ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจำลองสถานการณ์การสื่อสารในที่ทำงาน หรือการใช้ AI เพื่อวิเคราะห์สำเนียงของผู้เรียนและให้คำแนะนำเฉพาะบุคคล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรซึ่งครอบคลุม การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การบูรณาการเทคโนโลยี การเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย การสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการผสานวัฒนธรรมเข้าไปในบทเรียน แนวทางเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับ นักการศึกษา นักวิจัย และผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน การวิจัยนี้จึงเป็น จุดเริ่มต้นของแนวทางการศึกษาเชิงบูรณาการที่สามารถพัฒนาและขยายต่อไปได้ในอนาคต เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและในระยะยาวในบริบทของโลกการศึกษายุคใหม่ ยุคใหม่

References

Anderson, C. (2020). Digital tools in language learning. *Journal of Educational Technology & Society, 23*(4), 85–100.

Boonyachai, Y. (2023). Online teaching has evolved into blended teaching of bachelor's degree students under the learning outcome of the Thai qualification framework for higher education in the COVID-19 pandemic situation. *HUSO Journal of Humanities and Social Sciences, 7*(1), 192–212.

Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections.* Multilingual Matters.

Chao, R. (2020). Cultural influences on language learning. *Journal of Language and Social Psychology, 39*(2), 125–140.

Dörnyei, Z. (2019). Motivation in language learning: Theories and applications. *Language Teaching Research, 23*(3), 284–297.

Dörnyei, Z. (2019). *Motivational strategies in the language classroom.* Cambridge University Press.

Ellis, R. (2019). *Task-based language learning and teaching.* Oxford: Oxford University Press.

Godwin-Jones, R. (2018). Emerging technologies for language learning: The role of social media. *Language Learning & Technology, 22*(1), 4–21.

Huanarom, Y. (2018). Mobile applications for teaching elementary Chinese. *Panyapiwat Journal*, *10*, 305–313

Huanarom, Y., & Daman, A. (2022). The Development of Chinese Listening and Speaking Skills by Using Flipped Classroom through Zoom Meeting. *Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University*, *30*(1), 135–157.

Keadplang, K. (2024). Language Teaching Efficiency through E-pedagogy between Learners and Teachers Collaboration toward English Education Movement in Southeast Asia. *Journal of MCU Peace Studies*, *12*(2), 440-448.

Lapyai, R. (2016). Guidelines and best-practices in teaching Thai as a foreign language for Chinese students. *Journal of Liberal Arts, Rangsit University, 12*(21), 37-48.

MacIntyre, P. D., Gregersen, T., & Mercer, S. (2019). *Positive psychology in SLA: Motivating language learners through positive strategies.* Springer.

MacIntyre, P. D., Baker, S. C., Clément, R., & Conrod, S. (2019). Willingness to communicate in a second language: The role of communication confidence and student perceptions. *Journal of Language and Social Psychology, 38*(1), 1–19.

Munday, P., & Goodfellow, L. (2018). Using language learning apps: The impact on learners' outcomes. *Journal of Language Teaching and Research, 19*(1), 45–60.

Munsung, K. (2024). The Metaverse Classroom: Opportunities and Challenges for Thai Education. *SSRU Journal of Management Science*, *10*(2), 10–17.

Pillay, H., & Tan, A. T. (2019). English language proficiency and its implications in Thailand. *Asian EFL Journal, 23*(2), 44–61.

Plaengsorn, R. (2018). The Principle of Managing Teaching and Learning the Thai Language as a Foreign Language. *Srinakharinwirot Academic Journal of Education*, *19*(2), 1-13.

Rutheerayuth, Y. (2017). *Teaching Thai for Foreigners through Online Media.* In Pichai, K.,

Nakanitnont, P., Laksameewanich, W., & Chuenchom, S. (Eds.), King's Philosophy for Sustainable Development: Research and academic articles of Chiang Mai Rajabhat University 2017. Somporn Printing.

Schmidt, R. (2012). Attention, awareness, and individual differences in language learning. *Perspectives on individual characteristics and foreign language education*, *6*(27), 27–49.

Tiranant, P., Khumsat, T., Ngamnikorn, T., & Wiboolyasarin, W. (2022). Beliefs about native-speaking teachers in grammar and pronunciation instruction: Views and voices from second language learners. *International Journal of Language Studies*, *16*(1).

Topping, K. J. (2019). Peer learning in higher education: A framework for the future. *The Journal of Educational Research, 112*(1), 3–14.

Wang, T., & Chen, C. (2021). Digital tools for language learning: A systematic review. *Language Learning & Technology, 25*(3), 1–17.

Warschauer, M. (2013). Technology and language learning: A story of evolution. *Language Teaching, 46*(2), 303–322.

Wiboolyasarin, W., Kamolsawad, R., & Wiboolyasarin, K. (2018) *Research report on Thai as a foreign language instructional model based on communicative approach on social media.* Bangkok: National Research Council of Thailand.

Yiamsawat, T. (2016). English language classroom anxiety: components, effects, and solutions. *Sutiparithat Journal*, *30*(95), 1–12.

Yuan, X., & Lee, J. (2020). Collaborative learning through digital platforms in language education. *Journal of Computer-Assisted Learning, 36*(1), 24–34.

วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

ACADEMIC JOURNAL OF THE NORTHERN RAJABHAT UNIVERSITY GRADUATE NETWORK

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2568
Vol. 15 No. 1 January - April 2025
ISSN 3057-0425 (Online)

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
69 หมู่ 1 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร 62000
โทรศัพท์ 055-706555 ต่อ 1770
อีเมล์: graduates@kpru.ac.th